

ALP 2766
1974 m. 1, 3, 4, 6, 7, 8

Lietuvių nacionalinė
M.M. Mažvydo biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 1 (1248) 1974 SAUSIO - JANUARY 3 • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Dvidešimt penktieji

Su 1974 metais daugelis išėivijos organizacijų ir institucijų įžengia į dvidešimt penktuosius veiklos metus. Jų tarpe yra ir "Tėviškės žiburiai". 1949 m. rudenį Toronte pasirodė pirmasis jų numeris, redaguotas a.a. dr. A. Šapokos. Taigi, šie metai mūsų savaitraščiui yra sukaktuviniai. Nesenai minėjome jo dvidešimtmetį, štai jau ir dvidešimtpenktmetis. Si aplinkybė traukia kiekvieno žiburiečio žvilgsnį atgal į pirmąsias dienas, kurios, rodos, dar taip netoli. Jos gyvos visų naujagimio artimųjų atmintyje, juoba, kad tas naujagimis išvydo pasaulį prieš pat Kalėdas — Kristaus gimtadienį. Jei Evangelija kalba apie labai kuklią Betlėjaus pastogę, tai "Tėviškės žiburiai" pirmoji pastogė nebuvo geresnė, nes darba teko pradėti Toronto lietuvių Sv. Jono Kr. parapijos klebonijos rūsyje. Ten iširengė ir redakcija, ir administracija vienoje patalpoje, o spaustuvė — kitoje. Vargana buvo pradžia, kaip ir visų naujųjų ateivių, nes niekas dar neturėjo pastovesnės pastogės. Taip vargelis šakojo, vargelis lapojo iki 1955 m., kai veiklesniųjų tautiečių, ypač kun. P. Ažubalio, pastangomis, išdygo priestatas, kuriame "Tėviškės žiburiai" įsikūrė jau daug laisviau. Prisimenant pirmąsias dienas, darosi nyku ir kartu džiugu. Nyku, nes sąlygos buvo betlėjiškos, džiugu, nes vyravo toks entuziazmas, kuriam nebuvo nenugalimų kliūčių. Šis entuziazmas ir pakėlė didžiausias naštas, įgalinusias "TŽ" atsistoti ant kojų.

Žvelgiant į "TŽ" gimimą, prisimena ir ta karšta polemėnė nuotaika, vyravusi anuo metu Kanados lietuvių gyvenime. Ją palaikė ir abu savaitraščiai, nes jie buvo anuometės atmosferos rodikliai. Naujagimiuoju teko pakelti aštrų puolimų, patirti abejingų nuotaikų dėl egzistencijos. Visa tai atvėso, nuplaukė negražinamom praeitin, tačiau vieną galima dabar pasakyti: "Tėviškės žiburiai" būtų gimę ir be anos sankirtos, kuri jų atsiradimą paskubino. Torontas, tokia stambi lietuvių gyvenvietė, nebūtų likęs be savo lietuviško laikraščio. Jei "TŽ" nebūtų atsiradę, tai būtų gimęs kitas laikraštis. Nors "TŽ" gimė sankirtos atmosferoje, bet savo dvasia jie nebuvo ir nėra skirti sankirtoms. Tai parodė ir praeitin nuplaukę 25 metai. "T. žiburiams" nuolat rūpėjo pozityvi veikla visoje srityse. Tuščias ginčias jokie namai nebuvo pastatyti, jokie renginiai suruošti. Kam tad atidaryti laikraščio puslapius ginčams, kurie spręstini šeimos, bendruomenės, savo teismuose? Taip, buvo kritikos, diskusijų, pasisakymų, pasikeitimų nuomonėmis, nes laikraštis yra ir vieša tribūna. Tai natūralus, kultūringas procesas kiekvienoje gyvoje bendruomenėje. Tuo būdu "TŽ" tapo plačios visuomenės savaitraščiu, kuriame randa vietos visi pozityvūs darbai, siekiant Lietuvos laisvės, išėivijos lietuviškumo krikščioniškų gairių kontekste.

Žvelgiant į dvidešimt penktuosius metus, žinoma, neužtenka praeities paguodos, reikia žvelgti ir ateitin, kuri kiekvienam kūriniui yra daugiau ar mažiau sfinksas. Visdėlto praeitis daug reikiška — ji yra atrama žingsniams ir ateiti. Kai toji atrama yra atlaikiusi ir pačias sunkiausias naštas, savaime kyla pasitikėjimas ir ateitimi. Nors pastarosios niekas nežino, tačiau yra pagrindo manyti, kad ji nebus sunkesnė, greičiau — lengvesnė. Patalpų atžvilgiu sąlygos bus geresnės. Anapilio sodybos projekte "T. žiburiams" numatytos erdvesnės patalpos, ir, galimas dalykas, sukaktuviniai metai teks persikelti. Darbo sąlygų požiūriu tai bus dar vienas tvirtas žingsnis priekin. Reikia tikėtis, kad jis prisidės ir prie laikraščio turinio stiprėjimo. Tai nuolatinis redakcijos rūpestis, kuris lieka gyvas visose sąlygose. Svarbiausias betgi rūpestis — laikraščio skaitytojai, ypač jaunieji. Nuo jų paramos priklauso "TŽ" likimas. Vyrėsnioji karta savo duosnumu per 25 metus įrodė, kad jai lietuviškas laikraštis yra kaip duona. Sunkiau yra su jauna karta. Ji, kad ir skaito lietuviškai, bet su lietuvišku laikraščiu nėra taip suaugusi, kaip vyrėsnioji karta. Dėlto jos nesidomėjimas lietuviška spauda gali būti fatališkas. Pradėdami 25-tuosius metus, jaučiame žygio linkmę, bet laikraštis, nors ir reikšmingas švyturys, nėra visagalys. Dėlto jis laukia visų talkos. Tik tokiu būdu gali būti užtikrinta ateitis. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

BRANGSTA SKYSTASIS KURAS

Nevalytos naftos importo suvaržymai ir kainų kilimas jau palietė rytinę Kanados dalį, Montrealį ir net Otavą. Galionas benzino ir namams šildyti varojamas alyvos Montrealyje bei Otavoj yra \$0.07 brangesnis nei Toronte. Šį skirtumą dar labiau padidins Persijos įlankos valstybių paskelbtas naftos dvigubas pabranginimas, kurio jau pasėkė ir Venecuėla. Energijos išteklų ministerio D. MacDonaldo pranešimu, rytinėje Kanadoje galionas naftos gaminių gali pabrangti net \$0.12. Federacinė vyriausybė šį skirtumą planuoja išlyginti specialia pašalpa, kuri bus paskirta iš padidinto mūto į JAV eksportuojamai Albertos naftai. Saudi Arabijos naftos ministeris Z. Jamanis pasikalbėję su Kanados CTV televizijos tinklo atstovu viešai patvirtino, kad Kanada yra įtraukta į juodąjį sąrašą ir kad jai naftos tiekimas buvo nutrauktas 1973 m. spalio 19 d. Užsienio reikalų ministeris M. Sharp, norėdamas gerinti santykius su naftos turinčiais arabų kraštais, nutarė įsteigti Kanados ambasadą Saudi Arabijoje ir galbūt kitose arabų valstybėse. Lig šiol naftos valstybėse Kanadai atstovavo jos ambasada Libane.

pasukimą viena valanda į priekį. Toks prez. R. Nixsono isakymas sudarė nemažą problemą Kanadai. Britų Kolumbijos provincijos sekr. E. Hall jau paskelbė, kad laikrodžius turės pasukti ir šios provincijos gyven-tojai. Ontario provincijos ižd. J. White taipgi teigia, kad laikrodžių pasukimą remia ir šios provincijos ministerių kabineto dauguma, nors elektros srovės bus sutaupyta tik apie 1%. Laido suvienodinimo su JAV valstyjomis reikalavimą orinio susisiekimo, geležinkelio, autobusų bendrovės, šerų birža, radijas ir televizija, Windsorio ir Niagara Falls savivaldybės. Atrodo, Ontario vyriausybė pritaris laiko suvienodinimui su JAV, bet paliks galutinį sprendimą miestų savivaldybėms. Toronto burmistras D. Crombie jau yra pasisakęs už laikrodžių pasukimą viena valanda į priekį.

Ontario provincijos penkis mokytojų organizacijos, turinčios apie 105.000 narių, pareikalavo algų padidinimo, prašokančio vyriausybės nustatytas ribas. Jas priverstė įvesti kasmet net 13,1% didėjančios švietimo išlaidos. Mokslo metams Ontario švietimo ministerija dabar leidžia išleisti \$545 kiekvienam pradinės mokyklos mokiniui, \$1.060 — kiekvienam gimnazistui. Mokytojai pasirinko savi-tišką streiką metodą — apie 7.800 mokytojų švietimo vady- (Nukelta į 8-tą psl.)

Senuosius metus palydint ir naujuosius pasitinkant su lietuviška daina. Tai čikagiškio "Tėviškės" choro oktetto dainininkės. Nuotrauka St. Dabkaus

Jaunas lietuvis diplomatinėje tarnyboje

Pasikalbėjimas su mons. dr. Audriu Bačkiu, dirbančiu diplomatinėje Vatikano tarnyboje

Savo atostogų metu mons. dr. A. Bačkis lankėsi Kanadoje. Ta proga pateikėme jam keletą klausimų, į kuriuos jis gana išsamiai atsakė. Čia pateikiame iřekorduotą pasikalbėjimą. RED.

— Jau eilė metų dirbate diplomatinėje Vatikano tarnyboje. Gal galėtumėte trumpai pasakyti, koks yra tos tarnybos pagrindinis uždavinys?

— Visų pirma, aš nemėgstu išsireiškimo "Vatikano diplomatinė tarnyba", nes kairiuoms žmonėms Vatikanas reiškia tik taktinį eilinę valstybę, kaip ir visos kitos — vieną iš mažiausių su 1000 piliečių. Vietoj "Vatikano" sakytiau "Sv. Sosto diplomatinė tarnyba". Tuo pabrėžiama, kad popiežius nėra vien Vatikano valstybės, bet visos Katalikų Bendrijos galva — Sv. Petro įpėdinis. Pates Vatikano, kaip nepriklausomos valstybės, egzistavimas yra tiktai būdas užtikrinti Bendrijai laisvę veikti pasaulyje ir popiežiaus laisvai susisiekti su Bendrijos nariais, kur jie bebūtų. Bendrija juk turi savo narių visame pasaulyje, ir Vatikano suverenumo pripažinimas tarptautinėje plotmėje leidžia popiežiui bei jo įstaigoms laisvai susisiekti su katalikais ir jų vyskupais visuose kraštuose.

Sv. Sostas turi savo atstovybes daugiau kaip 80 kraštu. Apie 50 tokių atstovybių yra vadinamos nunciaturomis. Tai reiškia, kad Sv. Sostas pilnai palaiko diplomatinius santykius su ta valstybe. Kur atstovybės vadinamos delegatūromis, Sv. Sosto atstovas atstovauja popiežius vietinėje Bendrijoje, bet neturi jokių ryšių su krašto valdžia. Mano manymu, Sv. Sosto pirmasis uždavinys — palaikyti gyvybinį ryšį tarp popiežiaus ir vyskupų, tarp K. Bendrijos centro ir vietinių Bendrijų. Nėra šiandien nė vieno svarbesnio klausimo, nė vieno Vatikano parašyto dokumento, neatsižvelgiant į vietinės hierarchijos, vietos vyskupų nuomonės.

Svarbiausia Sv. Sosto atstovų misija yra tiksliai informuoti apie vietinės K. Bendrijos veiklą, gyvenimą, šio sunkumų bei laimėjimų kiekviename krašte, kad popiežius būtų tinkamai informuotas ir galėtų padaryti tinkamus sprendimus. Didelė atsakomybė palikta Sv. Sosto atstovams — tai krašto vyskupų skyrimas.

Neužtenka vien teikti žinias Vatikaniui, bet reikia ir iš centro laukti direktyvų bei nurodymų vietinei K. Bendrijai, vietos vyskupams. Šį gyvybinio ryšio palaikymą tarp centro ir vietinių Bendrijų laikau svarbiausiu uždaviniu, ypatinai po II Vatikano susirinkimo, kai buvo duota tiek daug laisvės vyskupų konferencijoms bei vietos vyskupams. Ta laisvė kairiuose kraštuose yra susijusi su pavojumi atsirasti bendrijom, nepriklausomom nuo Romos. O mums šiais laikais svarbu išlaikyti visoje Katalikų Bendrijoje

vienybę. Tai betgi nėra lengva. Regimoji Bendrija gyvena ne danguj, bet žemėj, todėl svarbu pažinti konkrečias sąlygas, kuriose ji turi gyventi. Dėlto Sv. Sosto atstovas nuolat rūpinasi ir seka politinę raidą, socialines ir ekonomines sąlygas, kuriose Bendrija veikia ir savo misiją atlieka. Noriu pabrėžti, kad Sv. Sosto atstovų misija yra religinė-bendriji, o ne politinė. Ten, kur Sv. Sostas yra užmezgęs diplomatinius santykius su valstybėmis, jo atstovas stengiasi puoselėti kuo glaudesnius santykius su valdžia, kad K. Bendrija galėtų toje valstybėje laisvai gyvuoti ir veikti, kad jos mokslas nebūtų niekinamas, kad nebūtų įstatymų, įžeidžiančių K. Bendrijos misiją, papročių, varžančių jos veiklą. Be atstovybių įvairiuose kraštuose, dabar Sv. Sostas dar turi visą eilę atstovų tarptautinėse organizacijose. Tai duoda prągą K. Bendrijai tirti savo žodį tarptautinėje plotmėje, pareikšti, kad siekiant taikos pasaulyje nepamirštama, jog žmogus gyvena vien duona. "Norint pasiekti tikrą taiką pasaulyje, reikia ją statyti ant tiesos, teisingumo, meilės ir laisvės pamatų", — yra pasakęs popiežius Jonas XXIII.

— Ar ši diplomatinė tarnyba tebėra efektyvi ir dabartiniiais laikais?

— Ši tarnyba ir šiandien yra reikalinga. Jos efektyvumas priklauso nuo sąlygų. Gal V. Europos ir S. Amerikos kraštuose, kur yra lengvesnis susisiekimas su Vatikanu, daug dalykų galima spręsti tiesiogiai. Vyskupai gali nuvykti į Vatikaną pasitarti. Greita ir lengva komunikacija nebereikalauja tokio didelio Sv. Sosto atstovo tarpininkavimo. Tačiau misijų kraštuose — Afrikoj, Azijoj, P. Amerikoj tarpininkavimas tikrai yra labai reikalingas ir efektyvus. Ten ypatingai reikia drausti vietos vyskupus, padėti palaikyti nuolatinį ryšį su Sv. Sostu.

— Kodėl Vatikanas turi savo atstovybes ir nekatalikiškuose kraštuose?

— Jeigu būtų vienas katalikas krašte, Sv. Sostui rūpėtų turėti savo atstovą. Sv. Sostas turi diplomatinius santykius net su valstybėmis, kurios turi tam tikrą valstybinę religiją, kaip pvz. mahometonų religija Pakistane, Egipte. Ten atstovai reikalingi, nes yra katalikų grupės. Atstovai stengiasi pažinti jų padėtį ir padėti kur reikia.

— Spaudoje dažnai rašoma apie Vatikano kontaktus su sovietiniais kraštais. Ar tai reikiška, kad Vatikanas pritaria jų santvarkai ar ko kita siekia?

— Visi ryšiai, derybos jokiū būdu nereikiška, kad Sv. Sostas pritaria vidinei tų kraštų santvarkai ar ją laimina. Sv. Sostas žūri į konkrečią padėtį. Tie kraštai šiuo metu egzistuoja tikioje santvarkoje, ir nematyti

greito tos santvarkos pasikeitimo. Ten gyvena katalikai, ten irgi turi veikti K. Bendrija. Dėlto Sv. Sostas eina į derybas, bando užmegzti kontaktus, kad kaip nors padėtų K. Bendrijos gyvenimui tuose kraštuose. Gal kartais mums ta politika neaiški, nesuprantama, bet ji turi gyvybinę svarbą: nesiderėsi su valdžia, negalėsi paskirti ten vyskupų, ir K. Bendrija liks be vadovų. Todėl Sv. Sostas turi eiti į derybas, kartais net į kompromisus, kad užtikrintų minimalinę K. Bendrijos gyvenimą. Be to, tie ryšiai yra reikalingi ir naudingi tiesioginei informacijai apie tų kraštų tikinčiuosius. Tie kontaktai jau padėjo ta prasme, kad vyskupai, Lietuvos ir kitų kraštų, dabar gali atvažiuoti ir painformuoti Sv. Sostą ir šį bei tą padaryti. Anksčiau visa tai buvo neįmanoma. Susirašinėjimas bei susisiekimas buvo labai sunkus. Kaip žinote, Sv. Sostas jau yra užmezgęs diplomatinius santykius su Jugoslavija. Vien praktiniu požiūriu tai labai naudinga: diplomatinis atstovas gali laisvai susirašinėti, naudotis diplomatinėmis privilegijomis, diplomatinė siuntų perduoti informacijas, kurių niekas neteiktų, nedrįstų rašyti dėl cenzūros baimės.

— Esate dirbęs, rodos, jau ne vienose nunciaturose. Kaip atrodė jų darbas iš arti ir kokias pareigas teko eiti?

— Teko tarnauti keliose valstybėse: Filipinuose, Costa Ricose, Turkijoje ir paskutiniu metu Nigerijoje. Visur tarnavau kaip sekretorius ar auditorius. Mūsų darbas, kaip jau minėjau, palaikyti ryšius su vietos dvasininkija bei pasauliečiais ir informuoti Sv. Sostą apie K. Bendrijos padėtį. Tai mes atliekame ne vien biurokratiškai būdu, sėdėdami už stalų ir sekdami spaudą ar skaitydami pranešimus, bet patys dažnai važinėjame po kraštą, susipažindami su vietos vyskupais, kunigais ir jų darbu. Gal dideliame, gerai organizuotame krašte nėra taip reikalinga mūsų veikla ta prasme, kad yra visokie centrai, vyskupų konferencijų sekretoriai, kurie patys renka informacijas ir patys mums padeda atlikti tą misiją. Bet kraštuose, kur buvau — P. Amerikoj, Filipinuose, Afrikoje — reikia mums patiems važinėti ir žinias rinkti, nes nėra organizuotų informacinių centrų, kurie mums padėtų perduoti Sv. Tėvui tikrą tų krašto K. Bendrijos gyvenimo vaizdą.

— Kokie išpūdžiai yra palikę iš tų kraštų, kuriose darbatvotės?

— Suglaustai sunku ką pasakyti apie išpūdžius iš tų kraštų. Kiekvienas kraštas labai skirtingas savo fizionomija, ypač jo gyvenimas. Dažnai, kai kalbama apie P. Ameriką, žūrima ir jį kaip į vieną kraštą su visoms valstybėms bendromis problemomis.

Nukelta į 10-tą psl.

Pasaulio įvykiai

1973 METŲ KALĖDOS BUVO ATSVESTOS NEKALTAI PRALIETO KRAUJO, politinės įtampos ir naujos vilties ženkle. Popiežius Paulius VI, atsisakydamas ilgų metų tradicijos, Kūčių vidurnaktį Bernielių Mišias atnašavo ne kurioje nors Romos bažnyčioje, bet pačioje Sv. Petro bazilikoje. Kalėdiniam pamoksle jis įspėjo pasaulį, kad moderni kultūra ir sociologija žmogų daro klaidingą jo paties dievu. Tradicinį palaiminimą Romai ir pasauliui Paulius VI suteikė 30.000 maldininkų Sv. Petro aikštėje net 17 kalbų, iskaitant kiniečių ir vietnamiečių. Tradicinės Mišios Betlėje, Kristaus gimimo vietoje, susilaukė vos 4.000 dalyvių, nes maldininkus iš užsienio buvo nugąsdinę palestiniečių teroro veiksmas Romos Leonardo da Vinči aerodrome. Penki teroristai ten automatiškai ginklų ugnimi ir fosforo granatomis amerikiečių "Pan-American" lėktuve nužudė 31 keleivį. Suvarę įkairius į vokiečių "Luft-hansa 737" lėktuvą, teroristai įsakė lėktuvu įgulai skristi į Atėnus ir pareikalavo paleisti iš kalėjimo teismo laukiančius du teroristus, kurie pernai vasarą Atėnų aerodrome buvo nužudę 4 asmenis. Graikų vyriausybei atsisakius patenkinti šį reikalavimą, teroristai nušovė vieną įkaitą. Taigi, beveik pačiose Kalėdų išvakarėse žuvo 32 nekalti žmonės. Libanas ir Kipras atsiskakė suteikti nusileidimo teisę teroristų pagrobiam "Lufthansa" lėktuvui, o Sirija tesutiko papildyti kurą. Galutiniu kelionės tikslu teroristai tada pasirinko Kuwaitą, kuris taip pat nenorėjo priimti tokių kruvinių svečių, bet teroristai priverė vokiečių kapitoną J. Kroese nusileisti antriniame aerodromo take. Čia jie paleido įkairius, lėktuvu įgulą ir pasidavė Kuwaito policijai. Visos arabų valstybės ir netgi pagrindinės palestiniečių partizanų organizacijos griežtai pasmerkė teroristų įvykdymą skerdynes. Šį kartą arabai reikalauja teismo teroristams, nes jų žiaurumas pakenkė visam arabų reikalui, o, be to, Romos aerodrome nuo jų rankos žuvo ir keturi augsti Maroko pargėinai. Kuwaito vyriausybė šiuos nusikaltėlius nori perduoti specialiam palestiniečių partizanų teismui. Naują alarimą po Kalėdų sukėlė prancūzų policija, susekusi ir suėmusi 13 palestiniečių remiančių teroristų, kurių 10 yra turkai. Pas juos buvo rasta ginklų ir planų pulti kitiems Europos valstybių aerodromams, kurių apsaugą dabar teko gerokai sustiprinti.

ZUVO PREMJEras

Teroristai, iškasę tunelį po viena Madrido gatve ir jame padėję bombą, nužudė iš pamaldų grįžtantį Ispanijos premjerą Carrero Blanco, jo šoferį ir asmeninį sargybini. Bomba buvo tokia stipri, kad jos sprogimas išrausė net 35 pėdų duobę. Ispanijos informacijos ministerija per televiziją padarytame pranešime kalte suvertė šešis baskų separatistams. Atsisakydamas nuo Ispanijos siekianti baskų organizacija savo bazes turi pietinėje Prancūzijoje. Labai galima spėjama, kad "ine atentalo priežastimi buvo baskų vad. E. Mendizabelo žuvinimas susišaudyme su policija pernai ankstyvą pavasarį. Gen. F. Franco, 81 metų amžiaus, konservatyvių pažiūrų admiralo C. Blanco buvo paskyres premjeru kaip savo įpėdinį prižiūrėti princui Juan Carlos, kuris po gen. F. Franco mirties taps oficialiu Ispanijos vadu. Spėjama, kad dabar pilną krašto valdymą vėl gali tekti prisiimti pašiam gen. F. Franco.

KALĖDOS ERDVESE

Prieš Kalėdas Sovietų Sąjungos iššovė orbiton aplink žemės rutulį "Sojuz XIII" erdvėlaivį, kurio kosmonautai P. Klimuk ir V. Lebedev po aštuonių dienų sėkmingai nusileido Kazachstano teritorijoje. Tai yra jau antras laimingai užbaigtas "Sojuz" erdvėlaivių skrydis po 1971 m. tragedijos, pareikalavusios trijų kosmonautų gyvybių aukos. Skrydžių tikslas — pašalinti "Sojuz" erdvėlaivį netobulumus, paruošti jų įgulas susitikimui erdvėse su amerikiečių astronautais 1975 m. vasarą. Amerikiečių "Skylab" erdvių laboratorijos astronautai G. Carr ir W. Pogue Kalėdų dieną net 7 valandas "vaikščiojo" erdvėse, fotografuodami žemę ir Kohuteko kometą. Iš laboratorijos visa amerikiečių trijų astronautų įgula žemėn pasiuntė kalėdinio džiaugsmo ir taikos linkėjimus. Kalėdų metu jie erdvėse jau buvo praleidę 40 dienų ir beveik įpusėję numatytą 84 dienų skrydį.

MIRĖ TURKŲ POLITIKAS

Ankaroje po širdies priepuolio mirė 89 metų amžiaus politikas Ismet Inonu, buvęs Turkijos užsienio reikalų ministeris, premjeras ir prezidentas, respublikos įsteigėjas K. Ataturko artimas bendradarbis. Beveik tuo pačiu metu Ankaroje buvo užbaigtas dvejuis metais trukęs masinis revoliucinio jaunimo organizacijos kariuųjų jaunuliuo teismas. Karinis tribunolas kalėjinio bausmes paskyrė 151 jaunuoliui, bet išteisino 84 kitus kaltinamuosius, jų tarpe ir prof. M. Aksoy, prisidėjęs prie Turkijos konstitucijos paruošimo 1961 m. Teisiamieji buvo kaltinami teroristine veikla — bombų sprogdinimais, bankų plėšimais, lėktuvų grobimais, kurie Turkiją privedė prie karinio sukilimo. Revoliucinio jaunimo organizacijos vadas Deniz Gezmiş buvo nubausstas mirties bausme užpėnai ir savo karjerą užbaigė kartūvių kilpoje.

PADIDINS TIEKIMA

Arabų kraštų naftos ministeriai po posėdžio Kalėdų dieną paskelbė, kad sausio mėnesį naftos tiekimas bus padidintas 10% ir kad bus stengiamasi pilnai patenkinti Japonijos, Britanijos, Prancūzijos, Belgijos, Ispanijos ir Filipinų poreikius. Visiškas boikotas ir toliau taikomas JAV ir Olandijai, kol Izraelis nepasitrauks iš 1967 m. prieškarines sienas. Saudi Arabijos naftos ministerio Z. Jamanio teigimu, naftos tiekimo padidinimą paskelbė Venecuėla. Didžiausia ekonominė krizė ištiko Britanijai, kuri dėl naftos ir akmens anglies trūkumo po N. Metų ruošiasi pereiti į trijų dienų darbo savaitę. Nemaža kaltės dalis tenka angliakasių unijai, siekiančiai didesnio atlyginimo ir atsisakančiai viršvalandžių darbui. Kadangi beveik visos elektros jėgainės kurui vartojia akmens anglį, esant trūkumui, mažinama elektros gamyba, įvedama jos normavimas ne tik fabrikam, gyvenamiesiems namams, bet ir televizijos stotims, kurios savo programą dabar jau baigia 10.30 v.v.

Tėviškės Žiburiai - lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyta. Kastytis
Metinė prenumerata \$8.50, pusmetinė — \$5. Rėmėjo prenumerata \$15

Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuožūra.

The Lights of Homeland - Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Ziburiai", Inc.
Subscription rates: \$8.50 per year, \$5 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
M6J 1W4 Tel. 368-6813

Išstirkite ir kas gera pasilaikykite

Pauliaus VI kalba naujo sąjūdžio atstovams Romoje

1973 m. spalio 9-13 dienomis Romos priemiestyje Grottaferata įvyko tarptautinė charismatinio sąjūdžio vadų konferencija. Dalyvavo 126 asmenys iš 34 valstybių. 1969 m. šis sąjūdis katalikų tarpe reikėsi tik keturiose valstybėse. Šiuo metu charismatinės katalikų maldos grupės yra net 90-tyje valstybių. Konferencijos dalyvių tarpe buvo gana daug dvasiškų, įskaitant Kanados Halifaxo arkiv. J. Hayes ir JAV vyskupų įgaliojotinį charismatiniam sąjūdžiui vysk. McKinney iš Grand Rapids, Mich. Taip pat konferencijoje dalyvavo kard. Suenens.

Konferencijoje dalyvavo vada pakartotinai pareiškė savo lojalumą ir ištikimybę Katalikų Bendrijos hierarchijai. Popiežius Paulius VI privačioje audiencijoje priėmė 13 konferencijos atstovų ir pasakė šią kalbą.

Mes su dideliu susidomėjimu stebime jūsų darbus. Jau daug teko girdėti apie jus. Mes tuo džiaugiamės. Turėtume daug klausimų, jeigu tam būtų laiko. Mes džiaugiamės kartu su jumis, brangūs broliai, dvasinio gyvenimo atsinajinimu, pasireiškiančiu šiuo metu K. Bendrijoje įvairiais būdais ir įvairiose vietovėse. Šiame atsinajinime išryškėja kairieji bendri brožai: pamėgimas gilios asmeninės ir bendruomeninės maldos, grįžimas prie kontempliacijos, išskėlimas ypach Dievo garbinimo maldos, troškimas visiškai atsiduoti

V. Kolyčius

VYSKUPAS BRIZGYS KOLUMBIJOJ

Pagal J. Kaseliūno atsiųstą pranešimą, vysk. V. Brizgys lankėsi Kolumbijoje 1973 m. gruodžio 8-14 d. Pirmają dieną atvažiavo Mišias lietuvių kalba. Po to, dalyvavo 20 lietuvių (iš 80) ir 9 kolumbiečiai, kuriems paskaitė ispanišką tekstą. Pagerbimo vaišėse vyskupas pasakė ilgą kalbą, prisimindamas Kolumbijos lietuvių įsikūrimo 25 metų sukaktį (oficialiai ji bus minima 1974 m. vasario 16 d.). Jis pareiškė praityje planavęs skatinti Urugvajaus lietuvių persikelti Kolumbijon ir čia sudaryti didelę, pajėgią koloniją. Esą buvo pasiryžę tuo reikalu kreiptis į Kolumbijos vyriausybę, bet to plano atsisakęs, nes Urugvajaus lietuvių pabūgę persikėlimo vargū. Aplamai, mintis telkti lietuvius į didesnes kolonijas esanti gyva ir dabar. Tą mintį vyskupas kelęs ir savo pokalbiuose su PLB valdybos žmonėmis, žinodamas, kad prof. K. Pakšto idėja kurtis Britų Hondure neįgyvendinama.

Kreipdamasis į jaunuosius, vysk. V. Brizgys skatino ne tik išlikti lietuviams, bet ir iškilti gyvenamajame krašte, kaip pvz. dr. Klemas, dr. Avižienis, prof.

Mirus Suvalkų trikampyje
a.a. KAZIMIERUI KALINAUSKUI,
jo dukrai BRONEI PRAKAPIENEI bei jos šeimai
reiškiamo nuosirdžių užuojautą —
Klemensas ir Julija Liutkai
Vytautas ir Onutė Marcinkevičiai
Vytautas ir Genė Vaitkai
Jonas ir Ona Ažubaliai
Jonas ir Ona Dirmantai

MOHAWK FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRUS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS
Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. O X 9 - 4 4 4 4
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Bendruomenės simpoziumo paklausius

Kritiškos pastabos apie jo paruošimą, eigą ir iškeltas problemas

DANILIŪNAS

1972 m. krašto tarybos sesijoje buvo priimtas mano siūlymas vėl atnaujinti lietuvių šilaitę vyko problemų gvidinimą, tą klausimą kasmet įtraukti į kr. tarybos sesijos darbotvarkę. Tu reikalu buvo padarytas atitinkamas nutarimas, ir man pavesta paruošti projektą. Per paskutinį suvažiavimą paaikšėjo, kad tai nebuvo užprotokoluota ir tik Inž. J. Daniui paprašius, buvo pažadėta tą nutarimą į protokolą įrašyti. Tai nesudarė jokios kliūtės, nes man reikalą iš anksto priminus, krašto valdyba mielai sutiko tam tikslui komisiiją sudaryti ir jn pakviesti: pirmiminku G. Breichmaną, nariais — archit. A. Banelį ir Daniliūną. Pastebėjus, kad ir jaunieji kolegos turi paruoštos projektus, savąjį atsėmiau ir galų gale komisijos buvo priimtas A. Banelio projektas, paremtas klausimais bei atsakymais ir liečias K. L. Bendruomenės veiklą ateinančiame dešimtmetyje. Mano projektas: simpoziumas tema "Nutautejimo priežastys" ir tuo reikalu didelio masto apklausinėjimas jaunimo, jo vadovų, tėvų ir t. t. Breichmano: "Bendruomenė ateities perspektyvoje, žiūrint iš kultūrinio, politinio ir ekonominio taško." Komisijos posėdyje buvo numatyti simpoziumo dalyviai, aptartas jo pobūdis, o smulkų planą pateiktį ir paruošiamuosius darbus atlikti pavesta A. Baneliui, pradėjusiam gražiai reikštis lietuviams išlaikymo srityje ir turinčiam nemažai naujų bei originalių idėjų. Jis tai ir atliko, o kr. valdyba visa tai patvirtino.

Sis simpoziumas turėjo daug stiprių pusių. Visų pirma jis turėjo patyrusį pirmininką ir stiprius dalyvius. Lyginant jį su kitais simpoziumais, irgi galima prieiti tam tikrų išvadų. Delhi įvykusiame simpoziume jaunimas vaikščiojo apie problemas, nedrįsdamas pasakyti tikrosios savo nuomonės, nes bijojo, kad vyriausios ar net ir vyresniosios kartos žmogus gali jam vožtelti, prisėgdamas tautos duobkasio ar panašų titulą. Hamiltone surengtame simpoziume daugiausia dalyvavo tik pats jaunimas. Jis atėjo nepilnai pasiruošęs, be konkrečių siūlymų. Klausimai daugiausia baigėsi "gal reikėtų šaip pamėginti, o gal ir dar kitaip... sunku pasakyti." Maža naudos, kai nieko pozityvaus nepasiūloma, o viskas tik neigiamai ir kritikuojama. Londone įvykęs simpoziumas gal ir buvo

tuo būdingas, kad jaunimas į jį atvyko pasiruošęs atvirai pasakyti, ką jis galvoja, ir tikrai nieko nevyniojo į pakulus. Jis patėikė ir konkrečius pasiūlymus, nors nevisada vyresniajai kartai malonius. Svarbiausia buvo tai, kad jaunimas pirmą sykį atvirai pasakė, ko nori, pasijuto lygiu partneriu. Tai palengvins pokalbį. Tai antra gera pusė. Trečia — simpoziumas išskėlė nemažai naujų minčių mūsų planavimui ir dar kartą pabrėžė, kad simpoziumai yra mums būtini ir lietuviškam reikalui labai naudingi. Tarp kitko, jie yra mėgstami ir jaunimo, nes atitinka šiu dienų ir šių kraštų idėjų mums pasikeitimo formą. Juos reikėtų kasmet rengti, kaip buvo nutarta 1972 m. sesijoje. Siemė buvo paliesta eilė klausimų bendrais brožais, o dabar gal reikėtų pereiti prie atskirų klausimų nagrinėjimo, pvz. kokia turėtų būti mūsų liuanistinė mokykla, kur yra mūsų vietos Kanados visuomenėje, kokios yra nutautėjimo priežastys. Taip pat buvo pabrėžtas reikalas plačiau išieiti į Kanados visuomenę, nes uždarumas savo kuaute mums nepaprastai kenkia: kai mes atsirbojame nuo kitų, tie kiti atsirboja nuo mūsų ir stengiasi mūsų nematyti. Atrodo, mažai kas atkreipė dėmesį į labai tikslų L. Tamošausko pareiškimą: "Mūsų nelaimė yra ta, kad nesugebame išieiti iš rutinos." Taip ir yra. Kaip pradėjome pirmaisiais metais visą veiklą rikiuoti, taip ir toliau einame, nesidairydami į platesnius horizontus ir neįieškodami naujų kelių. Gyvenant pažangiuose kraštuose, tai kaip tik ir veda mus į susidūrimą su realybe, kuri visada išėina laimėtoja. Pvy. kad ir toks finansinis klausimas. Siuose kraštuose yra visokiausi finansinių galimybių ir beveik visi jų jieško, o mes, turėdami ir eilę gabių ekonomistų, pasitenkiname tik solidarumo ima nepilnu išrinkimu ir jaučiamės savo pareigą atlikti. Tuo tarpu kai kas nors užsimena apie naujus projektus, tik padejuojame, kad tam nėra lėšų, ir dažnai net gerus sumanymus ramnia sažine numetame į krepšį.

Buvo iškelta eilė ir kitų problemų. Svarstėsi, ar yra aptartos rašinyje "Kas keliu?", o čia sustosiu tik ties viena, kuri simpoziume išryškėjo kaip sunkiai išsprendžiama, būtent, katra kal-

ba turėtų vykti mūsų veikla: lietuvių ar anglų? Jaunimas pareiškė, kad tėsimės veiklos lietuvių kalba praras ir paskutinius entuziastus. Vyresnioji karta priminė, kad nutautimas kaip tik ir prasideda nuo lietuvių kalbos atsisakymo. Gi jaunimas vėl tvirtino, kad kito kelio nėra, kad neįmanoma turėti abudu dalyku, ir jau dabar reikia pasirinkti tarp kalbos ir išlikimo. Vyresnioji karta dažnai pastebė, kad jeigu jaunesiems sunku išsireikšti ar suprasti lietuvių kalbą, tai yra jų pačių kaltė, kad nepasistengė tėvų kalbos geriau išmokti. Jaunimas tai vadina nesąmone. Sako jis: vyresnioji karta lietuvių kalbą studijavo 14 ar 18 metų kaip privalomą kursą ir nori, kad mes ją gerai išmoktume savo poilsio laiku per labai ribotą valandų skaičių, būdami ir taip jau perkrauti studijų ir tarnybiniu darbu. "Jei jūs būtumėte baigę angštąjį mokslą ar net turėtumėt daraktarą, ar jūs norėtumėte rodytis visuomenėje su pradžios mokyklos lygio kalba?"

Siuo klausimu teks daug pagalvoti. Kiekvienas pozityvus sumanymas turėtų rasti vietos tiek mūsų suvažiavimuose ar posėdžiuose, tiek ir lietuviškoje spaudoje, nes nuo to, kaip tą klausimą išsprendime, priklausys ir Bendruomenės ar net ir lietuvių ryšys išlikimas. Viena yra aišku, kad tas klausimas turi būti sprendžiamas ir tam keliu reikia jieškoti jau dabar.

Ketvirta gera pusė — simpoziumas buvo gyvas, klausimai taiklius ir įdomius, nebuvo referatų ar ilgėsnų pasisakymų, o tik klausimai ir atsakymai.

Ateityje reikėtų patobulinti tik porą dalykų. Simpoziumo dalyviams reikėtų duoti daugiau laiko su klausimais susipažinti, o pačių klausimų turėtų būti kelis kartus mažiau, kad kiekvienas dalyvis turėtų progos atsakyti į kiekvieną klausimą. Šį kartą tai buvo neįmanoma. Perdidelis klausimų skaičius galėjo įklampinti ir mažiau patyrusį pirmininkaujantį. Nežiūrint visų sunkumų, dr. P. Lukoševičius simpoziumui labai vykusiai vadovavo. Simpoziumo dalyviai buvo stiprūs ir atvyko gerai pasiruošę. Kalbėtojai iš salės taip pat išskėlė išidėmetinį sumanymą. A. Banelis simpoziumo paruošimui skyrė nemažą laiką. Bendra išvada — viso to dėka simpoziumas buvo stiprus ir naudingas.

Lietuviai vokiečių repatriacijos

Vieno tautiečio pergyvenimai

Repatriantai okupuotoj Lietuvoj

Repatriantams, turintiems vokiečių pilietybę ir repatrianto pasą be išrašo "Nur für das Altreich gültig", galima buvo sugrįžti ir gauti tarnybą civilinės valdžios žinyboje ar jos padalinuose. Daugelis repatriantų ūkininkų sugrįžo į savo sodybas arba gavo patikėtinio - valdytojo poziciją suvalstybtintuose ūkiuose ar giminingose šakose.

Vokiečių valdininkai ir tarnautojai sudarė valdancią klasę. Jų politinės, ekonominės ir socialinės teisės buvo žymiai pranašesnės, negu vietinių gyventojų. Jie pasirinko, kas jiems buvo geriausia ir naudingiausia, užėmė gražiausius ir brangiausius namus, puikiausias būstines pramogoms ir pasilinksminimams, pasiėmė geriausias ir silčiausias tarnybas. Jie gavo didžiausią normą maisto, drabužių, rūkalų ir svaiginamų gėralų. "Ein deutsches Geschäft — nur für die Deutschen" — matėsi užrašai krautuvių, salonų, salių languose ir duryse. Čia buvo sukrautos prekės, kurioms gauti nereikėjo stovėti eilėje.

Gal pirmieji repatriantai, sugrįžę į Lietuvą, buvo tie, kurie atvyko čia su pirmaisiais vokiečių kariuomenės daliniais. Nemažai jų tarnavo daliniuose vertėjais ir kelrodžiais. Jie dėvėjo vokiečių karių uniformas. Kai kuriems jų pavyko išstoti iš kariu dalinio ir pereiti į civilinį gyvenimą.

Kitą grupę (aš tik vieną tokį pažinojau) sudarė repatriantai, kurių prašymas vokiečių pilietybei gauti buvo atmetas pilietinimo komisijos. Jie sugrįžo tik tai savo nepaprasto veržlumo ir atkaklumo dėka.

Dar viena grupė, ir gana didelė, sudarė nelegaliai grįžę ir Lietuvoj apsigyvenę repatriantai. Jų buvo visokių — piliečių ir nepiliečių. Vokiečių administracija nujautė, kad tokių buvo nemažai, todėl gana dažnai ji skelbė vokiečių ir lietuvių laikraščiuose potvarkius, kad visi repatriantai, sugrįžę į Lietuvą, turi registruotis vokiečių komisaratuose. Gašdino, kad neužsiregistravę nustos vokiečių tei-

sių ir net būsia baudžiami. Kaip skėminga buvo toji registracija, nežinome.

Kai 1944 m. rytų fronto karo veiksmai artėjo prie Lietuvos, repatriantai buvo evakuoti Vokietijon. Kaikur dėl staigių karo veiksmy gal ir nepavyko evakuoti, ir gauti kaikas ir nepanoro važiuoti. Tenka tik pabrėžti, kad rusų kariuomenei okupavus Lietuvą antrą kartą, tam tikras repatriantų skaičius pasiliko Lietuvoje. Tai gerai žinijo pokarinė V. Vokietijos valdžia. Todėl bene 1959 m. lankantis kancelriui Konradui Adenauer Maskvoje, tarp Sovietų Rusijos ir V. Vokietijos buvo pasirašyta sutartis, kad ne tik karo belaisviai, bet ir repatriantai, pasilieki Sovietų Sąjungos ribose, turi teisę grįžti į V. Vokietiją. Tik Sovietų Sąjungos piliečiai, po karo susituokę su repatriantais, berods, tos teisės neturėjo.

Mūsų dienos Kaune 1942 m. pavasarį grįžę į Lietuvą, apsigyvenome Kaune. Mūsų svetimšalio pasai vis dar galiojo ir už Vokietijos ribų. Prieikė mums malkų valgiui išsivirti. Nuėjau į Kauno miesto savivaldybės kuro skyrių. Gi žiūriu už stalo sėdi buvęs karininkas, LFLS fotbolo komandos kairiojo sparno puolėjas J. "Tau su nelietuviška pavarde, pagal generalinio komisaro potvarkį, priklausu dviguba norma — sakė jis. Ir išrašė man leidimą vienam kubiniam metrui. Tai ir buvo vienintelė privilegija, kuria man teko Lietuvoje pasinaudoti.

Po to nuėjau į pasų skyrių ir pasisakiau, kad pamečiau savo asmeninius dokumentus. Pavadė anketą ir liepė užpildyti. Surado mano kartoteką ir išdavė naują asmens liudijimą. Žmona tuo pačiu keliu gavo dokumentus iš Vilniaus miesto savivaldybės. Iš to supratome, kad sovietų valdžia, dėl greitai prasidėjusių karo veiksmy, nespėjo išrinkti iš kartotekos repatriantų bylų.

Mums buvo sunku gyventi Kaune, ypatingai maitintis, nes neturėjome nei giminii, nei artimų pažįstamų ūkininkų tarpe. Išsikėlims gyventi provincijon. Gyvenimas slinko įparsta vaga,

niekas mums nesidomėjo. Teko būti akylim ir budriem, kad nepatektume į karo veiksmų sukuri. Tik vis artėję patrankų šūviai kėlė rūpestį ir privertė mus vėl palikti tėvynę.

Antrą kartą Vokietijoj 1944 m. spalio vidury, po gana ilgios ir nuotykių pilnos kelionės, atvykome į Austrijos Linzą prie Dunojaus. Vykome čia, nes žinojome, kad 1941 m. rudenį į Linzą buvo atkelti ir apgyvendinti Kulmo vienuolyno repatriantų stovyklos lietuvių. Suradome policijos prezidiume kelių pažįstamų asmenų adresus ir tikėjome, kad galėsime pas juos permiegoti keletą naktų, kol surasime kambarį ir darbą. Deja, mūsų svajonės buvo tuščios — niekas mūsų nepriėmė. Darbą buvo nesunku susirasti, tiktai neįmanoma buvo gauti kambario. Po ilgų ir nesėkmingų pastangų mano darbdavys su policijos prezidiumo pagalba apgyvendino mus viename kaimelyje, apie 8 km į vakarus nuo Linzo. Į darbotvietę teko vykti ir sugrįžti traukinėliu.

Užsiregistravę policijoje, turėjome užpildyti naujus prašymus svetimšalio pasams gauti. Tačiau mūsų naujų pasų niekad nešdavė. Nešiojomės su savimi lietuvišką ir vokišką svetimšalio pasą, išduotą Braunšveige 1942 m. vasario mėn.

Linze buvo daug sunkios karo pramonės, todėl vakariečių lėktuvai dažnai puldinėjo, nors nelietė gyvenamų kvartalų. Ten dirbo daug užsieniečių darbininkų.

Nemažai čia buvo ir lietuvių — 1944 m. pabėgėlių ir 1941 m. repatriantų. Kas sekmandienį buvo laikomos lietuviškos pamaldos. Jas laikė a. a. kunigasrašytojas Stasius Būdivas. Į bažnytelę sueidavo ne tik katalikai, bet ir evangelikai. Jie visi kartu nuosirdžiai giedodavo bažnytines giesmes.

Praėjo ruduo, žiema, atėjo pavasaris. Vokietijos jėgos išseko. Iš vakarų slinko amerikiečių, anglų, prancūzų ir jų sąjungininkų ginkluotos pajėgos, o iš rytų — rusų. Balandžio vidury, kruptines ant pečių užsimetę, nakties metu pėsti patraukėme į vakarus. Mat, tą naktį rusų tankai pasiekė Dunojų ir užėmė rytinę miesto dalį. Vėliau kažkur įsėdomė į traukinį. Passau stotyje mus užklupo oro puolimas. Ten vos nežuvome. Tą patimą naktį už du pokulius cigarečių Reichsarbeitdienst sunkvežimiu Bayerischer Wald kalnų

P A D Ė K A

1973 metų spalio 30 dieną Viešpats pasišaukė pas save ištikimą savo tarną mūsų brolių KUNIGA PETRĄ TOTORAITĮ.

A. a. kunigas Petras beveik 40 metų tarnavo Viešpačiui ir žmonėms. Su juo atsisveikino bei jį palydėjo į amžino poilsio vietą daug kunigų ir pasauliečių. Labai dėkojame arkivyskupiui Bolland, vyskupiui V. Brizgiui, vyskupiui Costello, atlaikiusiems už jo vėlė šv. Mišias bei pasakiusiems pamokslus. Dėkojame Newarko Šv. Trejybės parapijos klebonui kun. J. Šernui, kun. dr. J. Bartkui ir visiems parapijiečiams už visas paslaugas. Ypatingą padėką reiškiami p. p. Alseikoms, Maleckams, Blekiams, Smitams, Žukauskams, Pavalkiams, Dėveinams. Ačiū tėvams dominikonams ir jo draugams kunigams, palydėjusiems kun. Petrą į amžino poilsio vietą.

Atskirai norime padėkoti Tėvui T. Ziūraičiui už atsisveikinimą Newarko Šv. Trejybės bažnyčioje, mons. dr. J. Tadarauskui už atsisveikinimo žodžius Prisikėlimo bažnyčioje Toronte, kun. Ant. Prakupiui, OFM, Tėvui B. Bagdoniui, OFM, už maldas koplyčioje, kun. Ant. Sabui ir J. Geniui už atsisveikinimą kapinėse.

Dėkojame iš toli atvykusiems į laidotuves — kun. Marčiulioniui, kun. St. Kulbiui, SJ, p. Beniliui, p. Erin-giams, p. Zymantams iš Čikagos. Ačiū torontiečiams: Tėvui A. Simanavičiui, OFM, Prisikėlimo parapijos klebonui, kun. P. Ažubaliui, Šv. Jono Kr. parapijos klebonui, kun. A. Prakupiui, OFM, Tėvui Bagdoniui, OFM, kun. J. Staškiui, kun. Br. Jurkšui, Tėvui Liaubai, OFM, solistui A. Simanavičiui, karsto nešėjams, visiems užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gausias gėles, lankiusiems koplyčioje. Dėkojame visiems už tokį gausų dalyvavimą laidotuvsė, užuojautas, pareiktas žodžiu ir spaudoje.

Telisisi Viešpaties ramybėje — Lietuvoje liķę — sesuo Salomėja, broliai Jonas ir Antanas su šeimomis, Toronte — sesuo M. Totoraitytė-Liegienė ir brolis Alfonsas su šeim

Mylimam TĖVELIUI

Suvalkų trikampyje mirus, dukterį BRONĘ PRAKAPIENĘ bei jos šeimą skausmo valandose nuosirdžiai užjaučia —

- Kun. dr. Pr. Gaida J. ir K. Kaknevičiai
G. ir V. Balčiūnai S. ir J. Andriuliai
R. ir P. Bražukai V. ir K. Ottai
Vyta. Kastytis

Brangiam TĖVELIUI mirus

Suvalkų trikampyje, dukrą BRONĘ PRAKAPIENĘ ir jos šeimą didelio skausmo valandose nuosirdžiai užjaučiame — J. G. Kauliai ir dukros su šeimomis

Mielam Tėveliui

Stasiui Gronskiui mirus, jo dukrą IRENĄ ČIURLIENĘ ir sūnų ALGĮ su šeimomis nuosirdžiai užjaučiame —

Dr. Regina ir Kazimieras Čiurliai
Emilija Patrick su sūnumis
bei jų šeimomis

Stasiui Grinskiui

mirus, jo dukteriai IRENAI ČIURLIENEI ir jos šeimai Toronte, sūnui JURGIUI ir jo šeimai Čikagoje reiškia gilią užuojautą — Sakalinių šeima

Stasiui Grinskiui

Čikagoje mirus, dukrai IRENAI ČIURLIENEI ir jos šeimai skausmo valandose reiškia nuosirdžią užuojautą — Marytė Norvaišienė

Nikodemui Laurinavičiui

Čikagoje mirus, seseriai STEFANIJAI JAGELIENEI bei kitiems giminėms ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia — Liudas Vyšniauskas

Brangiajai MOTINAI

Lietuvoje mirus, sūnų ST. BOGARD-BOGOSEVIČIŲ ir jo šeimą nuosirdžiai užjaučiame —

M. ir M. Klubas "Lituanica"
Welland, Ont.

tankai pasiekė Dunojų ir užėmė rytinę miesto dalį. Vėliau kažkur įsėdomė į traukinį. Passau stotyje mus užklupo oro puolimas. Ten vos nežuvome. Tą patimą naktį už du pokulius cigarečių Reichsarbeitdienst sunkvežimiu Bayerischer Wald kalnų keliais pasiekė Straubingą. Paryčiai išprašė į vengrų karišką sunkvežimį, Bayerischer Wald kalmuose pasiekėme kaimą. Čia apstojom ir susliaukėm amerikiečių kariuomenės daliniu. (Bus daugiau)

ŽALIAVŲ IŠTEKLIAI IR ATEITIS

JONAS KARKA

Arabų kraštų ir Izraelio karas 1973 m. spalio 6—24 d. d. palietė visą Vakarų pasaulį. Iš karto klausimas: kas valdys arabų kraštų naftos šaltinius — Sov. Sąjunga ar Vakarai? Tai gyvybini klausimas, nes be naftos dabar niekas negali važinėti, skristi, kariauti, šildyti. Kiti energijos šaltiniai, kaip anglis, yra nepakankami, o atominė energija yra dar neišvystyta. Dėlto arabų kraštams paskelbus naftos tiekimo sumažinimą nuo 5% iki 25% Europoj ir Amerikoj kilo visuotinis susirūpinimas. JAV prez. R. Niksonas paskelbė energijos šaltinių apribojimą. JAV gyventojai sudaro 5% viso pasaulio gyventojų, kurie suvartoja 20% pasaulio energijos išteklių. JAV pasigamina apie 85% energijos, o likusią dalį importuoja iš Kanados, Venecuelos, Indonezijos ir arabų kraštų.

turėjo pasitraukti. Įkėlė koja ten JAV ir gražuojų gyveno su arabais, investavo milijonus dolerių ir ramiai čiulpė naftą. Deja, geros dienos pasibaigė. Sov. Sąjunga, turėdama ribotus kiekius naftos, pradėjo arabus traukti savo pusėn. JAV savo interesams apsaugoti padėjo žydams įsteigti Izraelį, kuris turėjo būti Vakarų pasaulio bazė naftos reikalų sargyboje.

Sov. Sąjunga, užvaldžiusi arabų naftą, bus pilnai aprūpinta kuru, ir jos karo mašina galės slinkti, kur reikės. Europos valstybės atsidurs katastrofiškoje būklėje, nes neužteks naftos karo mašinoms, šildymui, švietimui, skridimui ir t.t.

Užtat jau dabar izraelių-arabų konflikte V. Europoje, Japonija palaiko arabų kraštų reikalavimus. JAV ne iš humaniško ir simpatijos mažai žydu tautai pasiantę moderniausius ginklus, kad sustabdytų rusų slinkimą iki naftos laukų užviešpatavimo.

Sia proga aš pateikiu ir kitus žaliavos šaltinių kiekius, kuriuos turi JAV ir Sov. Sąjunga.

METINĖ GAMYBA	1969		1980	
	JAV	Sov. Sąj.	JAV	Sov. Sąj.
Plienas (milijonais metriniai tonai)	125	110	160	170
Cementas	70	90	90	130
Anglys	510	600	600	760
Naftos	470	310	500	500
Natūralios dujos (bilij. m. t.)	610	175	1000	450

JAV ekonomistai būkštauja, jei tokiu tempu sovietų gamyba kils, tai 1990—2000 m. JAV atsiliiks, truks žaliavų civilinei ir karinei pramonei.

Daugeliui Azijos, Afrikos kraštų pereinant Sov. Sąjungos sferon, JAV nebeturės galimybės pigiau pirkti arba visai praras rinkas.

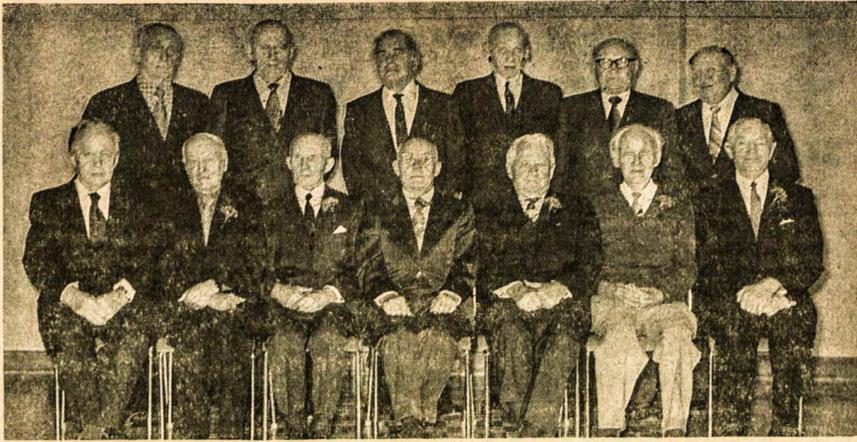
Dabartinei gamybai Sov. Sąjunga turi beveik pakankamai savų žaliavų ir dalį net eksportuoja, kaip pvz. miško medžiaga (didžiausias pasaulio šaltiniai), dujas ir kt. Sovietams trūksta tik cinko, aliuminio, odos, vilnų, kaučuko ir kt. metalų.

Tuo tarpu JAV-bių dabartinei gamybai išlaikyti trūksta daug žaliavų, kaip naftos, geležies, plieno, aukso, sidabro, gyv. sidabro, nikelio, platinos, cino, asbesto, potašo, natūralių dujų, kobalto, odos, vilnų, medžio, kaučuko, farneros ir kt.

Žaliavos išsisemia, o gyventojų skaičius ir reikalavimai auga. JAV-se dabar yra 206 mil. gyventojų. Per metus priauga 1%. Taigi, 1980 m. bus 225 mil., o 2000 m. — 275 mil.

Amerikos kraštuose žaliavų iki šiol niekas neatpė. Čia niekas negalvoja apie palikimą būsimoms kartoms. Sov. Sąjunga dėl savo nesumodernintos pramonės daugiau žaliavų palieka būsimoms kartoms.

Prez. R. Niksonas laiku išpėjo tautą, kad visi suveržtų diržus ir pradėtų taupyti žaliavas, jei norima būti pasauline jėga.

Toronto kūrėjai-savanoriai. Iš kairės: Vl. Kazlauskas, St. Banelis, L. Vaštokas, A. Zubrys, J. Matulionis, V. Tamošauskas, K. Kregždė; stovi: S. Paciušas, K. Aperavičius, S. Kviecinskas, Br. Stasiulis, A. Jakimavičius, V. Streitaitis. Nuotr. E. Barvydo

Lituanistika beldziasi į jūsų duris

Pedagoginis Lituanistikos Institutas Čikagoje visiems pasiekiamas

IGNAS SERAPINAS

Kam arti bažnyčia, tam toli dangus, — sako mūsų senolių išmintis. Ją galima pritaikyti plačios apimties reikalams — net ir mūsų Pedagoginio Lituanistikos Instituto, ypač jo neakivaizdiniam skyriui.

Jau dvylika metų šis Pedagoginio Lituanistikos Instituto neakivaizdinis skyrius Čikagoje be jokių atostogų per išistus metus norintiesiems teikia lituanistines žinias. Tai vienintelė tokia augstoji mokykla visame laisvajame Vakarų pasaulyje. Bet ar daug per dvylika metų atsirado tokių „morinčiųjų?“ Toli gyvenantieji daugiau apie jį žino ir jo patarnavimą naudojami. Artimieji juo nesidomi ir šaliniai nuo jo pagalbos. Daugelis net neeilinių čekagiškių besikalbant pasisako visai nieko nežina, kad toks neakivaizdinis skyrius iš viso yra.

Sis Instituto skyrius priemas visokio amžiaus ir užsiėmimo žmonėms. Jis skirtas ne vien pedagoginiam darbui lituanistinėse mokyklose besiruošiantiems ar jose jau dirbantiems, bet ir visiems raštu ar gyvuoju žodžiu į tėvų žemės netekusius lietuvių tautos vaikus bylojančiams. Švart, taisyklinga, nežaliojama lietuvių kalba — yra svarbiausias mūsų tautinės individualybės, kovos dėl pavergtos Lietuvos laisvės tęstinumo laidas. Sunyks mūsų kalbai, sunyks ir tautinis atsparumas, interesus besisieloti savo tautos likimui. Ar daug svetimoji spauda ir radijas sielojasi mūsų gyvybiniams tautos reikalams?

Nors šis tokio tipo augstoji lituanistinio švietimo ir mokslo institucija tėra vienintelė visame laisvajame pasaulyje, tačiau jos paslaugos galimybės tesinaudoja palyginti nedidelis mūsų tautiečių skaičius. Vieniems trūksta ryžto ir valios, kitiems tautinio sąmoningumo. Dar kiti jaučiasi jokių iš viršaus įpareigojančių savo tėvų kalbos vartojimo atžvilgiu normų nei atsakomybės jausmo nesąistomi. Ir taip toji seniausioji ir gražiausioji lietuvių kalba paliekama apleistos našlaitės būklėje. Jos taisyklingumą ir išlikimą tegu rūpinsis svetimatačiai kalbininkai — Schmalstiegai, Fordai ir kiti į juos panašūs, kuriems lietuvių kalba jų lingvistiniams darbams yra tikros aukso kasyklos. Tik mūsų tautos jaunoji atžala savo tarpe su mažomis išimtimis jos vengia lyg kokia negarbe susitepusios.

Kaip pažūrės į tokį pigų savo tėvų kalbos atžvilgiu apsisprendimą po kurio laiko lietuvių tautos kultūros istorija — atsakymą jau ir šiandien nesunku suvokti.

Tad, kol dar siūlosi galimybės išbristi iš kaskart labiau mus iš visų pusių supančio lietuviškojo analfabetizmo pavojaus, ar nebūtų pats laikas susimąstyti ir nenusigrežti nuo tų galimybių, kurios yra dar pajėgios čia pat mūsų kieme. Pasiruošus liuanistams dar, berods, peranksti negrįžtamai iškeliaujant į anapus, jų siūlytus pagalbos ir kažkaip norėdami greit nebeprisitaikume...

Pedagoginio Lituanistikos Instituto reguliamino įvade skaitytojai: Jei jau pavienio individo kūryba yra branginama ir saugojama, tai ką besakyti apie kūrybą visos tautos? Individas priklauso tik vienai generacijai, o tauta apima neskaitytojamų generacijų eilę ir jų kūrybos visumą, kas sudaro tam tikrą inaišą į visuotinį kultūros lobyną.

Kad nedingtu per amžius sukrautas dvasinis Lietuvių tautos turtas kalboje, tautosakoje bei rašytinėje literatūroje, istorijoje, tautodailėje ir papročiuose, pirmiausia ji reikia išsaugoti mums patiems, o paskui, kaip kultūrinę vertybę, perteikti kitoms kartoms. Juk tautybė, kaip ir židinio ugnis, nekurstoma gęsta, o ypač dabar, kai didelė tautos dalis tapo išblaškyta po visus pasaulio kraštus, kai ne-

teko gyvojo ryšio su pačiu tautybės židiniu.

Siuo metu, gyvenant mums ne savo tėvų žemėje, iškyla dar gyvesnis negu betkada savosios kalbos ir tautos kultūros vertybių perteikimo reikalas jauniui, kad jis galėtų likti lietuvių tautos individualybės laidas ateičiai. Šio tikslo siekiant, 1958-ais m. Čikagoje buvo įsteigti Augstieji Pedagoginiai Lituanistikos Kursai, iš kurių 1961 m. išaugo Pedagoginis Lituanistikos Institutas.

Sis Institutas turi dvejopą tikslą: 1. rengti lituanistinių dalykų dėstytojų tremtinių bei išeivijos mokykloms ir lituanistinių dalykų lektoriams toms gyvenamojo krašto mokyklos įstaigoms, kur tokie dalykai dėstomi; 2. ugdyti lietuvių kultūrinės veiklos darbuotojus. Šių tikslų Institutas siekia dvejopu būdu: akivaizdiniu ir neakivaizdiniu einamųjų dalykų dėstymu.

Einamieji mokslo dalykai yra pagrindiniai ir šaltiniai. Pagrindiniai yra šie: lietuvių kalbos, lietuvių literatūros ir tautosakos, lietuvių tautos istorijos kursai, tų dalykų metodikos ir mokyklinė praktika.

Neakivaizdiniu būdu dėstomi dalykai grupuojami dviem kursais: pirmasis kursas yra bendrinis (jėr) einami gimnazijos kurso lituanistiniai dalykai), antrasis — specialinis (čia einama vienoda su akivaizdinio skyriaus tikrųjų studentų programa).

Bendrinis kursas einamas tu studentų, kurie nėra išėję gimnazijos ar augštesniosios lituanistinės mokyklos programas.

Sio kurso programa reikalinga išeiti per 4-rius semestrus, atitinkanti dvejiems mokslo metams. To kurso programą išėjęs asmuo laikomas pasiruošusiu specialiniam kursui eiti.

Yra galimybė šią programą ir greičiau išeiti: pasiruošus — egzaminų keliu.

Specialinis kursas yra augstųjų lituanistinių studijų kursas, o specialinio: bendrųjų dalykų po 4-rias, specialiųjų — po vieną.

Neakivaizdiniame skyriuje yra galimybė išeiti ir tik vengia kurį pasirinktą dalyką. Tokie studentai vadinami hospitantais. Jiems, išėjus pasirinkto dalyko kursą, išduodami atitinkami pažymėjimai.

SIUNČIU "Tėviškės Žiburių" PRENUMERATA

ir prašau siuntinėti savaitraštį šiuo adresu

(esu "TŽ" skaitytojas):

Vardas ir pavardė

Numeris ir gatvė

Vietovė (ir pašto zonos nr.)

Provincija ar valstija

(zip code number)

Metinė "T. Žiburių" prenumerata — \$ 8.50

Rėmėjo prenumerata — \$15.00

UŽSAKAU "T. ŽIBURIUS" KAIP DOVANĄ naujam skaitytojui

Vardas ir pavardė

Numeris ir gatvė

Vietovė (ir pašto zonos nr.)

Provincija ar valstija

(zip code number)

Metinė "T. Ž." prenumerata naujam skaitytojui — \$6.50

Pašto perlaidas arba čekius siųsti: "TEVIŠKĖS ŽIBURIAI"

942 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario M6J 1W4

Didelės pastangos, menki rezultatai

AL. GIMANTAS

Padažnęjė šventovių uždarymi ar jų panaudojimas kitokiams reikalams sovietinamoje Lietuvoje sukelia daug kartėlio ir nepasitenkinimo išeivijoje. Net ir tie, kurie yra indifferentiški religijai, abejoja to pradėtos akcijos tikslumu ir reikalingumu.

Galima sutikti su faktu, kad tikinčiųjų skaičius, gal teisingiau viešai praktikuojančių, yra sumažėjęs, žinome, kad okupuotame krašte jaučiamas vis didesnis kunigų trūkumas, puikiai suprantame ir visas tas priežastis, prie to privedusias. Bet ir tokiu atveju sunku suprasti religinių pastatų pavertimą galerijomis, muzėjais, sandėliais, pramogų vietomis.

Visa tai daroma tuo metu, kai ten didžiojamasi imponantiškosios statybos, pagreitintais darbo tempais. Labai blogas liudijimas planavimams ir pačiai statybai, kai jau reikia naudoti maldos namus papildymui "statybos fondu". Kaikuriu būtimi vidaus pertvarkyma, perdažyma, aišku, kainuoja žymiai mažiau už naujų pastatų statybą. Gal tai ir yra bent viena konkreti paskata naudoti religinius pastatus visuomeniniams reikalams. Gal ...

Ir jei šioje tragiškoje būklėje esama kaikiurių šviesulių, tai čia ir norima apie tai užsiminti. Valdinių nepatvarkių ten jokiam teismui neapskusi, sprendimo nepelnuosi. Jeigu jau nuspręsta atar kitą šventovę paversti kuo nors kitu, tai ir bus įvykdyta.

Įvairūs valstybiniai mokesčiai

religinėms bendruomenėms yra dideli. Veikiančios šventovės (pastatai seni) reikalingos mažesnių ar didesnių remontų. Nevisur galima atlikti net ir patys būtiniausi priežiūros darbai dėl lėšų ar medžiagų stokos. Tuo tarpu kaikiurios šventovės, laikomos kultūriniais paminklais ar naudojamos kitiems tikslams, yra remontuojamos, taisomos, kaikiuriais atvejais ir rekonstruojamos. Taigi, bent jau patys pastatai ta prasme globojami ir neleidžiami sunykti, nors šiandien jie atlieka visai kitas funkcijas. Kaikiurių istoriškiausių nusiteikusių mūsų stebėtojų nuomone, tai ir būtų bene vienintelis ir tikresnis kelias visos eilės šventovių (ypač Vilniuje) išsaugojimui. Taip, bet antra vertus vargiai ar gali būti didesnis pasityčiojimas iš tikinčiųjų jausmu, kaip antireliginio muzėjaus įsteigimas religinėje šventovėje. Neigeriai atrodė ir santechnikinių reikmenų sandėlio įrengimas taipgi religiniame pastate. Ar kartais vietiniai autoritetai nepersitenigia? Juk ateistinė propaganda galima ir be tikinčiųjų užgauliojimo. Bet tam reikia žymiai daugiau supratimo, dvasinės kultūros ir inteligencijos. Nenuostabu, kad Lietuvos spaudoje tiek daug pasisakymų ar net kritikos (su neslepama nuostaba), kad visa antireliginė akcija ir toliau lieka mažai paveiki, nepatraukli. Tiek daug pastangų ir tokie nereikšmingi rezultatai. Religiniai įsitikinimai neįmanomi iškart užrakinti, kaip šventovių durys ...

Dailininkė A. Tamošaitienė (kairėje) moko torontietes kilimų audimo meno

Nėra laisvės — nebereikia ir dainos?

PRANYS ALSĖNAS

Be laisvės ir be tėvynės žmogus — tai beveik tik griuvėliai. Jo širdyje nebėra džiaugsmo nei vilties.

Vienas iš okupuotos Lietuvos atvykęs tėvynainis papasakojo, jog Povilas Pakarklis prieš mirtį jai metus ar daugiau vaikščiojęs prislėgtas, nusiminęs. Kai vienas draugas partietis teiravėsis, kas jį slėgia ir kas žlugdo vilčių, Pakarklis atšovęs lenko partietčio poeto žodžiais: "Vilties jau nebėra. Ji išspildė ..."

O, štai, kaip apie netekimą laisvės ir namų eiluoja gyvenęs Anglijoj poetas Vladas Slaitas: Jeigu jūs norit nubauti žmogų sunkiau, nei gali žmoniška širdis pakelti,

jūs jo nešaudykite, jūs jo nekarkit, jūs jo nebauskite iki gyvos galvos kalėjimu.

Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan;

Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan;

Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan;

Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan;

Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan;

Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan;

Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan;

Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan;

Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan;

Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan;

Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan;

Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan;

Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan;

Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan; Jūs jį ištremit svetiman kraštan;

nelaisvės našta, aš esu nebereikalingas.

Kristus jam atsakė: Nenusimink. Argi ne tavo dainas jie dainuoja dabar rugiapjūtėje? Todėl nelenkai žymen savo galvos, neslėpki veido nuo žmonių akių. Ne-teisingai sakoma, jog tu esi nereikalingas žemėje. Iš tikrųjų sakau tau: kai ateis taip skandiam sielvartov valanda, kuo jis bešiklaidys savo skausmą, jei ne tavąja daina? Tiek liūdesyje, tiek džiaugsmo jis šauksis tavęs. Su lopšine paguldo kūdikį į lopšį, su gedulinga giesme palydi jį į kapus. Kasdieniniai rūpesčiai užtvindžia žmonių gyvenimą. O rūpesčių prislėgta siela tikrai daina paguodžia. Tad gerbki savo dainas.

Išgirdęs šv. Petras Kristų šitaip kalbant, prabilo: Mokytojau, šioje šalyje yra žmonių, kurie neturi ko valgyti. Argi toks žmogus, kuris įeško riekelės duonos, ateis pas juos su daina?

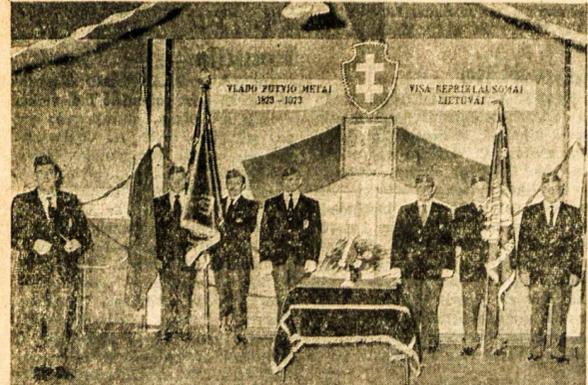
Mokytojas gi jam taip kalbėjo: Taip, šių žmonių gyvenimas yra sunkus ir skurdus, prislėgtas. Kodėl gi tu nori atimti iš jų ir grožį? Mažai jiems duota — nejaugi reikia, kad būtų dar mažiau?

Atsisukęs į dainių, Kristus paklausė, kada jo tautos žmonės dainuoja. Dainius atsakė: Per Kalėdas, Užgavėnes, Velykas, Sekmines, Jonines, Petrinės; per šienapjūtę, krikštynas, supant kūdikį. Dainuoja džiaugdamiesi vaikais, dainuoja žaisdamas vestuvėse jaunimas, gieda per šermentis, dainuoja darbą dirbdami, dainuoja rengdami sielų ir kiekviena kita proga. Per išistus metus dainuoja.

Tada tarė Kristus šv. Petriui: Galėdamas tu alkanų žmonių, peikei čia daina. Bet patys alkanieji ir nullūdiusieji jos nepasmerkė. Tad gyvena dar dvasia šioj tautoj ...

PLUMBING and HEATING J. LISAUSKAS, VALDŽIOS PIRAZINTAS PLOMBERIS ATLIEKA ĮVAIŽINIUS VAMZDŽIUS IR APSILYMO DARBUS.

Darbas sąžiningas ir nebrangus. 148 Westminster Ave., Toronto Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

Saulių steigėjų Vl. Pūtvio 100 metų gimimo sukakties minėjime Toronte. Prie vešliavų — Vl. Pūtvio ir P. Lukšio (St. Catharines) kuopų sauliai. Kairėje — Vl. Pūtvio saulių kuopos pirm. St. Jokūbaitis sako atidaromąją kalbą. Nuotr. St. Dabkaja

Visus savo draugus ir klientus sveikinu su NAUJAIS METAIS, linkėdamas geros sveikatos

J. KUDABA
P. Jonzon Real Estate
654 Mount Pleasant
Tel. 485-9477 ir 783-2105

John E. Soosaar, C.A. DIPLOMUOTAS BUHALTERIS
Suite 402, 725 Don Mills Rd. • (chartered accountant)
Don Mills, Ontario • Telefonai: 781-3593, 429-4944

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

UŽSIENIO KORESPONDENTAI

Prieš 1973 m. pabaigą į būklę okupuotoje Lietuvoje atrėpė dėmesį Maskvoje gyvena užsienio korespondentai. Kai kurie jų norėjo aplankyti Vilnių, bet negavo leidimo. Kaip AP agentūra praneša, leidimų negavo du amerikiečių korespondentai, nors Vilnius esąs "atviras" miestas. Vis dėlto užsienio korespondentai gavo žinių kitais keliais ir parašė pranešimus savo laikraščiams. Tokių tarpe buvo "New York Times", "The Christian Science Monitor" ir kt.

Kompartijos ideologo M. Suslovo okupuotai Lietuvai atvežo "Družba narodov" ordino proga ilgoką rašinį paskelbė P. Wohl ("The Christian Science Monitor" laikraštyje. Autorius daro klaidą, teigdamas, kad Rusija Lietuvoje buvo populiari 1940 m. dėl sugražinto Vilniaus ir kad lietuviai Stalino terora patyrė tik vokiečių pasitraukus karo pabaigoje, kai sovietizacijai 1944-46 m. vadovavo tas pats M. Suslovas. Remdamas dabartinėje Lietuvoje apsilankiusiu asmenų pranešimais, P. Wohl konstatuoja gyventojų politinį bei ekonominį nesaugumą, siaučiančią korupciją, baime, kad vėl gali būti nuvertintas rublis. Jis taipgi primena "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikas" vakarus pasiekusius šešis numerius, daug parašų surinkusias katalikų peticijas. Saugumiečiai pradėjo taryti jaunimą dėl jų bandymo užmegzti ryšius su Uralo, Sibiro ir net Gudijos lietuviais. Jaunimas buvo apkalintas ryšių palaikymu su gruziniais, armėnais, latviais bei kitų tautybių nacionalistais.

AP agentūra paskelbė platų pranešimą apie nepaprastai išplitusį grobimą Lietuvoje. Dėl jo kompartijos vadovybė susilaukė aštrių priekaištų iš Maskvos įgaliotinio Charazovo. Pasak jo, kartais ištisos darbininkų pamainos siunčiamos į blaivyklas. Jaunuoliai, neturį ne 16 metų, dažnai būna girti. Kompartijos vadovybė įpareigota sustiprinti kovą su didžiausia dabartinės Lietuvos socialine blogybe.

1974 METŲ BIUDŽETAS

1973 m. gruodžio 15 d. "Tiesa" paskelbė maskvinio auksausčiojo sovietų patvirtintą 1974 m. biudžetą. Respublikų grupėje Lietuvai tenka VI vieta su 1.745.248.000 rublių, Latvija — IX vieta su 1.198.669.000 rublių, Estija — XIV vieta su 756.698.000 rublių. Iš Maskvai skirtų apyvartų mokesčio pajamų Lietuvai leidžiama panaudoti savo biudžetui 90,4%, Estijai — 56,3%, Latvijai — 41,5%. Didžiausias nuolaidas yra susilaukusi Turkmenija, kuriai leista pasilaikyti visas minėto mokesčio pajamas, o prie jų dar bus pridėta 58.783.000 rublių. Iš bendro Sovietų Sąjungos biudžeto įgyvendinti liaudies ūkio planai. Turkmenija su 703.784.000 rublių biudžetu yra paskutinėje vietoje. Visą iš gyventojų surinktą pajamų mokesčių leidžiama įtraukti į savuosius biudžetus Uzbekijai, Kazachijai, Lietuvai, Tadžikijai ir Armėnijai. Už okupuotą Lietuvą didesnius biudžetus turi penkios respublikos: Rusijos — 47.864.641.000 rublių, Ukrainos — 15.080.502.000 rublių, Kazachijos — 5.970.907.000 rublių, Gudijos — 3.863.867.000 rublių, Uzbekijos — 3.797.530 rublių.

KOMUNISTINIS AUKLĖJIMAS

"Komjaunimo Tiesos" 210 nr. pranešama: "Kaip rajonų laikraščiuose nušviečiami komunistinio auklėjimo klausimai? Šiai temai skirtas "Dainavos" kūrybinis susivienijimo žurnalistas pasitarimas įvyko Lazdijose...". Pagrindinį pranešimą padarė iš Vilniaus atvykęs "Komjaunimo Tiesos" redaktorius pavaduotojas A. Semaška. Diskusijose apie žurnalistų uždavinius komunistiniame jaunimo auklėjime dalyvavo: Varėnos rajono laikraščio redaktorius pavaduotojas D. Staselis, Kaišiadorių rajono laikraščio red. B. Udravlis, Alytaus rajono laikraščio red. S. Pleskus, Lazdijų rajono partinio komiteto sekr. R.

SAULT STE. MARIE, ONTARIO

PRIESKALĖDINIS SUSIKAUPIMAS įvyko Blessed Sacrament parapijos bažnyčioje. Po išpažinčių šv. Mišias atlaikė ir pamokslą pasakė iš Sudburio atvykęs kun. Ant. Sabas. Būtų galėję dalyvauti ir daugiau tautiečių, ypač pasigesta jaunimo. Juk daug jaukiau dalyvauti lietuviškose pamaldose. Dalyvaujantieji lietuviškose pamaldose, šalia religinės pareigos, atlieka ir tautinę.

V. D. Vainučiai atšventė savo artimųjų draugų ratelyje sidabrinių vedybinių gyvenimo sukaktį. — V. Miniauskas išėjo į pensiją. — A. Sim (Simkevičius) išskrido į Honolulu dalyvauti taikiųjų šaulių varžybose. Linkime jam ir vėl grįžti su laurais.

K. A. S.

TAUTOS FONDUI 1973 m. aukėjo \$15: Vladas Mockus; \$10: Stasys Druskis, Vytautas Podymaitis, Vytautas Skaržinskas; \$5: Antanas Balčiūnas, Rimas Gasperas, Jadvyga Gasperienė, Regina Galinienė, Stasys Grigelis, Juozas Kvaščiauskas, Vytautas Kramilius, Vincas Minauskas, Jonas Meškys, Juozas Malskis, Povilas Puotelkis, Antanas Rutkauskas, Jurgis Skardis, Aleksas Skaržinskas, Antanas Simkevičius, Jurgis Valas, Albinas Vanagas, Adolfas Zemaits; \$4: Antanas Motūzas, Adolfas Motiejūnas, Balys Švilpa; \$3: Ignas Genys, Vytautas

Paulavičiūtė. Atrodo, žurnalistai dar labiau turės sustiprinti jaunimo komunistinio propagavimą jaunimui.

AUTOMOBILIŲ TURGUS

P. Rimkevičius ir S. Jurjevas vilniškės "Komjaunimo Tiesos" 230 nr. paskelbė feljetonų pavadintą nelaiba linksmą reportažą apie Vilniaus automobilų turgų Verkių gatvės užkampyje. Nors automobilus leidžiama parduoti tik per komisio parduotuves, jų ir dalių netrūksta šiame neoficialiame turguje: "Ko tik čia nerasi. Mašinos su įvairių sričių bei respublikų numeriais, Motociklai. Atsarginės dalys. Senos ir naujos, ką tik iš gamyklos. Surmuliuojanti žmonių minia..." Už 1951 ar 1952 m. laidos "Moskvičių-40" vienas tipelis reikalauja 2.000 rublių, nors pats prieš 20 metų buvo mokeskė tik 900. Kitas, ne mirkstelėjęs, už "Volgą M-24" užsipašo net 20.000 rublių ir susilaukia kliento su storu portfeliumi. Reportažo autoriai konstatuoja: "Aiškiai matyti, kad susitar. Ne už 20.000, žinoma, bet ir ne už valstybinę kainą, apie tai neverta net kalbėti..." Pirkimo dokumentai sutvarkomi komisio parduotuvėje, kur oficialiai sumokama valstybinė kaina, o neoficialiai už parduotuvės durų įteikiamas sandėrio papildas. Lapkričio 5 d. prie Jelgavos pauguliai sustabėdė vairuotoją ir iš jo atėmė "Zigulių" automobilį. Kai jis vėliau buvo sulaukytas prie Kryžkalnio, milicija už vairo rado vyrą su šeima. Pasirodo, jis paugliams už pavogtą automobilį buvo sumokėjęs 5.000 rublių ir dar pažadėjęs pridėti 2.000, įteikiant sanderį komisio parduotuvėje, kur tie pauguliai, savaime suprantama, nesitėikė atvykti. P. Rimkevičius ir S. Jurjevas nuogaustauja, kad tokių incidentų gali įvykti ir dažniau, kol nebus sutvarkyta prekyba automobiliais. Juodu siūlo gražinti senąją tvarką: "Anksčiau būdavo taip: norite parduoti mašiną — atiduokite ją į komisio parduotuvę. Parduos — gausite pinigų. O kada parduos ir kam — tai jau parduotuvės ir atitinkamų komisijų, skirstančių mašinas, reikalas. Esant tokiai tvarkai, nuosava automobilį parduos tik tas, kam jis tikrai nereikalingas, o ne tas, kuriam mašina tėra pasipelnijimo šaltinis ir spekuliantų skatinimo įrankis (sąžiningai uždribtais pinigais už mašiną niekas nemoka dvigubos kainos)..." Reportažo autoriai, žinoma, nutylė esminį faktą — spekuliaciją automobiliams bei dalimis skatina nuolatini jų trūkumas, kurį tegali išspręsti gamybos padidinimas. Automobilių gamyboje Sovietų Sąjunga vis dar tebėra toli atsilikusi nuo Kanados, kuri turi apie 20 milijonų gyventojų. Atrodo, automobilijų turgus Vilniuje užsidarys tik tada, kai Sovietų Sąjunga pasieks dabartinį Kanados gamybos lygį ir ji padidins dešimteriopai.

PIRMOSIOS AUKOS Skėstančių gelbėjimo draugijos respublikinio komiteto skryliaus vedėjas V. Sučalkinas "Tiesos" 1973 m. 283 nr. atkreipia skaitytojų dėmesį į vaikus viliojantį ploną ledą. Lapkričio 18 d. Lazdijų rajono K. Poželos kolchozo vandens telkinyje tik per plauką išliko gyvi šešimėčiai Gintaras Pocevičius ir Alma Prieskienytė, su rogutėmis užvažiuavę ant 2 cm storumo ledo. Ilžusius vaikus išgelbėjo Kučiūnų aštuonmetės mokyklos septintokas Jonas Pocevičius, padėdamas kolchozo pirm. Prano Kundroto, Lapkričio 25 d. Rokiškio rajone Trebutinio ežere nuskeno trejų metų Skirmutė Deksnytė, lapkričio 26 d. — Panevėžio IX vidurinės mokyklos trečiokas Virginijus Gudas ir penkiametis Robertas Grincevičius prie miesto esančioje durpyno baļoje. Visi jie bandė pasivažinėti rogutėmis ant plono pirmojo ledo. V. Sučalkinas primena ūkių vadovams, kad jų žinioje esantys nedidelį vandens telkiniai turi būti aptverti.

V. Kst.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti į mūsų ruošiamą

metinį zuikių baliu

SAUSIO 26, šeštadienį, Hamiltone, Jaunimo Centro salėje

- Įvairūs gėrimai
- Taurių įteikimas
- Meninė programos dalį atliks Toronto tautinių šokių, dainos ir muzikos vienetas "GINTARAS"
- Karšta zuikiena, briediena (moose)
- Taurių pasižymėjusiems šauliams ir žvejams
- Sokiams gros "Continental" orkestras
- Staliukų ir piniginių loterija
- Pradžio — 7 v. v.
- Įėjimas — \$2.50, studentams — \$1.50

Hamiltono Lietuvių Žuklautojų ir Medžiotojų Klubo "Giedraitis" valdyba

HAMILTON

KLB HAMILTONO APYLINKĖS VALDYBA

1974 m. baigia savo ka-jendaciją. Išrinkta iš vidurinėsios, jaunosios kartos kandidatų, ji stengėsi įteiti į Kanados gyvenimą praspaudą ir radiją, dalyvaudama etninio grupių pasirodymuose ar įvairiose miesto iškilimėse, visur pabrėždama Lietuvos pavergimą, mūsų tautinį meną ir kovą už tėvų krašto laisvę. Nebuvo užmirštas ir lietuviškasis gyvenimas: stengtas koordinuoti Hamiltono organizacinį gyvenimą, sudaryti kuo daugiau sąjungų pasireikšti lietuviškoje dirvoje įvairiems mūsų kolonijos vienetais. K. L. B. Hamiltono apyl. valdyba nuo širdžiai dėkoja visoms Hamiltono organizacijoms už glaudų bendradarbiavimą, KLB krašto valdybai, ypač AV parapijos klebonui mons. J. Tadarauskiui ir kun. L. Januškiui už paramą, organizuojant rinkliavas, mišėjimus ir kitus renginius.

Naujos apylinkės valdybos rinkimai (greičiausiai kartu su KLB krašto tarybos rinkimais) bus šį pavasarį. Jau dabar apyl. valdyba siūlo organizacijai posėdžiuose pagalvoti apie kandidatus ir gal perėti (Montrealio ir Toronto pavyzdžiu) ir Hamiltono lietuvių tarybos sudarymą. Malonu būtų, kad valdybą sudarytų vidurinėsios ir jaunosios kartos atstovai. 1974 m. kelios Hamiltono organizacijos numato iškilmingai paminėti 25-rių metų gyvavimo sukaktį: sporto klubas Kovas, AV parapijos choras ir kt. Per tą laikotarpį lietuvių organizacijos paliko ryškius pėdsakus ne tik Hamiltono ir Kanados lietuvių gyvenime, bet ir vietinių gyventojų tarpe. Jos pasireiškė kaip stiprios ir drausmingos tautinės grupės, sugebancios išsiškoti šalia simbolinio klevo į stiprų lietuvišką ažuolą. Apylinkės valdyba

ADIDIEČIŲ ISVYKA. 1973 m. gruodžio 8-9 dienomis "Aidas" koncerto lietuviams Sudburio mieste.

Šeštadienį ryta mergaitės rinkosi gražiai uniformuotas (nors kelios ne-jautė pareigos apsiręngti uniforma), manydamos, kad smagiai bus praleistas savaitgalis. Mons. J. Tadarauskis su malda išleido į kelionę. Autobuse girdėjosi šnekos ir dainos. Pusiaukely sustojom užkasti ir grynu oru atsikvėpti.

Sudburyje nematėme sniego, bet buvo šalta... Nuvažiuovome į gimnaziją, kur bus koncertas. Parepetavusios nuėjome į kitą salę, kur skaniai mus vaišino. Grįžom į gimnazijos salę ir pradėjom ruošti koncertui.

Sudbury nėra daug lietuvių, bet koncerte dalyvavo daug žmonių. Trumpai sveikino Sudburio burmistras ir kiti žymūs žmonės. Skambėjo daug gražių dainelių, net negalėjau visų susikaupti. Sol. V. Verikaitis ir "Aidas" atgailom klausytojų meilę Lietuvai ir jos laisvės viltį.

Po koncerto mergaitės susitiko su žmonėmis, kurie priėmė jas nakvynei. Šokių metu aidiētės susipažino su vietiniais lietuviais, kurie parodė mums didelį vaišingumą ir nuširdumą. Linksmomis visą vakarą. Susipažinom ir su vietos burmistru.

Sekmadienį dalyvavom Mišiose. Prie mūsų dėmesio kelionės namo. Ašarų nesimatė, bet buvo truputėlį skaudu palikti tokius nuosirdžius žmones. Manau, kad ir jiems galima buvo išleisti tokį būrį jaunimo. Sudiev...

Kelionė kažkaip atrodė trumpesnė grįžtant, negu nuvažiuojant. Visos grįžom su gamtos ir Sudburio apylinkės vaizdais mintyse, jausmais širdyse ir su visokiais išpušdžiais... Nuosirdžiai dėkojame tiem, kurie padarė šią išvyką galima.

Rūta Siūlytė

AV PARAPIJOS CHORAS, minėdamas savo veiklą, 25 m. sukaktį, be numatyto pavarasį didžiojo koncerto, vasario 9, šeštadienį, Jaunimo C. salėje rengia sukaktuvinį ban-

Hamiltono lietuvių mėgėjų teatras "Aukuras" vaidina Klevelande V. Alanto komediją "Siapus uždangos". Iš kairės: A. Ulbinas, E. Dauguvietis-Kudabienė, A. Stanevičius, K. Bungarda, L. Stungevičienė. Nuotr. Vl. Bacevičiaus

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose — Vancouver, B.C.

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadienis - ketvirtadienis nuo 10 iki 5 val., penktadienis nuo 10 iki 7 val., šeštadienis nuo 9 iki 12 v. Liepos-rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gynybė ir asm. paskalų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$4.600.000.

Mesos ir purkūs dešros gaminiai Skanestai kiekvieno skoniui R. Denninger Ltd.

- 284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
- 740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
- GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
- LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

PRANESIMA APIE KLEVELANDO LIETUVIŲ rengiamą Vilniaus 650 metų sukakties minėjimą "The Cleveland Press" 1973 m. gruodžio 13 d. laidoje paskelbė tautybių reikalais rašanti žurnalistė Eleanor Prech. Ji mini programos vadovus Jurgį Malskį, Zigimą Packų, Alfonsą Mikulskį, O. Mikulskienės vadovaujamą Čiurlionio ansamblio kanklių orkestrą, pagrindinį paskaitininką prof. Juozą Jakštą. Pranešimas iliustruotas Vilniaus miesto herbu.

PEDAGOGINIS LITUANISTIKOS INSTITUTAS Čikagoje išleido III absolventų laidą. Pradinės lituanistinės mokyklos diplomus gavo K. Brazdžionytė, L. Rimkus, N. Spurgytė ir D. Saulys, vidurinės mokyklos mokytojo teises ir bakalaurato laipsnį — A. Aukštulytė, V. Bilaišytė, K. Bukaveckaitė, D. Grauzinytė, L. Jau-niūtė, D. Petersonaitė, D. Petreikytė, I. Seibutytė, I. Stravinskaitė, M. Serepkaitė. Institutą iš viso jau yra pasirodymu, laimingųjų bilietų traukimu ir J. Vaičiūnas melodingu "Continental" orkestru. Čia jau nebėra vien tik eimas į vakarą, bet ir įvertinimas bei paskaitinimas mūsų AV par. giesmininku ir dainininku, kurie jau 25 metus dirba Dievui ir Tėvynei, giedodami sekmdadienis AV šventovėje ir savo skambia daina džiugindami tautiečius koncertuose ir tautinėse šventėse. Dėl bilietų galima skambinti Ald. Matulienėi 529-1857, St. Jankauskienei 385-1443 ar betkuriam choristui. K. M.

PADEKA Nuosirdžiai dėkojame už surengtą mums 10-ties metų vedybų sukakties pobūvį rengėjams — p. p. Kamaičiams ir D. Mačienei; už pobūvio pravedimą — B. Mačiui, už sveikinimo žodžius — šeštad. mokyklos vedėjui J. Mikšui, kun. L. Januškiui už dalyvavimą, pasakytą kalbą ir už perduotus mons. dr. J. Tadarausko sveikinimus, par. choro pirmininkui K. Milerui, p. Lukošui, O. Derliūnienai, akordeonistams — p. G. Puleliui ir p. Budnikui už gražią muziką. Dėkojame visiems svečiams, atsilankiusiems bei prisidėjusiems prie gražių dovanų: torontiečiams p. p. Azubaliams, Genčiams, Zakevičiams, Derliūnams, Liutkams, Prakapams, Dauksoms, Stunguriams, Karnilavičiams, Pečiuliams, Germanavičium; hamiltoniečiams — p. p. Venclovams, Grajauskui, Ankudavičiams, Lukavičiams, Vaitiekūnams, Kežinaičiams, Adomauskams, Chorumanskams, Mileriams, Kraučūnams, Bartnikams, Raguckams, Ruliams, A. Povilauskams, Jankauskams, Mačiams, Kalmatavičiams, Apanavičiams, Narkevičium, Enskaičiams, Kamaičiams, Budnikams, Meškauskams, Bilevičiams, J. Povilauskams, Dzemoniams, Zaukai, Zubams, P. Lukošiams, Pulianauskams, Zemaičiams, Jasevičiams, Sinkevičiams, Jusiams (Wind-oro), Mikšiams, K. Lukošiams Langtone, Kareckams, Bajoraičiams, Kazlauskams, Gudeliams.

Jūsų visų parodytas nuosirdumas pasiliks mums neužmirštas. Visiems dėkingi — T. P. Kareckai

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS naująją valdybą sudaro: pirm. dr. K. Bobelis, vicepirmininkai — T. Blinstrubas, P. Dargis, dr. K. Sidlauskas, kun. A. Stašys, dr. J. Valaitis, sekr. dr. Vl. Simaitis, išd. J. Skorubskas, finansų sekr. A. Pakal-niškis, protokolų sekretoriai E. Vilimaitis ir V. Simkus, nariai — T. Kuzienė, R. Stanūnas ir E. Smilgys. ALTos tarybos priimtose rezolucijose kalbama apie naujų skyrių steigimą, platesnio aukų rinkimo vajeaus organizavimą, veikiančių skyrių stiprinimą.

BIRUTĖ GRIGAITYTĖ — NOVICKIENE, advokatė, valstiečių liaudininkų veikėja, mirė 1973 m. gruodžio 14 d. NiuJorke. Velionė buvo gimusi 1898 m., teisių fakultetą baigusi 1924 m. Kauno universitete, studijas gilinusi Paryžiaus tarptautinės teisės institute. Nepriklausomybės kovų metais buvo Moteryų Komiteto Kariuomenei Remti sekretore, valstiečių liaudininkų kandidatė ir seim. Nepriklausomybės laikotarpyje ėjo Kooperacijos banko teisių patarejo funkcijas. Nuo 1941 m. sunkiai sirgusi — buvo psisiau paralyžuota. Palaidota iš J. Garšvos laidotuvių kopelcyos Richmond Hill, N.Y.

Kolumbija

SENIAUSIAS Medellino lietuvių kolonijos gyventojas med. dr. Feliksas Procevičius 1974 m. sausio 11 d. sulaukė 90 m. amžiaus. Jo adresas: Calle 32, No 78a — 73, Medellin, Colombia, S. A.

Argentina

PAVERGTŲJŲ EUROPOS TAUTŲ SAVAITĖ Buenos Aires mieste buvo užbaigta Mišiomis katedroje, kur giedoją P. Savicko vadovaujamas Sv. Cecilijos choras, vargonavo E. Mikučionienė. Iš katedros visi pamaldų dalyviai su savo tautinėmis vėlavomis nužygiavo prie Laisvės piramidės padėti vainiko. Čia žodį tarė R. Europos pavergtų tautų komiteto pirm. Z. Juknevičius ir ukrainiečių atstovas B. Kasiuk. Radijo ir televizijos žurnalistas buvo įteikta informacinės medžiagos. Apie savaitės užbaigą rašė vietiniai laikraščiai.

ATSISVEIKINIMO VAKARAS su išvykstančiu JAV ambasadorium J. D. Lodge ju rezidencijoje tapo lietuvių švente, kurioje buvo sukviešti ambasadoriaus artimo patarėjo dr. Vytauto Dambravos ir jo žmonos Aldonos bičiuliai. Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos pirmininko A. Mičiūno pakviesti, programą atliko Lietuvių Susivienijimo Argentinoje jaunieji šokėjai ir veng-

KLB Kalgario apylinkės valdyba, išrinkta 1973—1975 metų laikotarpiui. Iš kairės: Henrikas Sukys (gimęs Kanadoje) — narys jaunimo reikalams, A. P. Nevada — pirmininkas, Petras Devenis — sekretorius, Romas Sukys — vicepirmininkas, Kazys Slavinskas — narys. Trūksta — Prano Gluoksnio — iždininke

K. Lukas

Kanados radijas ir lietuviai

Sitas straipsnis yra trumpas, bet svarbus visiems lietuviams, gyvenantiems Kanadoje.

Mes dažnai aimanuojame, kad lietuviai išsiskleidę po Kanados valstybę, kad sunku palaikyti ryšius su mažesniais kolonijomis, kurios dėl to gali lengvai išnykti.

Prieš keletą metų federacinė vyriausybė oficialiai paskelbė, kad Kanada yra daugiakultūris kraštas, kuriame kiekviena etninė grupė turi teisę ne tik egzistuoti. Jos yra pripažintos kaip Kanados dalis ir visos yra lygios. Tuo tarpu CBC, kuri turi radijo transliacijas visoje Kanadoje, vartoja tik anglų arba prancūzų kalbas. Lietuviai, mokėdami mokesčius (income tax) Kanadai, padeda CBC, kuri gauna lėšas iš federacinės valdžios.

Jau kuris laikas įvairios etninės grupės stengiasi iškovoti

daugiau teisių, ypač ukrainiečiai studentai. Jie yra įteikę atitinkamą raštą federacinei valdžiai. Dabar jie svarsto galimybę surengti viešą demonstraciją sausio mėnesio pabaigoje Otavoje.

Siuo reikalu ir lietuviai studentai sukrito. Yra sudarytas komitetas (pirmininkas Vytenis Čeponis), kuris dirba ta linkme. Dabar yra svarbus momentas ir lietuviams, nes š. m. sausio pabaigoje CBC turi atnaujinti savo leidimą. Jeigu etninės grupės nori girdėti ir savo kalba radijo transliacijas, dabar yra laikas pareikšti tą norą. Lietuviams svarbu suprasti tai, kad etninė grupė neturėtų mokėti arba rengti savo programą, kaip dabar yra daroma. Visa tai turi būti CBC pareiga. Kaip atrodo, CBC labai nenori keisti savo veido. Dėlto lietuviai turėtų rašyti laiškus savo apylinkės federacinio parlamento atstovui, pareikšdami savo nuomonę.

Si problema, aišku, yra sudėtinga. Tuo klausimu kankurios etninės grupės yra daug diskutavusios ir rašiusios. Trumpame straipsnyje buvo galima išskirti tik keletą minčių. Jeigu skaitytojai norėtų daugiau informacijos, tarsi: Antanas Sileika, 22 Langside Ave, Weston, Ont. M9N 3E3.

Paskubėkime! Dabar yra proga kiekvienam lietuviui padėti savo grupei išlaikyti lietuviškąją kultūrą Kanadoje.

Lietuviai Kanadoje, iškirpkite ir užplūdykite žemiau įdėtą atkarpą. Paskubėkime, nes prieš sausio mėnesio pabaigą turės būti jau viskas išaiškinta.

Antanas Sileika

VISOS KULTŪROS KANADAI YRA LYGIOS...

JAVIMŲ ŽIBURIAI

Redaguoja Antanas Sileika ir Ramutė Birgelytė, talkinami kolektyvo

Londono, Ont., "Baltija" šoka Toronto Prisikėlimo parapijos salėje kariuomenės minėjimo meninėje programoje. Nuotr. St. Dabkaus

Miegancio milžino istorija

Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos centro valdyba dirbo ir dirbs, stengdamasi suvienyti studentiją bendram tikslui— Lietuvos išlaisvinimui. Per visą sąjungos istoriją lietuviškos kilmės studentai kaupė savo jėgas sąjungai per krizės ir šamyšio laikotarpius. 1950—1960 m. laikotarpyje, kai tarp studentų organizacijų kilo nesutarimai, konfliktai ir konkurencija, LSS paėmė visai naują kryptį. Sąjunga buvo studentų suorganizuota pačių studentų naudai. Ši organizacija pasižymi savarankiškumu — nepriklauso politinei, kultūrinei ar ekonominei grupei.

Didžiausias 1950—1960 m. dešimtmčio laimėjimas buvo mokslinio žurnalo *Lituanus* įsteigimas Sąjungos iniciatyva. 1960—1970 m. dešimtmetyje, kai kitos organizacijos skendo stagnacijoje, LSS stiprėjo ir augo. Kanados lietuviai studentai išjungė į LSS, kuri tada tapo Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjunga. Skyrėsi daugybe. Aktyvi veikla buvo išvystyta 14-koje miestų JAV-se ir Kanadoje.

Pradedant šį dešimtmetį, kai įvyko Simo Kudirkos drama, lietuviai studentai vėl susibūrė, nekreipdami dėmesio į ideologinius nusiteikimus ar skirtumus. Vieninga lietuvių studentų veikla pakeitė JAV politiką, liečiančią pabėgėlius, kai kitos organizacijos buvo supančiotos savo biurokratijomis.

Laikai ir pažiuos keičiasi. Ir LSS pergyveno eilę kontroversijų, ginčų ir pesimizmo. Daug studentų iškrito iš LSS, norėdami rasti ką geresnio, bet, deja, nieko geresnio nerado. Praėjusios centro valdybos buvo stiprios ir pasitikėtos, kad LSS vis žengs pirmyn. Dabar ir yra tas keitimasis ir lankstumo laikotarpis.

Prikelkim "miegančių milžiną" buvo praėjusių metų šūkis. Dabar mes galim klausiti, ar "miegančias milžinas" prikelstas? Galima atsakyti taip. Praėjusiais metais LSS pradėjo atgyti. Studentai buvo vėl išjudinti, skyrėsi daugumoj universitetų atgaivinti. Kai dauguma skyrių miestuose iširo, konstitucija buvo pakeista, kad studentai galėtų taip pat veikti per lietuvių klubus universitetuose ir kad centro valdyba būtų žinių centru. Krizės laikų žinios ir informacijos buvo greitai išsiųstos per visus komunikacijos kanalus. Rezultatai buvo gana geri.

ASD dirba kartu su korp. "Vytiš" būreliu. Tuo būdu užsimezga gilesnės draugystės, stipresnė meilė tautai, pagyvėja veikla skautų-čių eilėse. Tikros narės (ASD narės), būdamas atskira draugovė, taip pat priklauso vyr. skautų draugovei ir prisideda, kiek gali, prie tunto veiklos.

Po daugelio metų Akademikų Skautų Sąjunga Toronte vėl atsivėrė 1972 m. I ASD eiles įstojo septyni naujos sesės. Siemet tikimės naujų kandidačių ir korporacijos "Vytiš" didesnis veiklos. Jaunimas jau pradeda subresti. Skautavimas vis traukia senus draugus dirbti, bendrauti, mokytojauti. ASS sudaro siems studentams sąlygas pasilikti skautų sąjungoje, lavintis ir giliau pajusti lietuviškumą savo širdyse.

Ad meliore!

t. n. GIEDRĖ

Honourable Member, as a voter in the constituency of... I should like to inform you that I am in favour of multi-lingual broadcasting by the CBC network, and strongly urge that this position be held by you in the house. NAME ADDRESS

Jis klausė, o aš atsakiau

Kalbėjomės mudu rimtais reikalais, lyg spręsdami gyvenimą. Iki šiol sklandžiai ėjosi mūsų pokalbiai. Staiga apsiniaukė jo veidas, matėsi, kad jis nesuprato ir paklausė mane: "Kodėl tu svajoji apie laisvą Lietuvą, kodėl didžiujosi savo lietuviškumu?"

Jo žodžiai žaibavo mano mintyse. Nelengvai įžvelgiau gilius savo jausmus ir sudariau šį atsakymą.

"Lietuva! Nemačiau aš jos mėlynos padangės. Ji toli nuo čia — už jūrų marių, prie Baltijos krantų. Nevaikščiojau aš jos gražiaisiais lygiais laukais, nemačiau jos tykiaji tekančių upių. Neteko man braidyti upeliuose, žaisti jų pakrantių smėlyje, skinti pivose pasavario pūriune. Negirdėjau nė jos paukščių giesmininkų balsų — gegutės kukavimo, viversėlio čirenimo ir septynbalsės lakštingalos.

Lietuva! Pažinau aš jos veidą iš tėvelių ir mokytojų žodžių, iš knygų, raštų. Sužavėjo mane graži lietuviška daina, tautiniai šokiai ir lino drobės raštas. Žaviuosi jos pasakomis apie milžinus, užburtas piliis, eglę žalčių karalienę, apie vikruosius ait-

varus ir šelmes raganas.

Lietuva yra didelė ir prasminga pasaka. Didžiuliuos aš jos amžių istorijos lapais, didinga praeitimi — Mindaugo, Gedimino ir Vytauto laikų Lietuva. Ji buvo plačiai žinoma. Jos ribos siekė nuo Baltijos iki Juodosios jūros. Daug išugdė didvyrių, daug dėl jos buvo kovota.

Amžių eigoje apsiniaukė jos dangus. Svetimų buvo jų mindoma. Užgniauztas buvo jos gyvybės ženklas-raštas. Niekieno gražiąją jos kalbą. Išdraskytas buvo jos lizdelis. Dauguma pabėgė į tolinesnius kraštus, siekdami laisvės. Tenaį ugdė jie stūnis ir dukras. Savo vaikams įkvėpė jie brangiausios tautos sielą. Neužmiršo jie iškilmingos savo praeities. Ir šiandieną galingi jų balsai skamba užsieniuose. Vieniškai stengiasi dirbti jos išlaisvinimui. Užaugo jau ir tie vaikai. Aš viena iš jų. Kartu su jais šaukiame Lietuvos. Ir mūsų garsai, lyg aidas begalinis, ramina širdyje nekantrumus, gaivina lietuviškas dvasias svetimuose kraštuose. Jei paneigčiau savo praeitį, sąveikuotčiau pastangas, paniekinčiau ir save, prarastčiau jos kultūrinius lobius."

Silvija Šarkutė

Vyresniųjų skautų veikla

Gaudama vyr. skautų kaklaraištį, skautė pasižada likti skautių eilėse visa gyvenimą. Tai didelis išpareigojimas ir labai svarbus žingsnis. Gavusi mėlyną kaklaraištį, maždaug 17 m. amžiaus mergaitė išpareigoja mokyti jaunesnes ir dirbti su tuntu pora metų.

Problemas prasideda, kai vyr. skautė pradeda augštesnius mokslus. Jai pasidaro neįdomi ligšiolinė veikla, nebetrūksta lengvos iškylos. Jinai nori daugiau išmokyti, išsilginti į lietuvišką istoriją, meną, politiką. Vyr. skautės tradicinė programa jau nebepatenkina jos norų ir įsiekojimų.

Nėra reikalo nusivilti. ASD — Akademikų Skautų Draugovė mielai šias vyr. skoutes priima pas save. ASD yra draugovė vyr. skautių, kurios studijuoja universitetuose ar kitose augštesnių mokslų institucijose. Yra kandidatavimo laikas, per kurį kandidatė susipažįsta su ASD, parašo rašinį ir išlaiko egzaminus.

Susirinkimai būna smagūs ir įdomūs. Jubilėjinės stovyklos metu Beaumont, Ohio, ASS pastovyklė buvo paruošusi forumus, paskaitas, bendras diskusijas. Filisteris A. Rukšėnas supažindino su savo knyga "Day of Shame", muz. A. Mikulskis kalbėjo apie tautos veidą — muziką. Buvo surengti įvairūs simpoziumai apie ideologines organizacijas, ekologiją ir t. t. Tokios rūšies paskal-

bėjimai būna įdomūs ir reikšmingi skautėi studentei. Temos būna prie širdies — tokios, kurios skatina protą galvoti, pasireikšti arba pasimokyti.

ASD dirba kartu su korp. "Vytiš" būreliu. Tuo būdu užsimezga gilesnės draugystės, stipresnė meilė tautai, pagyvėja veikla skautų-čių eilėse. Tikros narės (ASD narės), būdamas atskira draugovė, taip pat priklauso vyr. skautų draugovei ir prisideda, kiek gali, prie tunto veiklos.

Po daugelio metų Akademikų Skautų Sąjunga Toronte vėl atsivėrė 1972 m. I ASD eiles įstojo septyni naujos sesės. Siemet tikimės naujų kandidačių ir korporacijos "Vytiš" didesnis veiklos. Jaunimas jau pradeda subresti. Skautavimas vis traukia senus draugus dirbti, bendrauti, mokytojauti. ASS sudaro siems studentams sąlygas pasilikti skautų sąjungoje, lavintis ir giliau pajusti lietuviškumą savo širdyse.

Ad meliore!

t. n. GIEDRĖ

SVEIKINAM "Jaunimo Žiburiai" skaitytojus ir bendradarbius, linkėdami darbingų 1974 metų. Galia, negalime pasveikinti beraščių, kurie nei skaito, nei rašo.

Siu metų rezoliucijos, kurios pradėjo budinti "miegančių milžiną", turi vėl būti pratęstos su nauja ir darbinga centro valdyba. Galima klausiti, kas toliau, nes tas žiburys buvo nesamas

Man atrodo, kad tikslas ir kitiems nėra aiškus. Suvažiavime buvo išrinkta nauja centro valdyba Niujorke, suredaguotos rezoliucijos, nutarta šaukti suvažiavimą Toronte. Užsimezge daug naujų draugysčių. Bet ar to užtenka pateisinti SALSS egzistencijai? Kam reikia jungtis visiems studentams? Atsakymo reikėtų įieškoti solidarumo išlaikyme. Studijuojančių lietuvių yra gana daug Šiaurės Amerikoje, bet palyginus su kitų tautybių studentais, tai mūsų skaičius yra labai mažas.

Ketvirtadienį buvo tik viena paskaita ir 5-10 Atvykus penktadienį, programoje jau galima buvo dalyvauti, bet galia, kad tos programos beveik nebuvo. Detroitiška, atrodo, turėjo daug problemų su paskaitininkais, todėl visas penktadienis tapo dail. A. Tamošaičio diena. Seštadienį irgi būta problemų, bet susirinkus antram posėdžiui daugumai suvažiavusių ir SALSS prasmė pradėjo aiškėti.

Kaip ir kituose suvažiavimuose, jaunimas nori turėti "good time". Tai buvo galima pastebėti ypač Detroitė. Paskaitose dalyvavo mažai jaunimo, o i šokių suėjo po keletą šimtų kiekvieną vakarą. Ar nereikėtų kiekvienam prieš važiuojant pasi- klasti save, ko važiuojame — ar pabaliavoti, ar pasiekti ko nors rimtesnio?

Suvažiavime buvo galima pabendrauti su Klevelando studentais, kurie pabaigė savo metus kaip centro valdyba. Iš jų man paaiškėjo šiek tiek SALSS veikla, bet vis dėlto kyla klausimas, ko ši organizacija siekia?

Man atrodo, kad tikslas ir kitiems nėra aiškus. Suvažiavime buvo išrinkta nauja centro valdyba Niujorke, suredaguotos rezoliucijos, nutarta šaukti suvažiavimą Toronte. Užsimezge daug naujų draugysčių. Bet ar to užtenka pateisinti SALSS egzistencijai? Kam reikia jungtis visiems studentams? Atsakymo reikėtų įieškoti solidarumo išlaikyme. Studijuojančių lietuvių yra gana daug Šiaurės Amerikoje, bet palyginus su kitų tautybių studentais, tai mūsų skaičius yra labai mažas.

S. Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavime Detroitė pasisako studentų klubų pirmininkai (iš kairės): Detroito, Mičigano valstijos, Klevelando, Toronto Nuotr. A. Sileikos

Ar jaunimas išlaikys lietuviybę?

Jaunimas šiandien yra gan populiarus tema žmonėms. Žmonės jį giria, niekina ir kritikuoja. Labai svarbi tema yra, ar mūsų jaunimas išlaikys lietuviybę? Ar išiešivys lietuviav dar gyvuos ut dvidešimt, trisdešimt metų? Ar publika žinos, kad yra kraštas, vadinamas Lietuva, kad yra tautiečių, vadinamų lietuvišiais, ar visa tai bus randama tik istorijos knygose?

Ar manau, kad bus daug jaunimo, kuris skleis lietuviybę, jaunimo, kuris dirbs kartu vienam tikslui. Jaunimas šiandien nori išugdyti savyje lietuviškumą. Tai galima matyti stovyklose, kursuose ir organizacijose. Šiandien labai daug jaunų žmonių jaučiasi lietuvišiais prieš tapdami kanadiečiais. Mokyklose skleidžia žinias apie Lietuvą ir jaučia pareigą dirbti Lietuvai. Kyla klausimas, tai kodėl tiek daug jaunimo tuokiasi su sve-

timtaučiais? Kodėl jaunimas nekalba lietuviškai tarpusavy? Kodėl nėra konkrečių rezultatų?

Atsakymai įvairūs. Gal tas jaunuoelis neturi šio išpareigojimo savyje ar šeimoje. Gal neranda. Gal nebuvo įtakos šioje srityje. Gal nebendravo su lietuvišiais ir nerado reikalo bendrauti su jais.

Minėtina dar viena didelė problema. Daug žmonių nemelė geru pavyzdžiu, bet labai pabrėžia kelis nepavyzdžius atvejus. Žmogus yra linkęs kritikuoti prieš visapusišką dalyko pažinimą. Daug jaunimo dirba lietuviškoji veikloje ir labai gerai. Daug jaunuolių dalyvauja visur, skleidžia lietuviybę ir, svarbiausia, jaučiasi lietuvišiais. Esminis dalykas yra, kad jaunimas turėtų pavyzdį, kurį galėtų sekti. Tą pavyzdį tik jūs, vyresnieji, galite parodyti.

Rūta Šiūlytė

Žiemą galvojame apie vasarą

Montrealio moksleivių ateitininkų stovykla "Baltijoje"

Saulėtą liepos 14 dienos priešpiečių stovyklos aikštėje rikiavosi automobiliai, atvežė stovyklautojus. Po pietų, atsisveikinus su tėveliais, prasidėjo pirmoji stovyklavimo diena. Pagal amžių berniukai ir mergaitės susitarė ruošėsi vakaro programai — susipažinimo lauzui, kurį pravedė Dana Styraitė. Programą vedė — lauzavedė Elenutė Razgaitytė atvažiuo tik sekmadienio vakare. Ji jau penktą savaitę važiuo iš vienos ateitininkų stovyklos į kita, vadovaudama vakaro programoms. Jau pirmą dieną ji sujungė visus stovyklautojus. Turbūt dar niekad taip nuosirdžiai neįsijungė į dainavimą visi stovyklautojai, kaip toje stovykloje.

Vietoj Mūsų stovykloje buvo susikaupimo valandėlės. Joms vadovavo vadovai, o maldas parašydavo patys stovyklautojai: vieną dieną mergaitės, kitą — berniukai. Kokia tyta ir susikaupimas būdavo maldas rašant! Elenutei paklausus, ar jau baigė, net kelis kartus vis atsakydavo: dar ne! Ir vėl tylu, kol nuosirdžiai jaunų širdžių malda būdavo parašyta. Parasę malda, pradėdavo susikaupimo valandėlę kartais stovyklos kopyčioje, kartais prie ežero didžiules pušies pavėsyje.

Programos prie lauzo kiekvieną vakarą turėjo atskirą temą. Žymesnės jų buvo — tautosakos vakaras, literatūros ir Lietuvos vakaras. Lietuviškos vakaro metu buvo prisiminta linksma ir liūdna Lietuvos praeitis, pradedant linksmomis Joninių išvakarėmis. Toliau prisiminti ir pagerbti maldos ar susikaupimai į Sibiją išvežti ir ten mirę, Volkietijos koncentracijos stovyklose mirę ir pagaliau Lietuvos partizanai. Be kitos programos, jų atminimui ežero bangomis nuplukdė iš miško žalumynų nuplūstus vaikūnus.

Linksniausias lauzas buvo p. Naruševičių vasarvietėje. Po pietų visi stovyklautojai pėsti išėjo į p. Naruševičių vasarvietę. Svečius maloniai sutiko S. Naruševičienė su dukrele Gailute. Kadangi buvo labai karšta diena, visi skubėjo maudyti. Šaltas ežero vanduo tuojau atgaivino. Pasmuodžius ir pasivaikščiojus, pavarčiai tikrai buvo skanus. Po pavarčių vyresnieji berniukai iš miško atnešė šakų ir sukrovė lauzą. Taip pat parinko lygesnių šakų dėšrelėms kepti. Prieš vakarienę dar kartą visi išsimaudė ir, persirengę sausais drabužiais, užkūrė lauzą. O kaip iškyloje skanios ant šakos pamautos ir lauzė iškeptos dėšrelės! Po vakarienes buvo pasiruošimas lauzui. Kiekvienas būrelis stengėsi pasirodyti kuo geriau. Buvo daug juoko ir dainų. Ypač visiems patiko toli kalnais skambantis aidas. Kaikurias dainas ir šūkius kartojo po kelis kartus ir klausėsi kalnais nuplaukiančio aido garsų. Jau visai sutemus, užgesinė lauzą ir padėjoje p. Naruševičienė

Man atrodo, kad tikslas ir kitiems nėra aiškus. Suvažiavime buvo išrinkta nauja centro valdyba Niujorke, suredaguotos rezoliucijos, nutarta šaukti suvažiavimą Toronte. Užsimezge daug naujų draugysčių. Bet ar to užtenka pateisinti SALSS egzistencijai? Kam reikia jungtis visiems studentams? Atsakymo reikėtų įieškoti solidarumo išlaikyme. Studijuojančių lietuvių yra gana daug Šiaurės Amerikoje, bet palyginus su kitų tautybių studentais, tai mūsų skaičius yra labai mažas.

Man atrodo, kad tikslas ir kitiems nėra aiškus. Suvažiavime buvo išrinkta nauja centro valdyba Niujorke, suredaguotos rezoliucijos, nutarta šaukti suvažiavimą Toronte. Užsimezge daug naujų draugysčių. Bet ar to užtenka pateisinti SALSS egzistencijai? Kam reikia jungtis visiems studentams? Atsakymo reikėtų įieškoti solidarumo išlaikyme. Studijuojančių lietuvių yra gana daug Šiaurės Amerikoje, bet palyginus su kitų tautybių studentais, tai mūsų skaičius yra labai mažas.

Mieli skaitytojai, nesijuokit!

Štai, sėdžiu visiškai rimtai, ilišėdamasis patogioje kėdėje. Nei iš šio, nei iš to suskamba telefonas. Jau iš karto jauti, kad kažkas netvarkoj. Koks gi rimtas pilietis skambintų naktį, norėdamas tyčia priversti atsikelti ir eit atsakyt tą užkerėtą telefoną. Betgi prieš amžinybę negalėdama atsilaukti, pakeliu ragelį ir atsakau: "Nugi sveiks, kaip sekasi?" Balsas jau atpažintas. Žinau ko jis nori, bet nežinau ką sakyti. Norėsi padėti ragelį ir simuliuoti, kad nesu namie. Betgi nuo piko negali pabėgti. Klausau toliau, tikėdamas, kad gal kitu reikalu skambina ar gal sumaišiau. Gal ne tas pats, apie kurį pradžioje galvoju. Bet kur gi tau tokia laimė galėtų būti! Jau kai nesiseka, tai nesiseka. Reikia pasiduoti. Ir vėl pasigirsta: "Klausyk, ar pats jau baigia tą straipsnį "Tėviškės žiburiai"? Širdis iki pačių jankų nustumta. Ką aš jam turiu sakyti? Prieš dvi savaites pažadėjau ką nors padrukavoti, o iki šiol dar net nepradėjau. Teisybė, visai pamiršau. Betgi minkštapročiu nepasirodys. Negaliu prisipažinti, kad esu toks glušas, kuris nebegali ir tokio menko prašymo dvi savaites išpildyti. Zyb, ir yra mintis. "Nu, Antanai", sakau, "čia šalia turiu — jau beveik baigtas (aš, o ne straipsnis), dar tik pora sakinių ir bus šėdevras "finiš". Sekundė tylos. Ot durnai pasakiau. Reikėjo sakyti, kad neturėjau laiko, buvau labai užimtas, parašysiu sekantį kartą. Šį kartą jau atleisk. Bet jau pervėlu. Koją burnon įkišau ir baigta.

Man atrodo, kad tikslas ir kitiems nėra aiškus. Suvažiavime buvo išrinkta nauja centro valdyba Niujorke, suredaguotos rezoliucijos, nutarta šaukti suvažiavimą Toronte. Užsimezge daug naujų draugysčių. Bet ar to užtenka pateisinti SALSS egzistencijai? Kam reikia jungtis visiems studentams? Atsakymo reikėtų įieškoti solidarumo išlaikyme. Studijuojančių lietuvių yra gana daug Šiaurės Amerikoje, bet palyginus su kitų tautybių studentais, tai mūsų skaičius yra labai mažas.

Man atrodo, kad tikslas ir kitiems nėra aiškus. Suvažiavime buvo išrinkta nauja centro valdyba Niujorke, suredaguotos rezoliucijos, nutarta šaukti suvažiavimą Toronte. Užsimezge daug naujų draugysčių. Bet ar to užtenka pateisinti SALSS egzistencijai? Kam reikia jungtis visiems studentams? Atsakymo reikėtų įieškoti solidarumo išlaikyme. Studijuojančių lietuvių yra gana daug Šiaurės Amerikoje, bet palyginus su kitų tautybių studentais, tai mūsų skaičius yra labai mažas.

GESNAKAS - geras vaistas. Cesnakas (garlic) yra natūralus kraują valantis vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugo nuo nevėrumo, nuo puvimo bakterijų bei jas sunaikina. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savyje reikalingos cesnako alyvos, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per lėtus šimtmėčius milijonai žmonių vartojo Cesnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydymą bei stiprinimą galia. Štai tiksliai štai ir sveikimas. Dar šiandien nusipirk "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slojų turėsi. Šios cesnako kapsulės neturi nei kvapo, nei skonio.

Toronto skt. Sp. Katrio muzikinio vieneto kanklių grupės vadovės S. Valiūnaitė ir L. Rusinaitė tris dienas tobulinosi kankliavimo technikoje pas muzikus O. ir A. Mikulskius Klevelande Nuotr. V. Bacevičius

ŽIBURĖLIAI MŪSŲ MAŽIESIEMS

Piemenėliai

Piemenėliai, vargdenėliai su dūdelėmis, su rageliais Nuskubėjo Atpirkėją sveikint su laukų žiedeliais.

Jėzulėliui Kūdikėliui jie giedoja pamaldžiai
O rankelėse kvepinkinti nuskinti laukų žiedai!

J. Narūnė

Kai užaugsiu

Kai aš didelė užaugsiu, aplankysiu daug kraštų, bet pirmiausia pamatyti Lietuvą trokštu.

Vilniuje bažnyčios gražios, ir Vilnelė, ir Neris, o ant kalno kunigaikščio Gedimino ten pilis.

Aušros Vartuos pasimelsiu nuosirdžiausiai už visus, už tėvynę mūsų brangią, brolius, seses, tėvelius. B. V.

VILNIUS

Rašo Toronto šeštadieninės mokyklos mokiniai

Vilnius yra didžiausias ir gražiausias Lietuvos miestas — jos sostinė. Vilnius išaugo toje vietoje, kur į Nerį įteka Vilnelė. Kai dar Rusijos valstybės nebuvo, Vilnius buvo didelis ir galingas miestas. Čia yra Aušros Vartai, čia katedra, čia Trijų Kryžių kalnas, čia Gedimino kalnas ir pilis, čia Rasų kapai, čia universitetas. Didžiausiomis lietuvių tautos šventovėmis laikomi Aušros Vartai, katedra ir Gedimino kalnas su pilim. Yra labai gražių bažnyčių Vilniuje: Sv. Petro ir Povilo, Sv. Onos ir kitos. Iš kiekvienos vietos Vilniuje galima matyti Gedimino kalną ir pilį. Senovės laikais ten plevėso Lietuvos trispalvė vėliava. Ten teka Neris ir Vilnelė. Abi yra labai gražios upės. Vilnius turi didelį universitetą, apartamentų ir daug kitų pastatų. Man labai patiko senasis miestas. Ten dar važiuoja žmonės arkliais ir vežimais, nors yra ir automobilių. Ten labai siauros gatvės. Žmonės dirba labai sunkiai. Gyventojai yra lietuviai, lenkai ir dabar yra daug rusų.

Loreta Delkutė, 8b sk.

Vilnius yra didžiausias miestas Lietuvoje ir todėl jis yra Lietuvos sostinė. Gediminas įkūrė sostinę Vilnių ir 1973 metais Vilniui suėjo 650 metų. Kai šnekam apie Vilnių, keturis dalykus reikia prisiminti. Pirmiausia Gedimino pilis, kur dar bokštai stovi ir galima eiti pasižiūrėti. Antras yra Aušros Vartai, kur buvo tikri vartai prie Vilniaus sienos. Kai pro juos eina žmonės, tai bent kepurę nusiima ar persižegnoja. Trečias dalykas yra Vilniaus katedra, kuri dabar yra paversta muzėjum. Ketvirtas dalykas yra Vilniaus universitetas. Jis buvo įkurtas 1457 m. ir pirmiausia buvo jėzuitų mokykla. Vilniuje yra daug gražių bažnyčių, Rasų kapai, kur žymūs žmonės palaidoti. Kai lenkai užėmė Vilnių, Kaunas buvo sostinė. Kai vokiečiai ir rusai užėmė Lietuvą, Vilnius daug kentėjo. Vilniuje gyveno labai daug žydų, bet po karo jų beveik nebeliko. Vilniuje buvo pasirašytas Lietuvos nepriklausomybės aktas 1918 m.

Renata Bubelytė, 8b sk.

Po Mindaugo mirties Gediminas paėmė valdžią ir savo rankas. Jis buvo labai darbštus ir teisingas valdovas. Vieną kartą Gediminas išėjo medžioti. Kai atėjo vakaras, jisai su visais kitais nutarė miške nakvoti. Ryto metą kunigaikštis tarė: "Nuostabai sapnavau. Ant to kalno stovėjo geležinis vilkas. Ką tai reiškia?" Gediminas ėjo pas kriaivį krivaitį ir jam viską papasakino. "Tas vilkas, — tarė krivaitis, — yra didelis, galingas miestas, kurį tu turi pastatyti ant to kalno". Gediminas ir pastatė Vilnių, kuris išaugo į didelį ir gražų miestą. Nuo to laiko visi didieji kunigaikščiai iš čia valdė Lietuvą.

Dabar Vilnius yra Lietuvos sostinė ir pasidarė dar gražesnis ir garsesnis miestas. Ten yra pilna gražių pastatų, kurių daug buvo pastatyta senovėje. Aušros Vartai ir Svėntos Onos bažnyčia yra žinomi ir nelietuviams. Yra ne tik senų pastatų, bet ir daug modernių namų. Vilnius yra irgi didelis mokslo centras. Jeigu

aš turėsiu progą ten nuvažiuoti, būtinai aplankysiu Gedimino pilį ir įdomias banyčias bei muzėjus. Aš norėčiau nuvažiuoti į Lietuvą, ypač į Vilniaus miestą, ir pakvėpuoti grynu lietuvišku oru, pamatyti kaip lietuviai ten gyvena.

Gina Ginčauskaitė, 8b sk.

Vilnius — tai didžiausias ir gražiausias Lietuvos miestas bei sostinė. Vilniuje yra daug gražių bažnyčių, pastatų ir paminklų. Ten yra Aušros Vartai, katedra, Gedimino pilis, Rasų kapai, universitetas ir Trijų Kryžių kalnas. Aušros Vartuose yra stebuklingas Dievo Motinos paveikslas. 16 šimtmečio pradžioje buvo senieji miesto vartai. Kai žmonės praeina, vyrai nusiima kepurę, o moterys kartais persižegnoja. Pirmąją Vilniaus katedrą buvo pastatęs didysis Lietuvos kunigaikštis Jogaila. Po gaisro ją atnaujino Vytautas Didysis. Katedra yra pastatyta toje vietoje, kur senovėje buvo Perkūno aukuras. Dabar ji yra paversta muzėjumi, kaip ir daug kitų bažnyčių. Čia yra ir Sv. Onos bažnyčia. Kadaisie Napoleonas, pamatęs Sv. Onos bažnyčią, norėjo ją perkeldinti Paryžium.

Vilnių, kaip sostinę, įsteigė didysis Lietuvos kunigaikštis Gediminas 14 šimtmečiu. Jis yra pastatytas toje vietoje, kur į Nerį įteka Vilnelė. Vilnius labai nukentėjo nuo rusų 1655 m. Užėmė Vilnių jie pasiliko šešerius metus. 1708-11 m. Vilniuje kilo badas ir maras. Daug žmonių mirė. Po paskutinio Lietuvos — Lenkijos padalinimo rusai vėl pagrobė Vilnių. 1918 m. vasario 16 d. Vilniuje buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė. Kai lenkai 1920 m. pagrobė Vilnių, žmonės labai buvo nusiminę. Iki 1939 m. lenkai turėjo Vilnių, kai Lietuvos laikinoji sostinė buvo Kaunas. Vilnius antrojo pasaulinio karo metu grįžo Lietuvai, bet Lietuvą karo pabaigoje užėmė ir dabar valdo rusai.

Rita Trinkaitė, 8b sk.

Kaip išgelbėjau Lilę?

Mamytė man sakė, kad iš tautos gauto dolerio galėsiu nusipirkti ką tik norėsiu. Kai parodžiau nupirktus siūlus, senelis tarė: "nežinau kur pinigų dėti", tėtis — "geriau būtų nusipirkti lietuvišką knygutę", o mamytė — "mes juk turime siūlus; atsimeni, kaip tavę mokiau megzti?" "Bet mes neturime tokių storių ir raudonų", — teisi-nausi aš. Visi nutilo, tik aš viena džiaugiamasi savo pirkinį ir tuojau pradėjau megzti Lilę suknelę.

Prieš kelias dienas mamytė pasakė: "Onute, šitą dėžę su žaislais atiduosime neturtingiems vaikams. Tu juk turi daug žaislų." Aš linktelėjau galva, bet kai dėžėje turį žaislų pamačiau savo seniausią lėlę Lilę, man per skruostus nuriedėjo ašarėlės. Man visai negaila pasidalinti su kitais žaislais, bet su Lilę, meškiuku Rudnosiuku ir šuniuku Murziuku — labai sunku atsi-skirti. Jie jau trečią kartą atsi-randa toje dėžėje, bet ar ši kartą man pasiseks juos išgelbėti? Vakara, prieš eidama gulti, tyliai nueinu į rūšį ir iš dėžės atsinešu Lilę į lovytę. Jei turėčiau sulaužytą koją, mamytė tikrai nepalikyt manęs per naktį šaltame rūsy. O kodėl manęs niekas nesupranta, kad aš esu lėlės mama ir kad ją labai myliu? Apklėjusi šiltais patalėliais, aš jau ilgai seku pasakas apie Sigutę, nykštukus ir laumes. Kai mėnulio spindulėliai užmigdo visus mano žaislelius, tik tada aš galiu ramiai užmerkti akis ir sapnuoti apie juos...

Kai numezgiu suknelę, kepuraitę ir kaklinį, papuošiau Lilę ir parodžiau ją mamytei. Ji kraipė galva, stebėjosi ir pradžioje neatpažino jos. Iš tikrųjų Lilė raudonoj suknelėj atrodė kaip karalaitė. Mamytė mane pagyrė ir papučiojo. Nemačiau stovėjęs tėtis ir senelis. Tėtis davė man net dolerį, kad nusipirčiau daugiau siūlų ir išmokčiau numezgti jam kaklinį. Mano džiaugsmui nebuvo galo, nes ir ši sykį pasisekė išgelbėti Lilę.

Murziukas tylus guli po lova, o Rudnosiukas slepiasi tarp mano drabužėlių spintoje. Kai dėžė su žaislais bus atiduota kitiems vaikams, tada tik jie išlįs iš savo slėptuvių ir pasakys, kad labai norėjo pasilikti su Lilę pas mane, kad jiems visiems čia gera ir jauku.

Pastaba. Įdomu, ar ir kiti vaikai turi tiek daug rūpėsičių su savo žaislais. Parašykite "Žiburėliams" apie savo žaislelius. Onutė

Toronto Lietuvių Namų rėmėjai

Paskolos laktų vaivas rezultatai

Jei šiandieną Toronto Lietuvių Namai yra verti mūsų pasididžiavimo, tai tik daugelio pagalbininkų dėka, kurie prisidėjo prie jų pastatymo. Vieni tokių buvo LN paskolų laktų pirkėjai.

LN paskolos laktų vaivas buvo pradėtas 1971 m., nors paskolų laktai oficialiai rašomi į paskolų knygą tik nuo 1973 m. birželio 28 d., kai buvo gautas leidimas LN išleisti \$300.000 vertės paskolos laktus.

Paskolų metų bendri rezultatai:
1971 m. parduota už \$ 39.700
1972 m. parduota už \$ 17.400
1973 m. parduota už \$130.600

Iš viso \$187.700

Pačią pirmąją paskolą davė V. Petraitis, 1971 m. vasario mėnesį paskolindamas LN \$1000.

Lėšų komitetas nori supažindinti Kanados lietuvių bendruomenę su paskolų laktų pirkėjais, kurie prisidėjo prie LN statybos planų įgyvendinimo.

Paskolos laktų pirkėjų sąrašas:

Paskolos Pavarde	Suma
1031 Adomavičius, L. ir C.	\$200.00
1003 Alksnytė, Birutė	500.00
1080 Alekna, Leonas	1.000.00
1074 Antanaitis, Izidorius	1.000.00
1070 Antanaitis, Matas	1.000.00
1056 Aukštakalnis, E.	200.00
1014 Balčiūnas, K.	200.00
1025 Banelis, Stasys	200.00
1077 Barakauskas, Julius	5.000.00
1046 Basalykas, Antanas	200.00
1022 Bastys, Pranas	1.000.00
1016 Berneckas, Pranas	200.00
1101 Browning, Lilian	200.00
1004 Cesy, P.	300.00
1035 Cicėnas, Jeronimas	200.00
1042 Cepas, Stasys	200.00
1043 Dags, Jokūbas ir Lois	200.00
1044 Dags, Jokūbas ir Lois	200.00
1120 Dags, Jokūbas ir Lois	200.00
1021 Dags, Jokūbas ir Lois	200.00
1122 Dags, Jokūbas ir Lois	200.00
1112 Dailydė, Viktoras	1.000.00
1090 Dargis, Stasys	1.000.00
1072 Dargis, Viktoras	5.000.00
1073 Dauginis, Walter	5.000.00
1126 Daunys, Kazimieras	5.000.00
1005 Delkus, Osvaldas	5.000.00
1125 Dikčius, Mykolas	200.00
1006 Dranseika, Pranas	1.000.00
1086 Dranseika, Pranas	5.000.00
1088 Druoseikienė, Elena	5.000.00
1113 Draugelis, J.	200.00
1093 Geėienė, Sofija	3.500.00
1098 Gudelis, Jonas	500.00
1015 Gulbinskas, Petras	500.00
1034 Jackus, Benediktas	5.000.00
1116 Jakavičius, Jonas	200.00
1032 Jankaitis, Juozas	200.00
1109 Jučys, Aleksas	200.00
1050 Jukna, Petras	200.00
1087 Jurkštas, Mary	5.000.00
1075 Kalūza, A.	2.000.00
1019 Karpis, Jonas	5.000.00
1099 Kėkštās, Stasys ir Jadyga	200.00
1078 Kirna, Klemensas	1.000.00
1080 Klimas, Antanas	200.00
1084 Krasauskas, Ipolitas	200.00
1097 Krasauskas, Justinas	200.00
1020 Kuzmas, Stasys	5.000.00
1068 Kvedaras, Adolfas	1.000.00
1127 Langas, A.	1.000.00
1062 Lapas, H.	1.000.00
1124 Laučys, Bruno	1.000.00
1063 Lelis, Petras	200.00
1100 Lelis, Petras	1.000.00
1069 Lietuvių Kūrėjų Savanorių Sąjunga	2.000.00
1059 Lukošius, Kostas	200.00
1060 Masys, Antanas	200.00
1095 Mazlavėckas, Alfonsas	200.00
1083 Namikas, Raimundas	200.00
1027 Naujalis, Bernardas	500.00
1117 Dr. Pacevičius	

RADIUM HOT SPRINGS, B.C.

A.A. PRANAS GUTAUSKAS po sunkios vėžio ligos mirė 1973 m. lapkričio 10 d. Velionis buvo gimęs 1905 m. Alytaus apskr., Lazdijų valsčiuje. Kanadon atvyko 1929 m. Paliko liūdniečius: lietuvių žmoną, gimusią N. Skotijos provincijoje, prel. Juozą, gyv. Britanijoje, brolių gydytoją Vladą, gyv. Veneculoje, ir kitus šeimos narius okupuotoje Lietuvoje. — Velionis buvo baigęs pradinę Lazdijų mokyklą, mokėsis Seinų gimnazijoje. Atvykęs Kanadon, pasirinko kuklią geležinkelio tarnybą, kurioje išbuvo iki pensijos amžiaus. Kaip ir kiti lietuviai, dirbą su slavų kilmės kanadiečiais, velionis buvo paveiktas jų ligos — komunizmo idėjų.

Praejusį rudenį velionis su savo žmona išsirošė Otavon susitikti su savo broliais — prel. Juozu ir gydytoju Vladu. Pasiekęs Otavą, susirgo ir buvo nugabentas ligoninė, kur išgulėjo apie 3 savaites. Ten buvo rasta, kad Pranas serga nugarkaulio vėžiu. Grįžęs į Kalgarį, tuojau nuvažiojo į Foot Hills ligoninę, kur buvo gydomas kobalto spinduliais, bet tai nebeužteigė. Iš čia buvo perkeltas į Windermere ligoninę, kur ir mirė. Prieš mirtį velionis pakaitė savo nuomonę religijos atžvilgiu, pasikvietė Radium Hot Springs kleboną ir pirmė Ligonio sakramentus. Priimdamas Komuniją, rankose laikė brolio prelato išteiktą kryželį. Laidotuvės įvyko lapkričio 13 d. Radium Hot Springs, B.C., miestelyje. Pamaldas atlaikė Sv. Antano par. klebonas. Savo pamokslė jis pabrėžė: "Frank susitaikė su savo Kūrėju Visagaliu Dievu. Meldžiu Dievą, kad ir aš galėčiau taip pasirošyti sutikti savo Viešpatį, kaip velionis pasirošė". Kadangi šioje vietoje nėra laidotuvės įstaigos, a.a. Pranas buvo pašarvotas Cranbrook, B.C. Prieš mirtį jis pageidavo, kad šalia trijų vietinių karstanešių būtų pakviesti dar trys iš Kalgario — J. Karpa, K. Vaitūnas ir A. P. Nevada. Jie velionies pageidavimą išpildė. Laidotuvėse dalyvavo gana gausus būrys vietinių kaimynų, kelios lietuvių šeimos iš Kelowna, B.C., p.p. Juozapalčiai iš Cranbrook, iš Kalgario, be jau minėtųjų, dalyvavo J. A. Karpos, P. A. Karpos. Iš Čikagos buvo atvykę velionies giminės — p.p. V. Mikolainiai. Po visų apeigų velionis buvo nugabentas į Vankuverio krematoriumą, kaip buvo nurodyta testamentu, Kor.

Delhi-Tillsonburg, Ontario

DELHI IR APYLINKES lietuviams gražiai priminė Lietuvos kariuomenės atkūrimą ir pagerbė žuvusius už Lietuvos laisvę kovojusius 1973 m. lapkričio 17 d. Delhi vengrų salėje. Netekus Lietuvos nepriklausomybės ir mūsų kariuomenės, ši diena daugiau yra skiriama žuvusių už Lietuvos laisvę prisiminimui. O mūsų savanoriai, kariai, šauliai ir partizanai, paukoję savo gyvybę už Lietuvos laisvę, tikrai yra prisimintini ir gerbtini, nes jie atidavė brangiausią turtą — gyvybę. Jų ta auka yra švyturys ir kelrodis, kaip reikia aukotis. Šios dvasios vedami Delhi ir apylinkės lietuviams, kol dar negali fiziskai prisidėti prie laisvės kovos, ją remia savo aukomis per Lietuvių ir Tautos fondus. Juk pirmieji į Lietuvių Fondą inaišai buvo padaryti Delhi apylinkės lietuvių. Kas metai Delhi apylinkės lietuviams Tautos Fondui suveda nemažas sumas pinigų. Tik 1973 m. iš Delhi Tautos Fondas gavo \$800. Pagal gyventojų skaičių, tai bus didžiausia auka iš visos Kanados lietuvių apylinkių. Taipogi ir Lietuvių Fondui Delhi lietuviams yra duosniai aukoje. Pvz. Julius Strodonskis — net \$2000, o pensininkai p. Jokubiliai iš savo kuklių pensijos pajamų davė \$600 (yra pažadėję duoti iki \$1000).

Tai faktai, kurie rodo Delhi apylinkės lietuvių laisvės kovos supratimą. Ir lapkričio 17 d. nemaža vengrų salė buvo pilna tautiečių. Įnešus vėliavas, sukalbėjus maldą už žuvusius lietuvius kovojusius, po trumpos Stepo Jakubicko paskaitos, buvo meninė dalis, kurioje gražiai pasirodė Delhi Tautinių Šokių Ansamblio "Palangos" šokėjai ir Hamiltono mergaičių choras "Aidas" su solistu V. Verikailiu. Ta proga pastarasis buvo apdovanotas Šaulių Žvaigžde, o "Palangos" vadovai — kitomis dovanomis.

Linkėtina, kad ir kiti apylinkių lietuviams gausiau dalyvautų mūsų tautinėse šventėse ir dar stipriai remtų laisvės kovą. Mūsų laisvės reikalais niekas kitas nepasirūpys. Todėl anot mūsų tautos patriarcho dr. Jono Basanavičiaus: "Triuškinęs broliai, o iš tos sėklos, kurią mes išbarstysime, išaugs gražūs vaisiai. Kada mes jau ir į dulkes pavirsime, bet jei lietuviška kalba bus tvirta pasidarius, jei per mūsų darbus Lietuvos dvasia atsikvošės, sustiprės, tasyk mums ir kapuose bus lengviau, smagiau ilsėtis." Stepas Jakubickas

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Kam teks šis laimikis? N. Pr. Marijos seserų sukaktuvinėje šventėje E. Stepatienė traukia laimingą loterijos bilietą. Prie mikrofono — loterijos vadovavęs K. Manglicas

SAVI PAS SAVUS

Atviras laiškas "TZ" skaitytojams

Po 15 metų patirties radijo ir televizijos srityje įsitikinau, kad sąžiningas verslininkas, nesigalidamas savo darbo valandų, gali sėkmingai kovoti prieš savo konkurentus ir sąžiningai sutapatyti pirkėjui sunkiai uždirbtus dolerius. Remdamasis savo patirtimi, galiu pareikšti, kad pirkdami radijo-stereo ar televizijos priimtuvą, pigiau kitur Toronto negausite. Lengva pasakyti, sunku padaryti. Tai tiesa, bet įmanoma. Esame trys televizijos technikai, tad nelaukiame pirkėjų, norėdami uždirbti sau pragyvenimą, bet uždirbame algas kaip amatininkai. Dirbame jau 14 metų toje pačioje nuosavoje krautuvėje. Su minimalinėm išlaidom kukliai

išsilaukom. Būdami tokioje padėtyje, mes garantuojame pigiausią kainą visų radijo-stereo ir televizijos priimtuvų.

Kadangi esame Lietuvos vaikai, užtikrinu, jog PIRKdami PAS MŪS, PADEDISITE SAVO TAUTEČIAMS. Nuo kiekvieno pardavimo sąskaitos mes paaukosime 4% beturkiai lietuvių organizacijai. Jūs nurodysite kam, o mes išmokėsime jūsų vardu iš savo pelno. Dėl to jūsų pirkimo kaina nepasikeis. Pagalvokite rimtai, ar verta pas kitataučius pirkti, jų automobilius finansuoti? Ar negeriau pirkti pas lietuvių ir parenti lietuviškas organizacijas bei kartų ir sau pačiam padėti? (Skelb.)

Reiškiu pagarbą — Vytautas Šimkevičius, savininkas.

KODĖL DUODAME ŠĮ SKELBIMĄ?

Dėlto, kad "CANADIAN PREMIER LIFE"

nori supažindinti lietuvių visuomenę su sėkmingiausiu jos atstovu Toronto King agentūroje. Tai Joe —

Juozas Ramas,
2 Carlton St.
Tel. 363-7881

Teiraukitės pas JUOŽĄ apie gyvybės draudimą, invalidumą, pajamas ir mokesčių sumažinimą

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?

Klauskite mane apie:

- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- taupomuosius laktus
- invalidumo pajamas
- nuosavybių draudimą
- šeimos apsaugą
- studentų draudus
- fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas

Canadian Premier Life
2 Carton St., suite 714

Raštinė: 363-1468
Namai: 766-5857

Skyway Tolls

(greitkelių tiltų mokesčiai)

panaikinti nuo gruodžio 29

Burlingtono greitkelio tilto (Burlington Skyway) ir St. Catharines Garden City Skyway tilto mokesčiai panaikinti nuo 1973 m. gruodžio 29 d.

Jei turite metalinius mokesčių ženklelius arba bilietėlius, galite grąžinti ir atgauti pinigų prieš galutinį grąžinimo terminą — sausio 31.

Mes negalime atpirkti metalinių ženklelių arba bilietėlių mokesčių rinkimo punktuose. Juos galite siųsti: Bridge Tolls, P. O. Box 163, Burlington arba Bridge Tolls, P. O. Box 135, St. Catharines. Ont.

Jei turite jų mažiau kaip už \$5.00, galite iškeisti ir administracijos pastatuose (Administration Buildings) prie kiekvieno tilto nuo 8.30 v.r. iki 5.00 v.p.p. nuo pirmadienio iki penktadienio.

Atsiminkite, sausio 31 diena yra paskutinis terminas ženkleliams iškeisti

Ministry of
Transportation and
Communications

Dar viena kolona lietuvių Panteone

Poeto Kazio Bradūno „Pokalbiai su karalium“

V. A. JONYNAS

Kai eilių rinkinys taip pavadinamas, ataidi Vyt. Mačernio posmai:

Aš pažįstu karalių tavyje iš žingsnių aido
Ir iš akių blizgėjimo aštrus,
Nors kartais jos iš tavo liūdno ir palgio veido
Man švičtė giedrumu, audros nusikaidrinto dangaus.

Kiekvienas tavo žodis, išdidus, bet mielas,
Kiekvienas tavo-mostas, laisvas ir platus,
Prakaušio apie didžią, gražią sielą,
Prakaušio, lyg augštas medis girioje, visus medžius.

Zinia, poetas kalba apie monarchą perkeltine prasme. Jis apdainuoja dvasios aristokratią. Rodos, taip ir girdi jo balsą (tą eilėraščių Mačernio labai mėgo deklamuoti), jauti, kad jame yra kiek narcisizmo: Vidsėlo jis užgama kažkokią stygą širdyje. Ar karaliaus ilgėjimas nebuvo giliai išsimekęs lietuvišio sieloni, jo samonėn? Ar Krėvė nebendė iš poringų-legendų sukurti Sarūno epą? Ar pats žodis „valdovas“ nebuvo daugiareikšmis Putinui ir kitiems?

Taip, turėjom garbingų vadų. Jų vardais praminavom pulkus, gatves. Bet tai buvo kunigaikščiai, ne monarchai, ne absolutūs suvereniai. Visa žiną ir visa gali. Tėviški, kaip liaudies pasakose. Tiesa, kažkas pramanė karalių Vytautą. Atšventėm jo sukaktį. Nešėm eitvėnėse jo paveikslą jubilėjiniais metais. B. Sruoga sukūrė „Milžino panksmę“. Ir tai gal vienintelė prošvaitė, nes, atvirai pasakius, koks gi iš Vytauto karalius? Karalius be karališkų sapnų, be karališkos mirties, net be karūnos, kurios jis nesugebėjo apsaugot nuo lenkų banditų.

Dievazi, bent mūsų vaikiškai vaizduoti šio perbėgėlio, persiengėlio, mainikautėjo Zemaičiai figura buvo permenka. Blogiausia, vytautinis alabas užtemdė kitą asmenybę, kurią tada dar kaikas vadino karalium, ne D. L. Kunigaikščiu, ir kurio mostai mums atrodė laisvi, platus. Tai Gediminas, pasiskelbęs „Rex Litvorum et Ruthenorum“.

Jo snapas, Geležinio vilko legenda, gal daug ir nesakė. Šviesusis T u m a s sukūrė, sužinošim vėliau, daug poetiškesnės pilies stameno s a k m e. Vilniaus, to „akmeninio augalo“, kaip jį pavadins J. Vaičiūnaitė, įvaizdis mums buvo tąsyk nerealaus, kaip, sakysim, dabar mūsų vaikams. Bet buvo Veluona, kur krito karalius mūšyje nuo pirmo parakinio užtaiso. Buvo Kau-no senamiestis, Perkūno namai, visas amatininkijos babilis — tolimi palikuonys tų račių, kalvių, kailiadirbių ir pirklivių, kuriems atklė vartus Gediminas savo privilegijomis. Konkretūs, apčiuopiami, išlikę dalykai. Toli pramatancio stratego ir organizatoriaus mostai. Buvo dinastija, nusibaigusi vėliau kaip ir visos, bet pradžioj tvirtai skelbusi tai, kas pakili ir teisinga — religijų pakantą, Pax Lituanica.

Nesupratom, kam reikėjo degraduoti Gediminaį ir puskarininkius. Paskui nebesiklausėm. Tollesnė Lietuvos istorija su visom federacinės valdžios galvom — Zigimantais Vazom ir Stasiukais Boniatovskiais („senbūvių palaizom“ anot Sruogos) paprasčiausiai atgrasindavo nuo žavėjimosi monarchija. Kunigaikščių Lietuva likdavo skendėt rūkų patalėly. Vidsėlo širdyje buvo kažko gaila. Vaikiški sentimentalai, bet daug vėliau J. Aistis parašė kažką labai giminingo tai nejaukaiči busenai:

Aš kažkuriose eilėse žostelėjau šį tą apie kunigaikščius ir, būtent, kad jie, juoba sumanūs ir gabūs, bet valdė taip, lyg nieko prieš juos ne būtų buvę ir nieko po jų. Visada išskirdavau iš jų Gedimina, ir ne dėl to, kad jis būtų buvęs kitoks, bet kad jis krito kovoj. Sakytiau, turėjo laimės ar progos nesutvarkyti savo palikimo, nors vargu ar jis būtų tvarkijamas ka geresnio padarės.

(J. Aistis, „Milfordo gatvės elegijos“ 30 psl.)

Taigi, net išvalgaus poeto vaizduotėj karaliaus figura buvo blanki. Gal todėl, kad iš istorijos vadovėlių sužinojom jį buvus karo vadu, bet niekad nebuvom išgirdę jo balsą.

To balso skambėsys, jo valdo-viška tarmė, apsiaustos Lietuvos šauksmas, prakirtęs geležinę kryžiuočių uždanga, pirmą kartą pasiekė plačią lietuvių giminę tik 1966 metais, kai Vilniuje buvo išleisti M. Ročkos versti „Gedimino laišakai“. Nepasakytumė, kad jų pasirodymas būtų giliau sujaudinęs išeiviją, nors a. a. J. Kardelis tuoj pat juos perspausdino „Nepriklausomybi Lietuvoj“.

Teko laukti poeto, jautraus tylai ir paslapčiai, kad žilo pagonies karaliaus žodis, jo sutartys, liudijandčios jį kaip stambaus masto valdovą, — prašnek-tų ne kanceliariniu raštu, bet natūraliu alsavimu, lietuviu mintijimu ir pasaulėjauta. Pri-reikė K. Bradūno vidinio regėjimo, kad sužerėtų anapus vandenynų, užtvartų ir šimtmėčių klo-du vaivorykštės lankas, kylę iš žemės ir grįžtas žemėn, tamsė-

jantis smaiguose.

Jieškojimas poezijos versmių istorijoj nėra naujas reiškinys K. Bradūno lyrikėj. Nuo „Vilniaus varpų“, „Morėnų ugnį“, kur jis pirmą kartą bandė vaizduotės galia suvokti Mindaugo slėpinį, K. Bradūnas nesiliauja jieškojęs Lietuvos alsavimo didžiuju jos sūnų darbuose — Čiurlionyje, Donelaičyje, dabar — Gedimine. „Pokalbiai su karalium“ yra dar viena kolona gyvyšios lietuviybės Panteonui.

Nelengvas tai takas, nes jis gali nuvesti kiekvieno metu į tuščiažiedės romantikos pilkrožynus ar šalto žėresio vaizdų mozaiką. „Susitikimai su Čiurlioniu“ yra rinkinys, kuris ne vienam dvelkia, jei ne deklaratyvia patetika, tai bent gerokai knyginiui įvaizdžių sistema. Pro-ginys tokių rinkinių pobūdis, ky-las iš to, kad jų genėzė sutampa su visos planetos lietuvių susi-maštymais apie tai, kas esame ir iš kur ateiname, lengvai gali pa-stūmėti poetą į tribūninę, publi-cistinę retoriką. Šių dalykų, de-ja, nėra išvengta ir „Pokalbiuo-se su karalium“. Bet visumo, jausmų ir minčių nėrinėje, t. y. naujame K. Bradūno rinkinyje, jaučiamas tvirtas vidinio pergy-venimo tvinkčiojimas.

„Pokalbiai su karalium“ ne-siekia sukurti dirbtinį Gedimi-no kultą. Jei galima būtų pakal-tinti jų autorių kokiais tamsiais kėslais, tai nebent noru nukel-dinti lietuvių literatūros prad-žią prieš Mažvydą, prieš var-gingus Jogailos iniciatyva pas-kleistus lietuviškų poterių teks-tus. Bet Bradūno piešiamas di-nastijos iškūrė portretas anaip-to nėra apoteozinis. Ne „gene-rioliškas“. Palyginus su profiliu, kurį įtaigoja, sakysim, Lietuvių Enciklopedijos straipsnis VII-tam tome, hamletiškas Bradūno valdovas net neimponuojantis. Eilė broūž, kurie atrodė taip nepaprasti, didingi vadina-miems „buržuazinius istori-kams“ — Ignių Jonynui ir J. Jakštui (karaliaus pagonies ag-nosticizmas, jo įvalgamas nau-doti moztūrų koridorijų ryšiams su kultūringosios Europos mok-slo ir meno centrais, aplenkiant kryžiuočių telkinius, jo techno-krafinis genijus, pasireiškęs su-tvirtinimų statyba, prekybinių ryšių užmezgimu, jo diplomati-nis apskurdamas) nesublįgja Bra-dūno posmuose. Bet tai ne prie-kaistas. Knyga vadinasi „Poka-lbiai su karalium“, ne „Pokal-biai su istorikais“, kurių nuo-monė poetui nesvarbi.

Prigludęs prie valdovo lai-škų, kaip prie lietuviškiosios re-likvijų, poetas klausosi širdies tuksenimo, slapto kuždesio apie žmogaus likimo saitus su tautos ir krašto likimu. Būdinga (skai-tytojas to iš karto nepastebės), kad Bradūnui nesvarbus chro-nologinis elementas. Nuorodos „Pastabose“, atskleidžia, kad pokalbiuose autoriaus šoliuoja-ama, nepaisoma tekstų datų. Gal-būt intymiam dialoge, minties plėtotėj, kur pinasi maštymo jė-ga su emocijos trapumu, tie zig-zagai neišvengiami.

Jei žodis „brevijorius“ gali būti šiandien istariamas be tam tikros pašaijos, šis terminas to-buliausiai tiktų „Pokalbių su ka-ralium“ bendrajai aptarčiai. Kiekvienas dvylikos skyrelių prasideda Lietuvos karaliaus balso užrašu, kurį paldyti poeto meditacija. Kartais dvelkiantis giedro vakaro rimtim, kartais iš-didi ir skausminga, kupina „at-vido nervo“ intonacijų, dažnai lyriniu peizažu atkurianti pla-tesnes gelmes nei istorinės pra-ities vizija:

Betgi, valdove, dar tik rytas,
Šventojam gajuje pas paukščių pabūdimas...
Klausyk, kaip spraga aukuras,
Vaidilų pažastytas,
Ir plaukia tolimais varpų gaudimais.
Ko kraptelėjai?
Ko tau neramu,
Kai tau poėtu prakalbo du balsai,
O tu, pavargęs ilgu laikumi,
Varpų ir aukuro spragėjimo klausai?

Pauzių ir perkėlimų laiptais,

ritmine slinktim, K. Bradūnas sugeba suteikti savo vidiniam regėjimui eleginį orumą. Nere-tai jis pakyla iki pasigėrėtinio ly-riškumo ir betarpiškos emoci-nės atvirybės, kaip pvz. V-tame pokalbyje:

Palauk, valdove, nesukubėki.
Pirmiau taika su savimi ir su savo...

Dažnai eilučių lygus sruveni-mas užlūsta slenkščiuose. Vizijų planai susikeičia. Taip VI-tam pokalbiui medžiaga teikia iškil-mingo pasižadėjimo tekstas — Dauguvos vandens kelio saugu-mo sutartis: „Keliai abiejose Dauguvos pusėse, žemiau Evi-as-to žiočių, turi būti saugūs kiek-vienam pirkliai tiek toli, kiek jis gali nusiųsti ietį“. Bradūnas pradeda eilėrašty ironiška ref-leksija:

Svėtimailis pokalia ietį,
Prieš sviesdamas, viršom galvos.
Ar jis gali mane pasiekti
Šių šimtų penkisdešimt metų nuotolyje
Nuo Dauguvos?

Saugokis!
Gaili
Ooo! ...
Ir tą ietį krėtinėjė nuš,
Ateidamas čia, karaliu,
Su perplėštu raštu.

Ir staiga pratrūksta analogija — Šturpaus vtykio „Day of In-famy“ vaizdas, kurį pergyvenom visi:

Stovi tankai prie Gudagonyų —
Po vikrais sutrinto sutartis,
O šalia, begėdiškai atsilapojus,
Šoka mirtis.

Begėdiškai atsilapojusios mirties siautulio reginių, aliuzių ir išdavystės, tragiškų intonacijų vidiniame Bradūno regėjime nes-tinga (XI, XII pokalbiai). Ne-visi jie vienodai dramatiški ir taiklūs. Nelaikytumėt tu dra-saus pilietiško posmų pa-čiai iškilusiais. Bet nesam linke, iš kitos pusės, smerkti tas jungtis, kaip publicistinį svetim-kūnį poeto sukurtam poezijos pasaulyje.

Be abejonės, tai patriotinė, angažuota poezija, bet ji yra au-tentiška, brandi ir išjausta. Kai Bradūnas rašo: „Ir atėjau per-nerutią Šūdava, Žėruojančią Pilėnų pelenis“, kaikas tos ei-lutės gali skambėti retoriškai. Artimiau pažinusiems „Sūdu-voje pakrikštę pagonį“ sunku atimti jam teisę kalbėti žemės vardu. Ir jei, kaip sakėm, rin-kinio filigranoj brėžiasi ne pro-mėtinio, bet paskalinio tipo Gedimino profilis, „l'homme traversé par les infinis“, prie-štaravim, abejonių, staigių po-sūkių žmogaus profilis, — tai gal todėl, kad Bradūnui archaji-nis mintijimas visad liks reali dimensija. Jam svetima mintis „prisijaukinti“ istoriją. Gedimi-nas — čiurlioniškasis Rex, ku-ris mistinis kūnas žėruoja poe-tui žarjia nesurandamam karste po Katedros aikštę, kaip žmo-giška būtybė liks poetui neat-sėjamas slėpinys:

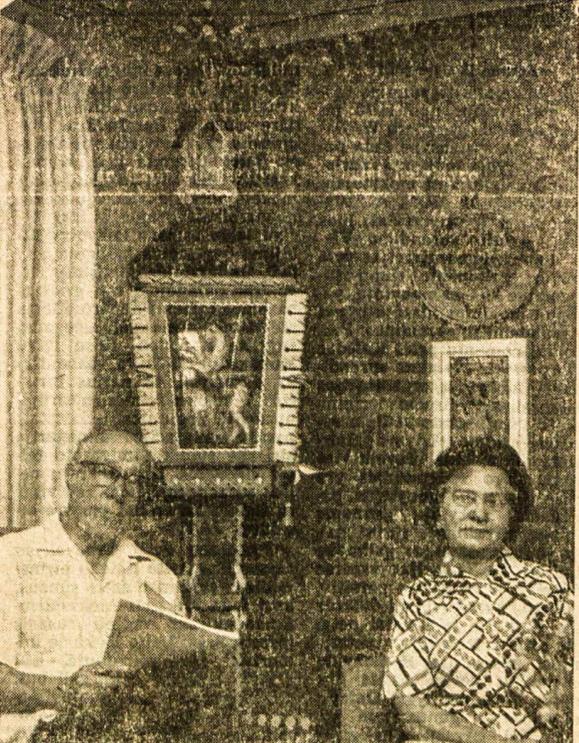
Griebiu vis tiek akimirka, no amžinybe
Skveldav sūlais Trakų ežere
Ir prėlių žvaigždės,
Kurios, kaip ugnys švystelia
Pro debesis Montanos ežere.

Ir vidsėlo būdinga Bradūnui pirminės žmogaus ir gamtos gi-minystės pajauta leidžia jam ti-kėti intucijoms galia:

Skaitytojas su tuo sutiks. Sun-kuo būtų teigti, kad kaikurie kar-tazodžiai, simboliai, potektės, kuriuos naudoja autorius, būtų visiems vienodai įtaigūs, bet muzikali rinktinių architektoni-ka, rišlių asociacijų junginiai, žodžių, knygos poetinė visuma suteiks visiems estetinio pasigė-rėjimo. Dar daugiau — jo po-veikyje kai kas bus paskatintas iš naujo susidomėti Lietuvos is-torija.

Baigiant tenka pažymėti, kad dailaus formato leidinį puošia itin nuotaikingas ir atitinkantis lyrikos dvasią dail. Vyt. O. Vir-kau aplankas bei iliustracijos.

Kazys Bradūnas, POKALBIAI SU KARALIU M. Anno Domini 1323—1973. Cikaga, 1973. 70 psl. Išleido Mykolas Morkūnas. Gra-fika Vytauto O. Virkau. Kaina—\$5.00.

Rašytojas Jurgis Gllauda, gavęs eilę premijų už romanus, savo bute su žmona Los Angeles mieste. Autorių ir jo kūrybą neseniai pagerbė Santa Monica lietuvių klubas, kurio sueigoje kalbėjo prof. A. Augustinavičius iš Klevelando

Juozo Tininio „Laiškai Andromachai“

PR. NAUJOKAITIS

1971 m. rugpjūčio 2 d. Kaliafornijoje eismo nelaimėje žuvs rašytojas Juozas Tininis gyvas yra išleides du novelių rinkini: „Sužadėtinė“ (1957), „Nuskandintas žiedas“ (1971) ir roma-ną „Dailininko žmona“ (1970). Rankraštėje yra likęs trečias novelių rinkinys „Neatskleista pas-laptis“, autobiografinio roma-no fragmentai, surinkta medžia-ga istoriniam romani apie su-kiilimo heroj Emiliją Platiaraitę ir daug nesutvarkytų rašinių literatūrinėmis ir kalbinėmis te-momis.

Bernardo Brazdžionio rūpes-čiu „Lietuvių Dienos“ iš J. Tininio literatūrinio palikimo neseniai išleido gražią pomirtinę knygą „Laiškai Andromachai“ (1973). Knyga albumelio forma-to, skoningai sutvarkyta, iliust-ruota graškiais dail. Alfonso Dociaus (taip pat neseniai mi-rusio) grafikos piešiniais. B. Brazdžionis parašė ir „Žodį skai-tytojams“ — glaustą J. Tininio biografiją ir literatūrinę apy-bražą. Knygos turinys yra dvi-ju dalių: „Laiškai Androma-chai“ — originali J. Tininio kū-ryba ir trumpi prozos bei poezijos vertimai.

„Laiškai Andromachai“ yra epistoliarinio nebaigto romano fragmentai. Tai romantiškos giedrios meilės istorija, pinama laiškų forma. Tuose laiškuose originali tu, kad J. Tininis iš-reiškia ne tik laiškų rašytojo Hektoro jausmus mylimajai, jau užsidariusiai nuo pasaulio vienuolyno mūruose, bet ir vaiz-duoja lankomų įžymių vietų išpūdžius. Tos vietos yra: Los Angeles, Verona, Florencia, Roma, Neapolis, Capri, Pom-pėja ir kiti Italijos miestai, Hei-delbergas, Vienos. Hektoras yra jautrus teatro, muzikos ir meno pasauliui. Atrodo, kad jo susi-žavėjimui atliepia ir Androma-cho jausmai. Dėlto tu meninių išpūdžių laiškuose gana gausu. Jie įdomūs ir grynai pažintiniu atžvilgiu. Jų vertė dar didesnė, kad tie išpūdžiai duodami leng-va, graškėdžia literatūrine forma.

Legendiniai graikiški Andro-machos ir Hektoro vardai turi ir simbolines reikšmės — auto-rius susižavėjęs antikininiu pa-sauliu jaučiamas tų vardu reikš-mėje ir jų sukeliameose asocia-cijose. Tačiau ir Andromacha, ir Hektoras yra lietuviai. To-kius vardus jiems davė tėvai, turėję ryšio su literatūra ir teat-

ru. Dėlto autorius savo veikė-jus atsiminimuose nukelia ir prie Nevėžio, ant Raudondvario tilto, kur Hektoras pirmą kar-tą sutiko Andromachą, ir į Kau-no universiteto koridorius bei auditorijas, kur prabėgė jaunuo-lių draugystės gražiausios dien-os. Tie prisiminimai pagrindi-žia partnerių draugystės pasto-vumą, gilumą ir visam vaizdavimui suteikia lyrinės šilumos.

Išspausdinta tik 11 Hektoro laiškų. Jie visi šilti ir vaizdin-gi, teikia skaitytojui estetinio pasigėrėjimo. Niekur nenu-krypsta ir lėkšta sentimentaluma, išsilaikoma klasiniame s a n t u r u m e ir harmoningam jausmų bei patiriamų išpūdžių derinyje.

Antroji knygos dalis yra įvai-rūs vertimai. Reikia pasakyti, kad J. Tininis savo literatūrinį kelią ir pradėjo vertimais. Jau studijų metais jis mėgino versti graikų ir romėnų klasikus. Daž-nai tu vertimų paskaitydavo ir „Satrijos“ susirinkimuose. Mė-go Goethe, Silerj, bet ypač fran-cūzų autorius. Iš stambesnių ver-timų minėtinas B. de St. Pierre meilės romanas „Paulius ir Virginija“ (1938, Sakalas). Sioje knygoje rasime R. Tagorės, Nel-li Sachs, S. J. Perse kūrybos, ypač nemažas būrys poetų yra iš naujosios graikų literatūros. Rasime čia ir puošią vokiškai rašančios lietuviškos poetės Aldo-nos Gustaitės ultramodernio ei-lėraščių, taip pat lietuviška te-matika kūrūsio vokiečio Johan-nes Bobrowskio eilėraščių.

Daugumas parinktų vertimų yra svarios minties, sudėtingos formos. Vertimai įdomūs yra ir mirusio rašytojo literatūrinei erudicijai bei skoniui pažinti. Apie vertimus ir jų autorius įdėtas knygoje redaktoriaus pa-rašytas straipsnelis. Taigi kny-ga ateina pas skaitytoją rūpes-tingai paruošta — informuojan-ti ir teikianti vertingų literatū-ros dalykų. Tai gražus pamink-las mirusiam rašytojui, vertinga dovana skaitytojui.

Juozas Tininis, LAISKAİ ANDROMACHAI. Išleido „Lietuvių Dienos“, 4364 Sunset Boulevard, Hollywood, California 90029, 1973 m., 100 psl. Kaina nepa-žymėta.

Atsiųsta paminėti

Lietuvių Dienos 1973 m. nr. nr. 7, 8, 9. Mėnesinis žurnalas lietuvių ir anglų kalbomis, leidžiamas A. F. Skiriaus, 4364 Sunset Blvd., Holly-wood, Calif. 90029, USA. „LD“ 7 nr. yra skirtas Australijos lietuviams, paruoštas žurnalisto A. Laukaičio.

Saltinis 1973 m. nr. 5, spalio. Re-liginės ir tautinės minties dvimė-nisinis žurnalas, leidžiamas Sv. Kazi-mierė Sąjungos ir Tėvų marijono-16 Hound Rd., West Bridgford, Not-tingham NG2 6AH, Britain. Priedas — 1974 m. mėnesinių lapų kalen-dorius.

Poezijos ir Prozos Lakštai nr. 5, Sydney 1973. Ksenijos Dauguvietės „Fragmentas apie Kauno valsty-binio teatro dramos studiją“. Reda-gavo ir išleido 1973 m. Sydnejuje, Australijoje, Jurgis Janavičius ir Juozas Almis Jūrgis.

25 L. S. K. VYTIS. Toronto lietu-vių sporto klubo Vytis dvidešimt penkerių metų apžvalga, 1948-73. Re-dagavo S. Krašauskas, išleido Vytis 1973 m. spalio 27 d. Toronto. Virše-liai ir titulinis lapas — dail. T. Va-liaus. Gausiai iliustruotas 146 ps. leidinys. Kaina nepažymėta.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

„DIRVOS“ 1973 M. NOVELĖS KONKURSA laimėjo Los Angeles mieste gyvenanti rašytoja Petrone-lė Orintaitė. Vertintojų komisija, kurią sudarė Balys Auginas, Algis Garlauskas ir Aleksas Laikūnas, bu-vo gavusi 18 novelių. Ji vienbalsiai nutarė mecenat Simo Kašlionio \$500 premiją paskirti Vinksnupės slapyvardžiu pasirašytai novelei „Gaudvytis“. Atplėšus voka, paaiškė-jo, kad toji Vinksnupė yra P. Orin-taitė, romanų „Paslėpta žaizda“, „Daubiškės inteligentai“, poezijos, novelių rinkinių ir knygų vaikams bei jaunimui autorė. Pastaruosius kūrinius ji pasirašydavo Balės Val-vorytės slapyvardžiu. Jaunimo lite-ratūros premiją yra gavusi už 1952 m. išleistus „Viltraikių vaikus“. P. Orintaitė jau 1934 m. išleistame ro-mane „Paslėpta žaizda“ palietė psi-chologinę šeimos temą — negimusio kūdikio žudymą, kuri ypač aktuali yra dabar.

VOKEIČŲ LEIDYKLA „Vanden-hock und Ruprecht“ Goettingene IV tomu užbaigė Aleksandro Kuršaičio „Lietuvių-vokeičių žodyno“ leidimą. Finansinės paramos leidykla susi-laukė iš vokiečių mokslinių tyrinė-jimų draugijos „Deutsche For-schungsgemeinschaft“. Didelį darbą atliko žodyno redaktorai Erich Hof-mann ir jau miręs Wilhelm Wiss-mann, talkinami Aleksandro Kuršai-čio sūnaus Armino ir Hertos Krick. Savo tėvo palikimo išsaugojimui ir jam žinimo rūpinosi Arminas Kuršai-tis. Keturi didelio formato žodyno tomai turi 2778 puslapius, talpina-čius kelis šimtus tūkstančių žodžių, atspindinčių Prūsijos lietuvių kalbą.

Žodyne yra daug naujos medžia-gos lietuvių literatūrinės kalbos istorijai, dialektologijai ir akcentologijai. Jis taigpi turės nemažos reikšmės ir ly-ginamajai kalbotyrai. Aleksandras Kuršaitis, žymiojo kalbininko Frid-richo Kuršaičio broliavikis, ilgus me-tus dėstė lietuvių kalbą Tilžės gim-nazijoje ir visą savo gyvenimą rin-ko medžiaga žodynui. Kalbininkas J. Balčikonis, įvertindamas žodyno I to-mą, yra pareiškęs: „Kol gyvens lie-tuviškai kalbanti tauta, tol skambės Kuršaičių giminės vardas. To vardo garbė kels ir pasirodės Aleksandro Kuršaičio žodynas.“ Vėlioniai J. Bal-čikonui neteko sulaukti pilnos visų tomų žodyno laidos.

DAIL. VIDOS KRISTALITYTES figūrinės tapybos, natūrmortų ir peizažų parodą Bostone, Lietuvių Pi-liečių Draugijos namuose, surengė LB Kultūros Klubas, vadovaujamas pirm. Vytauto Žiaugros. Dailininkė iš savo studijos Manhattane Bostonan buvo atsivežusi 37 kūrinius, kurių vienas buvo skirtas Romui Kalan-tai. Įvadinį žodį parodos atidaryme tarė dr. Stasys Goštautas.

SKAUTŲ RAMIOJO VANDENY-NO RAJONAS Los Angeles Sv. K. Kazimiero parapijos salėje surengė Vil-niaus 650 metų sukakties minėjimą, kurį pradėjo aktorė D. Mackelienė Bernardo Brazdžionio „Kunigaikščių miesto“ ir P. Jūkiaus „Baltojo žirgo pasagos“ ištraukomis. Paskaitą apie Vilniaus senovę ir dabartį skaitė prof. Jonas Kupronis, primindamas figūrinės tapybos, natūrmortų ir peizažų parodą Bostone, Lietuvių Pi-liečių Draugijos namuose, surengė LB Kultūros Klubas, vadovaujamas pirm. Vytauto Žiaugros. Dailininkė iš savo studijos Manhattane Bostonan buvo atsivežusi 37 kūrinius, kurių vienas buvo skirtas Romui Kalan-tai. Įvadinį žodį parodos atidaryme tarė dr. Stasys Goštautas.

SKAUTŲ RAMIOJO VANDENY-NO RAJONAS Los Angeles Sv. K. Kazimiero parapijos salėje surengė Vil-niaus 650 metų sukakties minėjimą, kurį pradėjo aktorė D. Mackelienė Bernardo Brazdžionio „Kunigaikščių miesto“ ir P. Jūkiaus „Baltojo žirgo pasagos“ ištraukomis. Paskaitą apie Vilniaus senovę ir dabartį skaitė prof. Jonas Kupronis, primindamas figūrinės tapybos, natūrmortų ir peizažų parodą Bostone, Lietuvių Pi-liečių Draugijos namuose, surengė LB Kultūros Klubas, vadovaujamas pirm. Vytauto Žiaugros. Dailininkė iš savo studijos Manhattane Bostonan buvo atsivežusi 37 kūrinius, kurių vienas buvo skirtas Romui Kalan-tai. Įvadinį žodį parodos atidaryme tarė dr. Stasys Goštautas.

SKAUTŲ RAMIOJO VANDENY-NO RAJONAS Los Angeles Sv. K. Kazimiero parapijos salėje surengė Vil-niaus 650 metų sukakties minėjimą, kurį pradėjo aktorė D. Mackelienė Bernardo Brazdžionio „Kunigaikščių miesto“ ir P. Jūkiaus „Baltojo žirgo pasagos“ ištraukomis. Paskaitą apie Vilniaus senovę ir dabartį skaitė prof. Jonas Kupronis, primindamas figūrinės tapybos, natūrmortų ir peizažų parodą Bostone, Lietuvių Pi-liečių Draugijos namuose, surengė LB Kultūros Klubas, vadovaujamas pirm. Vytauto Žiaugros. Dailininkė iš savo studijos Manhattane Bostonan buvo atsivežusi 37 kūrinius, kurių vienas buvo skirtas Romui Kalan-tai. Įvadinį žodį parodos atidaryme tarė dr. Stasys Goštautas.

DR. K. RUDAITYTĖ, mirusi 1971 m. Arizonoje, testamentu paliko \$12.000 JAV Lietuvių Fondui kaip pre-miją geriausiam laisvojo pasaulio lietuviui rašytojui jos mirties me-tais. Fondo tarybos pirm. dr. K. Ambroazičio pranešimu, taryba pa-gaudoja, kad būtų paskirtos kelios premijos įvairioms literatūros sri-tims 1971 m. duomenimis. Taryba jau yra patvirtinusi vertintojų ko-misiją, kurią sudaro: pirm. Leonar-das Andriejus, OFM, Alfonsas Ny-ka-Niliūnas, dr. Viktorija Skrupske-lytė, dr. Rimvydas Šilbajoris ir An-tanas Vaičiulaitis. Pirmiausia komi-sija turės nustatyti premijų skaičių bei jų pobūdį, o po to atrinks pre-mijų nuspėlinius autorius. Jos nu-tarimai bus tvirtinami JAV Lietu-vių Fondo tarybos. Visais šiu pre-mijų reikalais prašoma kreiptis į L. Andriejų, OFM, St. Anthony's Mo-nastery, Franciscan Fathers, Kenne-bunkport, Maine 04046, USA.

KUNIGYSTĖS SIDABRINĖ SU-KAKTI Los Angeles mieste atšven-tė Manhattano kolegijos Niujorke Sv. Rašto prof. kun. Antanas Rubšys, turintis du mokslo laipsnius — teo-logijos ir Sv. Rašto. Sukaktuvininkas yra dėstęs Sv. Rašto San Diego ku-nių seminarijoje, o nuo 1957 m. profesoriauja Manhattano kolegij-je ir kartais skaito specialų Sv. Raš-to kursą Niujorko arkivyskupijos kunigų seminarijoje. Jis taigpi yra dalyvavęs keliose mokslinėse kelio-nėse ir Sv. Žemė, ten atliekamuose archeologiniuose tyrinėjimuose.

„ZYCIE LITERACKIE“, Lenkijos literatūrinis savaitraštis, paskelbė pluoštą Eduardo Mieželaičio, Albin-o Zukausko, Jono Strielkūno eilėraš-čių ir Vytauto Bubnio romano „Po vasaros dangum“ ištrauką. Eilėraš-čius išvertė Z. Stoberskis, T. Chro-čevskis, romano ištrauką — A. Stoberskienė. Lietuvių literatū-rybai skirti žurnalo puslapiai iliust-ruoti dail. Petro Ilgūno linoraižiniu „Zvejų tinklai“ ir Arnoldo Baryso Vilniaus vaizdų nuotraukomis.

VILNAUS FILHARMONIJOS vo-kalinis-instrumentinis ansamblys „Ne-rija“, vadovaujamas R. Bieliausko, grįžo iš gastrolų Lenkijoje, kur vil-niečiai turėjo net 20 koncertų. Juose skambėjo lietuvių ir kitų tautybių kompozitorių estradiniai kūriniai. Koncertuose taigpi dalyvavo estrados solistai N. Talat-Kelpšaitė, L. Ze-maitytė ir S. Povilaitis. V. Kst.

Čikagiskis „Tėviškės“ parapijos choras koncertuoja Toronto Lietuvių Namuose Evangelikų Liuteronų Išganytojo parapijos dešimtmečio iškilimėse. Diriguoja — J. Lamysaitis

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

ISLINGTON — NORSEMAN ST. Gražus trijų miegamųjų kambarių vienaaukštis. Pilnai įrengtas rūšys. Garažas su privačiu įvažiavimu. Namai arti mokyklų ir susisiekimo. Įmokėti apie \$12-\$15.000 ir viena atvira skola išimokėjimui.

JANE — ANNETTE ST. 7 kambariai, mūrinis, 4 kambariai pirmame aukšte. Dvi modernios virtuvės, 2 prausyklos. Garažas su soniniu privačiu įvažiavimu. Didelis kiemas. Įmokėti apie \$15.000.

KEELE ST. — HUMBERSIDE. Netoli parko ir susisiekimo, 8 kambarių mūrinis atskiras namas. Dvi virtuvės, 2 prausyklos. Garažas su geru privačiu įvažiavimu. Namai be skolų. Prašo apie \$10-\$15.000 įmokėjimo.

RONCESVALLES — WESTMINSTER AVE. Geras mūrinis pastatas — krautuvė ir du butai. Ideali verslui vieta, europiečių apgyventas rajonas. Namai be skolų. Savininkas prašo galimai didesnio įmokėjimo.

BLOOR — INDIAN RD. Didelis 15 kambarių, 3-jų butų namas. Du ištaisingai įrengti kambariai rūšyje. Naujas vandens-alyva šildymas, 2 mūriniai garažai. Platus privatus įvažiavimas. Sklypas 50 x 150 pėdų. Namai labai gerame stovyje. Įmokėti \$40.000. Viena atvira skola 10-čiai metų išimokėjimui.

S. JOKUBAITIS
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

VAISTAİ, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS | NAMUS

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

AKTYVAI — VIRS 6 MILIJONŲ DOLERIŲ

Kasos valandos:
Pirmad. 10-3
Antrd. 10-3
Trečiad. uždaryta
Ketvirtad. 10-7
Penktad. 10-8
Šeštad. 9-12
Sekmad. 9.30-1

MOKA:
už termininius indėlius —
dvejų metų 8½%
vienerių metų 8%
už taupomąsias (savings) s-tas 7¼%
už depozitų-čekių sskaitas 6%
DUODA PASKOLAS:
asmenines iki \$10.000 8%
asmenines — naujas 8½%
nekiln. turto iki \$50.000 8%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santauų dydį iki \$2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaides. Priimame mokėjimus už nekiln. turta, telefoną, elektrą, vandenį, dujas. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS Lietuviams

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

W. VASIS REAL ESTATE

Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių.
Skambinti — J. GUDAS
863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

AUTORITE SALES and SERVICE

Saugesniai žiemos sezono važinėjimui patikrinkite savo automobilius pas
296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)
ir Bloor Autorite Garage, (tarp Dundas ir College)
Atliekame visus autovežimčių mechaninius pataisymus — priekinių ratų išlyginimą (wheel alignment), ratų išbalansavimą ir kt. Parduodame MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt. padangas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas. Savininkas FRANK PETIT
Telefonas 531-1305 1536 DUNDAS St. W.

ELEKTROS RANGOVAS

NUO LŪSNOS IKI DANGORAI 2101
VERSLŲ BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS
IRENGIMAI, PRIEŽIŪRA IR KITI DARBAI
Tel. 489-5425 Petras Prakas
Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriskas darbas, puikūs lietuviški projektai

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

boms įteiktą atstatydinimo raštus, galiojančius nuo 1973 m. gruodžio 31 d. Premjero W. Daviso Ontario vyriausybė tada pateiktą įstatymo projektą parlamentui, neleidžiantį mokytojam atstatydinti iki 1974 m. rugpjūčio 31 d. ir priverčiantį juos laikytis arbitro sprendimo. Vienos dienos demonstracijos prie Ontario parlamento rūmų surengė apie 30.000 mokytojų, palikdami mokinius klasėse ir net nutraukdami jų egzaminus. Pastutiniū momentu prieš Kalėdas buvo pasiektas laikinis sprendimas — mokytojų organizacijos sutiko atstatydinimo terminą nukelti į š.m. sausio 31 d., o vyriausybė atidėjo įstatymo patvirtinimą parlamente. Beveik visa spauda savo vedamaisiais yra pasisakiusi prieš mokytojų, pabrėždama mokytojų gaunama neblogo atlyginimą, turint galvoje jų ilgą atostogą, galimybę tobulinti kvalifikaciją vasaros mėnesiais ir pagal jas pereiti į augštesnę kategoriją su didesne alga. Kaikurie laikraščiai netgi siūlė priimti mokytojų atstatydinimą, nes su jais iš mokyklų pasitrauktų nerimčiausias elementas. Svetimo lygis Ontario mokyklose ir gimnazijose yra kritęs dėl nevykusių eksperimentų, perdidelės laisvės mokiniams pasirinkti mokymosi dalykus. Jie pasirenka lengviausius, neesminius dalykus, atsakydami svarbesniųjų, ir kai kurie net neįmoksta kaip reikiant anglų kalbos. Kaltė, žinoma, tenka ne tik mokytojams, bet ir tokius eksperimentus leidžiančioms švietimo vadyboms.

Imigracijos ministerio R. Andras pranešimu, Kanada yra gavusi apie 1.400 prašymų iš čiliečių bei kitų tautybių asmenų, pabėgusių iš Čilės po marksisto prez. A. Allende nuvertimo. Didžioji jų dalis Kanadon nori atvažiuoti tik pavasarį. Toks būsimųjų atvečių pageidavimas susilaukė opozicinės konservatorių partijos kritikos. Jeigu ateiviai nori laukti pavasario, matyt, jie nėra tikri politiniai bėgėliai ir jau turi saugią prieglaudą. Toronto policija yra paruošusi apie 2.000 deportuotinių

P. Korėjos respublika iš Kanados nupirko "Candu" atominės elektros jėgainės reaktorių už \$250 milijonų ir rezervavosi teise pirkti dar vieną. Kanados vyriausybė, plėsdama atominės elektros energijos gamybą, nutarė už \$250 milijonų pastatyti Kvebeke antrą vadinamojo "sunkiojo vandens" gamyklą prie Gentlyly vietovės, kur jau veikia 250 megavatų stiprumo atominė elektros jėgainė.

SPORTAS LIETUVOJE
Kauno Žalgirio krepšininkams Sov. Sąjungos pirmenybėse šiais metais sunkiai einasi. Iki šiol žaidė 6 rungtynes ir tik vienas laimėjo. Dešimties komandų grupėje jie yra paskutinėje vietoje. Komandoje nesimato M. Paulausko.
Visasąjunginės bokso pirmenybės Lietuvos boksininkams buvo nesėkmingos. Jose geriausiai pasirodė J. Juocevičius, II-me vidutiniame svorėje laimėjęs III v. Anksčiau lietuvių pasiekdavo daugiau ir geresniū laimėjimų, yra buvę Sov. Sąjungos ir Europos meistariai.

Ateitininkų žinios
Naujai išrinktoji Ateitininkų Sendraugė Sąjungos valdyba pasiskirsė pareigomis: pirm. Juozas Laučka, vicepir. Pranas Baltakis, sek. Jonas Vaitkus, išd. Genė Vasaitienė, nariai — Roma Žilionienė ir Juozas Vitėnas. Vienbalsiai pareiškė pagidavimas, kad kun. Kazimieras Pugevicius ir toliau pasilikty sąjungos dvasios vadu. Buvusi valdyba su pirm. dr. Antanu Sužiedėliu priešakyje perdavė pareigas naujam vienetui. Naujasis pirmininkas valdybos vardu pareiškė padėką buvusios valdybos nariams už ligšiolinį vadovavimą, kuris truko beveik ketverius metus. Pasidžiaugta, kad bent vienas buvusios vadovybės narys (Pranas Baltakis) pasilikto ir naujoje. Kiti ligšiolinės valdybos nariai buvo: dr. Ant. Sužiedėlis, Antanas Vasaitis, Arvydas Barzdukas, Cezaris Surdokas, Virginija Gureckienė ir Algis Lukas. Sąjungos skyrių valdybos ir atskiri nariai rūpinamasi klausimais prašomi rašyti šiais adresais: pirm. rinkinui — 9610 Singleton Dr., Bethesda, Md. 20034; vicepirmininkui — 7802 Temple St., Hyattsville, Md. 20783; sekretoriui — 4921 78 Ave. Hyattsville, Md. 20784, išdininkei — 11333 Meclaire, Md. 20705.

Skautų veikla
● Gruodžio 23 d. Priskėlimo par. salėje skaučių "Satrijos" tuntu su ruošiose skautiškos Kūčiose dalyvavo 300 sesių ir brolių. Kalėdinį žodį tarė ps. T. Augustinas, OFM. Skautės, kartu su Stepo Kairo kankininkėmis, atliko Tėvynę prisiminti vaidelį, kurį paruošė v. sk. sl. Silvija Sarkutė. Kalėdų senelis (R. Marjosiūtas) apdovanojo vilkiukus ir paukštytes skautų tėvų komiteto paruoštomis dovanėlėmis.
● Žengiant į naujus metus, "Satrijos" ir "Ramyno" skautės-ai raginami sumokėti nario mokestį per draugininkus. Taip pat neužmirškime pratęsti prenumeratą arba užsisakyti "Skautų Aidą".
● "Satrijos" ir "Ramyno" tuntu turtininkai sveikina visus skautus-es, vadovus-es, tėvelius ir rėmėjus su 1974 metais, linkėdami sveikatos, iš-tvermės ir ryžto ateities darbuose.
● Sveikiname v. sk. Jūrąte Baturaitę ir "Baltijos" kvinteto vadovą Vilių Lemkį, sukūrusius lietuvišką šeimą. Daug laimės!
● V. s. P. Jurgėlos knygos "Lietuviškoji skautija" vajas k-tas per Kanados rajoną vad. v. K. Batūrą kreipiasi į visus skautininkus-kes, vadovus-ves, tėvus, rėmėjus ir kitus skautiškos veiklos bičiulius, prašydamas užsisakyti spaudai paruoštą veikalą, kuris bus apie 800 psl. Prenumerata — \$10, garbės prenumerata — \$25, garbės leidėjo pre. — \$50. Toronte vajas k-to įgalotiniu pakviestas s. Vl. Rušas. Prenumerotis galima tiesiog komitete šiuo adresu: J. Bružas, 7103 Avenue X, Brooklyn, N.Y. 11234. Čekius rašyti "Lietuviškoji skautija" vardu.

SUDBURY, ONT.

KARIUOMENĖS SVENTĖS minėjimas, surengtas apylinkės valdybos, įvyko 1973 m. gruodžio 8 d. Buvo išnuomotos net dvi salės koncertui ir ukrainiečių salė šokiams bei vaišėms. Sugiedojus Kanados himną, minėjamą pradėjo pirm. J. Kručas. Po jo miesto burmistras J. Fabbro sveikino lietuvius, praturtinančius daugia-kultūrę Kanadą. Meninę dalį puikiai atliko Hamiltono mergaičių choras "Aidas", vadovaujamas patyriso dirigento ir solisto V. Verikaičio. Lietuviškos dainos ir V. V. solo žavėtis žavėjo Sudburio publika. Po pirmosios koncerto dalies pertraukos pasirodė ir vietinis lietuvių jaunimas. Abi "Ramunėlės" grupės — didžioji ir mažoji gražiai atliko keletą tautinių šokių. Didžioji grupė išjungė ir pati mokytoja šauioji Silvija Martinkutė. Publika ir vieniems, ir kitiems nepagalėjo katūčių. Po meninės dalies visų vardu padėkos žodį tarė pirm. J. Kručas. Programa užbaigta Lietuvos himnu. Mažosios "Ramunėlės" atstovės įteikė Silvijai ir Vacloviu gražių rožių puokštės. Koncerto salėje, be kitų, buvo dar ir augštas imigracijos pareigūnas K. Alexander su žmona. Jis taip pat priklauso daugiakultūrei Sudburio organizacijai.

Antroji parengimo dalis vyko ukrainiečių salėje. Čia pirmą kartą Sudburio lietuvių istorijoj buvo duota nemokama vakarienė visiems dalyviams iš privačiai suaukoto maisto. Salėje buvo tiek daug žmonių, kad šokėjams beliko mažai erdvės. Grojo geras orkestras, veikė loterija ir gėrimų bufetas. Nuotaika buvo labai gera. Būtų buvusi dar geresnė, jei būtų buvę daugiau berniukų. Nors tas parengimas, ryšium su atsikvėtimu 50 mergaičių iš Hamiltono, pareikalavo daug išlaidų, tačiau valdyba gavo apie \$100 gryno pelno. Prie parengimo, be apylinkės valdybos, daugiausia prisidėjo A. Kruciėnė, A. J. Gataučiai, V. Bružas, Pr. Griškonis, J. Venslovaitis. Buvo svečių iš Hamiltono, Toronto ir Sault Ste. Marie.

Sekandą dieną buvo atliktos pamaldos už žuvusius karius ir partizanus. Pamaldas užprasė KLB Sudburio apylinkės valdyba. Džūgu pasibėbėti, kad "Aido" choristas su V. Verikaičiu priekšaky davė labai gražų pavyzdį. Nors ir mažai miegoję, bet visi, su retomis išimtimis, dalyvavo ir lietuviškose pamaldose. Jie visur tinka, kaip lietuvių priežodis sako: "Ir prie tanciaus ir prie raščiančias". Linkime "Aidui" ir kitur su daina skaidrinti lietuviškas nuotakas.

KALĖDŲ EGLUTE, susieta su metiniu tradiciniu bažnytiniu parengimu, įvyko didžiojo Kristaus Karaliaus parapijos salėj gruodžio 16 d. Seštad. Tumo-Vaižganto vardo mokyklos mokiniai suvaidino 2 v. veikalėlį "Gyvieji žaisliukai". Vaidinime, be 17 mokyklos mokinių, dalyvavo ir trys suaugusieji: burtininkė — Silvija Martinkutė, karalius — St. Tolvaiša, Kalėdų senelis — A. Kusinskis. Režisavo Silvija Martinkutė ir Danguolė Remeikytė. Dekoracijas piešė Silvija Martinkutė, Danguolė, Gediminas ir Algis Remeikiai. Tai pirmas tokio masto ir lygio vaidinimas Sudburio lietuvių auditorijoj, kuris pareikalavo daug darbo ir sumanumo. Po vaidinimo Kalėdų senelis išdalino visiems salėje dalyvavusiems vaikūčiams dovanėles, kurias apmokėjo LB Sudburio apylinkės valdyba. Ji taip pat apmokėjo ir visas dekoracijas pagaminimo išlaidas. Buvu paruoštas vaikams vaišių stalas. Visą parūpinu kun. Ant. Sabas. Suaugusieji girksnojo kavutė su užkandžiais. Loterijoj laimė nušypojo V. Bružai, D. Račinskienė, K. Račinskaitė, A. Kusinskiui ir J. Remeikiui. Prie parengimo, be jau minėtųjų, prisidėjo N. Paulaitienė, B. Stankuvienė, M. Čebatorienė, E. Tolvaišienė, B. Gatautytė, G. Podyrytė.

Jeigu vaidinimas taip puikiai pavyko, tai reikia padėkoti ne tik uoliosioms S. Martinkutei ir D. Remeikytei, bet ir visiems tėvams, kurie pasistengė išmokyti vaikūčius atlikti jiems skirtus vaidmenis, ir motinoms, ypač Birutėi Stankuvienei, kurios pasiuvo vaidinimui reikalingus drabužius. Taip ir šeštadienė mokykla gali veikti sėkmingai, nes tėvai aktyviai bendradarbiauja. Žiurovų eilėse buvo profesorių ir daktarų, net ir sveitintųjų, kurie gerėjosi programa. Mūsų šokių būtų galėję būti žymiai daugiau. Kaikurie dejuoja, kad neturi ką veikti, nėra kur nueiti, o kai pasitaiko retos geros progos, tai lengvapediškai praleidžia. Norint išlaikyti lietuvių, reikia eiti visais frontais ir savo apsilankymu kelti entuziazmą rengėjams ir vaikūčiams.
JUSTAS STANKUS gražiai atšventė savo gimtadienį artimųjų draugų rately. Stankai — tai viena iš mūsų kolonijos iškilųjų šeimų. Augina keturias gražias dukreles. Jos visos lanko šeštadieninį lietuvių mokyklą, dalyvauja tautinių šokių grupėj "Ramunėlė" ir drauge su savo mamyte — lietuvių bažnytiniam chore. J. S. yra taip pat ir "T2" skaitytojas.
PER HAMILTONO "AIDŲ" koncertą Sudburio chorui akompanavo muzikas J. Govėdas, o Sudburio "Ramunėlės" tautininkai šokiams — A. Gatautis.
JAU IŠĖJO IŠ SPAUDOS iliustruota sudburietės Grėsės Petrenienės knygelė "Vaikučio džiaugsmai".

K. A. S.

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

BLOOR — RUNNYMEDE, 10 kambarių atskiras šiuurkščių plytų namas; 4 kambariai pirmame aukšte; vandeniū-alyva šildomas; geras įvažiavimas, erdvas sklypas. Arti požeminio. Prašoma kaina \$65.900. Galima greitai užimti.

SWANSEA, \$10.000 įmokėti, 6 kambarių atskiras namas, garažas su soniniu įvažiavimu. Prašoma \$45.000. Arti Bloor gatvės.

BLOOR — ALHAMBRA, 3 butų atskiras mūrinis namas su atskirais jėjimais, 3 prausyklos, 3 virtuvės, vandeniū - alyva šildomas, 2 atskiri sklypai, dvigubas garažas, apie \$25.000 įmokėti ir viena atvira skola; visai netoli Lietuvių Namų.

JANE — BLOOR, 12 kambarių, 3 miegamųjų, dvibutis (duplex), 4 užbaigti kambariai rūšyje, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu, arti Bloor; galima greitai užimti. Apie \$20.000 įmokėti.

AL GARBENS Pr. KERBERIS

Namų tel. HU 9-1543

Namų tel. LE 5-1584

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA	IMA
6% už depozitus	8% už asm. paskolas
7¼% už taupymo s-tas	8% už mortgičius
8% už 1 m. term. dep.	8% už mortgičius
8½% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas — septyni milijonai dolerių

Asmenines paskolas parduodame iki \$5.000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaujų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$5.000.
Nemokamas čekių ir sskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v. r. iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

Westway, Mississauga ir Kingsway rajone.
• Pirkėjams sąžiningas patarnavimas. •
R. Stasiulis Tel. 249-7691
Namų — 241-5181
Turiu didelį pasirinkimą modernių namų

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)
1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario Tel. 533-5454 Lietuviams daroma NUOLAIDA

A. J. MORKIS Realtor

Sąžiningas patarnavimas. • Parūpiname mortgičius perkant ar parduodant nekilnojama nuosavybę bet kuriame rajone.
• A. BLIŪDZIUS • W. MORKIS • Telefonai 534-8459; 1082 Bloor St. W., Toronto 4, Ontario 233-5996

YOUNG a. BIGGIN LTD. REALTOR

• 10 pardavimo įstaigų Toronto rajonuose •
Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojama nuosavybę, mielai jums patarnaus
VYT. V. GIRDAUSKAS
Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėje
1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431
Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

DUFFERIN RADIO AND TV SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityres specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbaltis

DANISH CUSTOM FURNITURE

BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI
IS BURMOS MEDZIO (TEAK FURNISHINGS)
Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED
25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch
Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai
971 College St., Toronto 4, Ont.
Telefonas: 533-4363
LIETUVIAI SAVININKAI

ŠYPSENOS

Nėra kunigų
Jaunevedžių pora, vykdamą į bažnyčią, pateko eismo nelaimėn ir žuvo. Atsidūrė šv. Petro akivaizdoje. Prasėsi, kad būtų leista apsigyventi abiem kartu.

— Negalima, — atsakė šv. Petras. — Jūs dar esate be jungtųjų.

— Tai gal galima čia atlikti jungtuves?

— Ne, negalima.

— Kodėl?

— Danguje neturime kunigų...

Generolo planas
Sovietų kariuomenės ir kompartijos vadų posėdyje maršalas Grečko pareiškia:

— Mes galime sunaikinti Ameriką, pasiūsdami dešimt agentų su atominėmis bombomis lagaminuose. Vieną pasiūstume Vašingtonan, kitą Niujorkan, trečią — Čikagon ir t.t. ... Ką manote?

— Neįmanoma tokį planą įvykdyti, — atsako vienas kompartijos darbuotojas.

— Kodėl?

— Aiškiai matau, drauge generole, kad jūs nesate bandę išgityti lagaminą Sovietų Sąjungoj...

Lūdną darbovietę
— Kur dirbi?
— Metereologijos stotyje.
— Patekintas darbu?
— Atvirai pasakius, ne.
— Kodėl?
— Gyvenam visą laiką vien spėliojimais.

Mama ir karas
Berniukas, pamatęs kine, kaip indėnai dažo veidus, paklausė tėvą, kodėl jie taip daro. Tėvas atsakė, esą jie ruošiasi kariauti. Vakare berniukas pribėgo prie tėvo, šaukdamas:

— Tėte, bėkime! Mama ruošiasi kariauti!

Paaškinimas
Kartą studentas paprašė profesorių Albertą Einšteiną paprastai, be tarptautinių žodžių, paaiškinti, kas yra bevielės telegrafas. Mokslininkas šyptelėjo ir ėmė dėstyti.

— Išivaizduok tokį šunį, kurio galva Londone, o uodega Niujorke. Jeigu Niujorke timplėsi uodega, šuo sucyps Londone. Tai ir yra telegrafas.

— O bevielės telegrafas?
— Paklausė studentas.

— Tas pats, tik be šuns.

Parinko Pr. Als.

SKAITYTOJAI PASISAKO

ROMA IR LIETUVIAI

"T2" 1973 m. 47 nr. Jono Kaseliūno laiške "Reikia kardinolo ar ko daugiau?" yra daug logikos. Šių dienų Bažnyčios hierarchija nėra palanki tautinėm grupėm, ypačingai tokiom grupėm, kurios neturi tvirtu užnugario (kardinolą turėti būtų pravaru). Bažnyčios vadovų netaktiškai pasielgimai puikiai atsispindi JAV-se.

Straipsnio gale, redakcijos pastaboje, sakoma: "Didžioji mūsų klūtis yra ne Roma, o nepaprastus lietuvių pasyvumus..." "..." išėjimoje stokoje aktyvaus, tvirtu ir vieningo lietuvių balso religinėje srityje." Peršasi mintis, jog šio vieningo lietuvių balso ir neturėsime, kol Roma nepripažins, jog ir tautinės mažumos yra Bažnyčios nariai, jau neminint 30-ties metų Romos tylos apie komunistų vykdomą katalikų persekijimą okupuotose kraštuose.

Reikia sutikti, jog toje pačioje redakcijos pastaboje yra iškelta didi teisybė. Joje sakoma: "Mūsų tautiškai dažnai yra linkę už visas tautines nesėkmes kaltę suversti kitiems, o save teisinti". Taip, mes visuomet dejuojame, jog mus skriaudė žydai, rusai, lenkai, bet niekuomet nedrįsime pasisakyti, jog turime ir savų kvailių. Girdi, rusai būtų išvėžę iš Lietuvos visus lietuvius, bet Justas Paleckis bėgo į Maskvą ir "kovojo"

tuvių balso ir neturėsime, kol Roma nepripažins, jog ir tautinės mažumos yra Bažnyčios nariai, jau neminint 30-ties metų Romos tylos apie komunistų vykdomą katalikų persekijimą okupuotose kraštuose.

Reikia sutikti, jog toje pačioje redakcijos pastaboje yra iškelta didi teisybė. Joje sakoma: "Mūsų tautiškai dažnai yra linkę už visas tautines nesėkmes kaltę suversti kitiems, o save teisinti". Taip, mes visuomet dejuojame, jog mus skriaudė žydai, rusai, lenkai, bet niekuomet nedrįsime pasisakyti, jog turime ir savų kvailių. Girdi, rusai būtų išvėžę iš Lietuvos visus lietuvius, bet Justas Paleckis bėgo į Maskvą ir "kovojo"

bei "jrodė" šitokio mosto žalingumą. (Šitai porino vienas lietuvis akademikas). Kaip žinia, mes ir savuosius kvailius bandomė padaryti herojais. V. Semaška

IS JERUZALĖS
Kūdikėlio Jėzaus gimimo šventės ir naujųjų 1974 metų proga, negalėdamas visiems mano pažįstamiems atskirai parašyti, siunčiu nuosirdžiausius sveikinimus. Linkiu, kad Viešpats Dievas laimingų kiekvieną Jūsų žingsnį ir kad visi Jūsų troškimai išsipildytų! Būdamas Šventojoje Žemėje, Šventoje Jeruzalėje ir Betlėjuje miestuose, esu maldoje su Jumis. Betlėjaus Kūdikėlio Jėzaus palaime telydi Jus per visus ateinančius metus!

FR. HERONYMUS PETRAUSKIS, OFM LIETUVA TELEVIZIJOS

1973 m. lapkričio 12 d. V. Vokietijos televizijoje buvo rodomas brolių Mekų filmas apie dabartinę Lietuvą. Ten įdėta lankėsi ir galėjo nuvažiuoti net į savo tėviškę. Minėto filmo vaizdai nebuvo propagandiniai. Juose matyti senutė Mekų motina su senais virtuvės indais, katalais, kuriuos galima buvo pirkti tikai nepriklausomos Lietuvos laikais. Dabar neįmanoma pasirodinti virtuvės indų. Taip pat filme buvo parodytas kolchozo gyvenimas ir darbai su kombainais. Vaizdai tikrai realūs, taip iš tikrųjų yra: laukuose pilna usnių bei kitokių piktžolių. Tarp jų žmonės renka varpas. Gal dėlto Sov. Sąjunga turi pirkti kviečių Kanadoje, kad nepritrūktų duonos. Apie tenyšką tikrovę kalba ir filme parodyta trobelė. Propaganda kalba apie didžiausias sovietinės statybas, o darbo žmonės turi gyventi netaisiose lūšnose. Nauja statyba naudojasi sovietinė valdžia, kuriai labiau rūpi propaganda negu paprastai žmonių gerovė. Tokios išvados plaukia iš minėto filmo. H. V.

MISRIOS SANTUOKOS
"T2" 43 nr., 1973 m. Al. Gimantas savo straipsnyje "Misrios vedybos tebeklesti" rašo, kad lietuvių šeimų sudarymui didelių sunkumų kelia tai, kad lietuvių mergaičių yra didesnis skaičius nei berniukų. Kelia klausimą: "Ar vien dėlto dalis mergaičių turėtų likti netekėjusiomis?" Atseit, šios dalies mergaičių santuoka su svetimaučiais turėtų būti pateisinama, nors autorius taip įskaidina neteigia. Žinoma, niekas negali uždrausti mergaitėi kurti šeimą pagal jos turimas galimybes, bet sudarydama santuoką su svetimaučiu lietuvių mergaitė būtinai turėtų pasilikti laisvę būti ir toliau lietuvi, laisvę auklėti savo vaikus lietuviais.

Apie šias laisves ji turėtų susitarti su savo vedybų partneriu prieš santuoką. Priešingu atveju mergaitė gali lengvai patekti į savo būsimą vyro vergiją ir būti priversta klausyti vien jo diktato.

Jei dalies mergaičių santuokas su svetimaučiais sąlyginai dar galima pateisinti, tai lietuvių vyrų santuokų su svetimaučiais pateisinti negalima, nes: 1. lietuvių merginų yra perteklius; 2. vesdami svetimautes, lietuvių vyrų užgauna lietuvių garbę, tarsi lietuvis yra blogesnis rūšies moterys už svetimautes. Todėl lietuvių vyrų vestuves su svetimaute turėtų ignoruoti, boikotuoti, neiti į jas, nenešti dovanų, nedalyvauti jų puotoje, nesilinksmiti. Kokia čia gali būti linksmybė, jei tos vestuvės kelia mums vien tik liūdesį ir susirūpinimą! Šiais atvejais ne linksmitis, o vien tik verkti ir smerkti belieka. B. Pa-a

NEGEROS TAISYKLĖS

Visi rašo apie skystojo kuro taupymą ir duoda įvairius patarimus, bet niekas nekrepia dėmesio į netvarkingą miesto judėjimą. Dėlto važiuodamas automobiliu miesto gatvėmis išelkvoji daugiau gazolino nei vieškeliose. Pvz. Toronto, kai visi grįžta iš darbo, užsikemša gatvės ir reikia nežmoniška ilgai stoviniuoti. Pvz. važiuoji dešine puse. Priekinis automobilis nori sukti dešinėn, bet turi laukti, nes per gatvę eina pėstieji. Tuo tarpu pasikeitė šviešios — ir vėl stovėk. Jei važiuoji viduriu, žūrėk, priekinis automobilis nori sukti kairėn, bet priekyje atvažiuoja vilkstinė automobilis. Na, ir turi laukti ilgai, kol iš automobilio, deginti gazoliną dėl vieno vairuotojo. Reikėtų patvarkyti judėjimą gatvėmis, t. y. padaryti vienos krypties gatves. Tuo būdu palengvėtų važiavimas miesto gatvėmis ir būtų sutaupyta daug gazolino. J. Revas

KELKITE NEGEROVES

Išlaikykite ir toliau kultūrinį spaudos lygį. Kelkite problemas ir aplinkybes, kurios padėtų sukurti lietuviams laisvesnį gyvenimą, o Lietuvai atgauti laisvę. Kelkite visuomenėje moralinio nuosmukio negeroves ir įsiskokite, kaip galėtų lietuvių jaunuliai išlaikyti krikščioniškos moralės ribose. A. Musteikis

PER SPAUDĄ I LIETUVOS LAISVĖ, O LAISVĖJE TIKROJI SPAUDA!

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

SIMTAJI KARTA

Šis pranešimas iš Čikagos yra šimtas. Taigi šimtajai kartai su "T2" skaitytojais dalinuosi išpildžiais apie Čikagos lietuvių gyvenimą. Tas gyvenimas yra toks gyvas ir platus, kad savaitiniuose trijų mašinėlė rašytų puslapių pranešimuose galim paliešti tik labai nedidelę įvykių dalį. Kiek galėdama, stengiusis vis paliešti pačius svarbiausius kūrinių-kultūrinių įvykius, nes esu istorikė, kad tik per kūrįbą bei kultūrą, neužmiršdami ir lituanistinio švietimo, išlaikysime gyvą tautinę dvasią ir ją perduosim jaunosios kartoms. Nėra lengva kiekvieno pirmadienio rytą, vos spėjus atsikelti, sėsti prie rašomosios mašinėlės ir surašyti svarbiausius įvykius, radus atitinkamą formą. Buvo ir nevilties valandų, kai norėjosi rašyti redaktoriui laišką ir pranešti, kad daugiau pranešimų iš Čikagos neberašysiu. Bet kai paskaitėm "T2" anketos paskelbtus davinius su žinia, kad 73% "T2" atsiliepusių skaitytojų skaito šiuos pranešimus, nuotaika pakilo, nes ištikimau, kad darbas neveltui. Tiesa, kai kas sugestijonavo, kad pranešimai rašomi skubotai. Tuo piliečius norėčiau paklausti: o kas yra žurnalistas? Ar tai ne skubos darbas? Juk gyvenimas rieda nuolat ataudžiamas įvykių įvykiais. O spauda kaip tik turi skubiai ir tiksliai apie juos informuoti. Žurnalizmas nėra literatūra, kur kiekvienas sakinytis turi būti išdailintas. Žurnalizmas yra pašalęs t e m p a s, nes kiekvienas skaitytojas laukia greitos bei taiklios informacijos. Skubant dažnai pasitaiko ir klaidų. Amerikiečių dienraščiai, per parą išleisdami kelias laikraščio laidas, pasitaikiusias klaidas bei netikslumus nematomai atitaiso sekančiose laidoose. To, žinoma, negali padaryti mūsų laikraščiai, išleidami kartą per dieną ar net per savaitę. Visiems šios skilties skaitytojams linkiu laimingų 1974 metų.

MIRĖ GEN. P. PLECHAVICIUS
Kai prieš 15-10 metų susitikdavau gen. P. Plechavičių Čikagos gatvėse su balta barzda, bet tiesų kaip ažuolą, prisimindavau Marijampolę — Lietuvos Vietinės rinktinės karo mokyklos dienas. 1944 m. ankstyva pavasari susirinko ten per 1,000 gražiausio Lietuvos jaunimo. Bet dienos artėjant ir gegužį, padėtis rūstėjo, sklido begalės gandų, kad vakariečiai likviduos pirmiausią karo mokyklą, o po to gal ir Rinktinę. Tų dienų nuotalkos karo mokykloje buvo pašalūsiai antinacinės, nes čia buvo susibūrę daug jaunų rezistentų vyrų. Vieną dieną Marijampolės kareivinių manėže buvo išrikuota visa karo mokykla. Atvyko pats LVR vadas gen. P. Plechavičius. Jis tarė kieta ir atvira žodį: "Daug sunkumų šiomis dienomis gula mano pečius, bet aš jūsų neišduosiu..." Tie žodžiai greit virto tikrove. Kai atėjo pavojingasis momentas, daugumas kariūnų laiku buvo perspėti dingti savo keliais, o pats LVR vadas su eile kitų augštų karininkų iškėlavo neįsėdave savo vyrų. Gen. Plechavičius, sulaukęs 83 m. amžiaus, mirė gruodžio 19 d. Čikagoje. Per eilę paskutinių metų generolas sirgo ir jo niekur nebesimatė.

PAGERBĖ RAŠYTOJA
Čikagoje pilna švieša šviečia du mūsų kultūros bei tautinės gyvybės švyturiai — Jaunimo Centras ir Tautiniai Namai. Modernioje JC kavinėje kiekvieną penktadienio vakarą vyksta vis naujos kultūrinės vakarinės, o Tautiniuose Namuose kartą per mėnesį skleidiamos popietinės pagerbiamai iškilieji lietuvių. 1973 m. lapkričio mėnesį, vos salėje telpant žmonėms, buvo pagerbtas mūsų didysis tenoras Stasys Baras, o gruodžio 2 d. surengta rašytojo Aloyzo Barono pagerbimo popietė. A. Baronas yra tikrai šaoktas kūrėjas: kūrėvinius žingsnius pradėjęs eilėrašiais, jis kūrėvini brandumą pa-

siekė novelėje bei romane, šalia to gabią rašymąs ir satyra. Skaitytojų lentynose rikiuojasi jau per 20 A. Barono knygų, kurių ar ne penkis yra atžymėtos premijomis ir eilę jų išversta į svetimas kalbas. Rašytojas M. Katiliskis, taręs pagrindinį žodį A. Barono pagerbimo vakare, išryškino Augustaitijos kampą — Vabalinką, kur gimė bei augo rašytojas A. Baronas ir visa eilė kitų neeilinių mūsų literatūros kūrėjų. Pasuk kalbėtojas klausytojus perkėlė į Hanau stovyklos aplinką, kur tarp dviejų augštačių — M. Katiliskio ir A. Barono — užsimėgė draugystės ryšiai. A. Baronas idiomame žodyje nupasakojo savo vargingą vaikystę, pirmuosius kūrėvinius žingsnius, o vėliau atvėrė idomiu detalium, kaip buvo rašomos kaukrios jo novelės bei romanai. Daug estetinio bei tautinio džiaugsmo suteikė jaunuoju Andriaus Barausko paskaityta ištrauka iš A. Barono romano "Vėjas lekia lyguma", kur ryškina kaip NKVD pulk. Burlicikas iš kovos lauko prieš Lietuvos partizanų pabėgę ir vakarus, o jaunas berniukas, atstovaujantis gyvam Lietuvos rezistentų balsui, lieka lietuojas. Apilamai A. Barono pagerbimo popietė buvo gyva, įdomi, sutraukusi gražų būrį žmonių.

BALETAS IR ŽEMAITISKAS ZODIS

Vos spėjus pasibaigė A. Barono pagerbimo popietė, daugumas svečių skubėjo į Jaunimo Centrą, i medine to institucijos vakarienė. Nors bilietai buvo po \$25 asmeniui, bet svečių prisirinko pilnutėlė didžioji salė. Raudonom vynu liejantis ir garuojantis šiltai vakarienei, JC direktoriui kun. G. Kijauskui tarus įžanginį žodį ir pasveikinimus visus rėmėjus, vieną išpūdingiausių programų, kokias tenka matyti panašiuose pobūviuose, atliko profesionalė balerina Birutė Barodickaitė ir akt. Leonas Barauskas. Baletu meną, kuris tą vakarą ypač žavėjo kiekvieną, gali taikliai įvertinti tik specialistai. Akt. L. Barauskas, žemaitiškai apsiirngęs, skaitė V. Krėvės "Dainą apie arą" ir Kymantaitės-Vaičiūnienės pasveikinimą žemaičiams "Apie berną, kuris mergos įieškojo ir ją surado". Tai buvo visiems suprantama kalba, susilaukusi milžiniškų ovacijų. Pirmojoje dalyje akt. L. Barauskui muzika talkino kompoz. D. Lapinskas. Vakarieneje dalyvavo Lietuvos gen. konsuls J. Daužvardienė, vysk. V. Brizys, BALFO cv pirm. M. Rudienė su inž. A. Rudžiu, būrys mūsų menininkų, gydytojų, visuomenininkų. Jaunimo Centro švyturys galin-gai šviečia visiems lietuviams.

IMPUONOJANTYS SKAICIAI

"Litanus" žurnalo fondas, matyt, daugiausia pasidarbavus sumaniam administratoriui J. Kučėnui, išleido idomią brošiūrą anglų kalba, rekomenduodamas žurnalą užsiskirti naujais skaitytojams. Iš paskelbtų duomenų sužinom, kad "Litanus" fondas iš viso skaitytojams išsiuntinėjo 16 milijonų žurnalo puslapių su informacijomis apie Lietuvą ir kitas Pabaltijo valstybes. Žurnalas siuntinėjamas net į 93 pasaulio valstybes. Paskelbtas ir maždaug 1200 pavardžių bei ištaigų sąrašas tų žmonių bei institucijų, kurie 1972-73 m. aukomis parėmė žurnalo leidimą. Idomu, kad tame sąrašė užtikinama ir viena kita pavardė iš Vilniaus. Brošiūroje rašoma, kad "Litanus" žurnalas yra laukiamas visų tų, kurie tiki, kad Lietuva, Latvija ir Estija turi pilną teisę būti nepriklausomomis valstybėmis, kaip ir visos kitos pasaulio. Naujais skaitytojams žurnalą galima užsiskirti papiginta kaina, už \$5 metams, rašant: "Litanus", P.O. Box 9318, Chicago, Ill. 60699, USA.

(Šis pranešimas buvo skirtas kalėdiniam "T2" numeriui, bet dėl pašto kaltės nespėjo laiku pasiekti redakcijos. Dėlto jis spausdinamas pavėluotai. RED.)

WINNIPEG, MANITOBA

LIETUVOS KARIUOMENĖS atšveitimo sukakties minėjimą surengė apylinkės valdyba 1973 m. lapkričio 24 d. lietuvių par. salėje. Minėjimą pradėjo apyl. valdybos pirm. K. Strikaitis atitinkama kalba. Į garbės prezidiumą jis pakvietė kūrėjus-savanorius: P. Liaukevičių, Ant. Samulaitį ir pašauktą anuometinei karo tarnybai Vl. Steponavičių. Pagrindinę kalbą pasakė Br. Bukojienė, pabrėždama mintį, kad kova nebaigta, skatindama gaivinti idėjinę dvasią bei viltį atgauti Lietuvos nepriklausomybę. Ukrainiečių vyr. leit. B. Bušenčuk savo kalboje priminė, kad 40 milijonų ukrainiečių tauta nepajėgė iškovoti nepriklausomybės, o lietuvių pajėgė. Taip pat kalbas pasakė P. Liaukevičius, Vl. Steponavičius ir ats. vyr. leit. Antanas Samulaitis. Užbaigai J. Demereckas padėkdamas Tumenės eilėraščių "Partizano motinai". Minėjimas baigtas Lietuvos himnu. Po to buvo pasivaikšta. Prie buketo dirbo J. Grašys ir Brenda Miller. Užkandžius paruošė valdybos sekr. G. Fedarienė.

"WINNIPEG FREE PRESS" paskelbė žinią, kad prie geležinkelio tiesimo dirbė sprogdinimo darbus C. Blackmon, P. Kiser vietoje užmūsti, o su jais dirbęs lietuvis Robertas Strikaitis iš Sioux Lookout, Ont., paguldintas ligoninėje. Jo sveikata pakenciams. Jis turi giminių Kanadoje ir JAV-bėse.

DR. ALFONSAS YAUNISKIS su ponija Margarita atšventė 25 metų vedybinę sukaktį. Jo tėvai buvo vieni iš senesniųjų imigrantų Winnipege. Tėvas Povilas, atvykęs iš Lietuvos, daug vargo, kol tinkamai išlikūrė. Turėjo, berods, tris dukteris ir vieną sūnų, kurį labai norėjo išleisti į gydytojus. Kad ir sunkiai dirbdamas, taupė pinigų ir savo Alfonsuką leido į mokslo. Baigęs Winnipege reikiama mokyklą, išvyko į Angliją ir įstojo į medicinos fakultetą, kurį sėkmingai baigęs, grįžo į Winnipegą, čia atidarė savo įstaigą. Joje ir dabar dirba. Jis daug padeda savo tautiečiams, kurių nemažai dalis pasidarė jo pacientais.

Jo tėvas Povilas buvo labai religingas ir daug prisidėjo prie lietuvių parapijos kūrimo bei bažnyčios statybos, todėl ir jo paveikslą dar matome lietuvių parapijos salėje ant sienos. Šios sukakties proga dr. A. ir M. Jauniškių dukra su sūnumi savo tėveliams St. Andrew's auditorijoje surengė vedybinės sukakties šventę su muzika, šokiais ir iškilminga va-

Sveikinimo kalbas pasakė kun. J. Bertašius, sukaktuvinio brolio Vincas, brolis Petras, atvykęs iš Windsoro su savo žmona ir dukra Birute. Pastaroji atvėžė savo sesers Rūtos, sukaktuvinio krikšto dukros, gėles ir pirmoji pasveikino sukaktuvinką bei prisegė gėles jam ir jo žmonai. Kalbėjo taipgi sukaktuvinko sesuo Marija Kriaučiūnienė iš Čikagos. KLB Winnipego apyl. valdybos vardu sveikino pirm. K. Strikaitis. Savo vardu sveikino J. Demereckas, Vl. Steponavičius, Br. Bukojienė. V. Novogrodskis pasveikino Klėb. Kubo vardu. Gauta daug sveikinimų laiškais ir telegramom. Linkime mielam mūsų sukaktuvinkui bei jo žmonai dar ilgus metus ištvėrimingai darbuotis lietuviybės išlaikymo ir Lietuvos laisvinimo baruose. B. B.

Viesėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ GIFTS INTERNATIONAL INC.** 2501 W. 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629. Telefonas 471-1424. Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gntaro išdirbinių pasirinkimas.

INSURANCE W. G. Dresher Insurance ir Frank Barauskas Insurance Agency Ltd. Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS • Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661 • Namų tel. 233-4446 • 3828 Bloor St. W. (Prie Kipling ir Six Point Plaza) •

Frank Barauskas Ltd. REALTOR 3828 Bloor Street West, Islington, Ontario 231-6226 — 231-2661. Mūsų specialybė — užmiesčio žemės ir ūkiai, nuo Lake Ontario iki Lake Simcoe ir Georgian Bay. Jieškome namų ir pajamas duodančių nuosavybių vakary Toronto.

OKULISTAS L. LUNSKY, R.O. M. LUNSKY, O.D., M.S.C. 470 COLLEGE ST. TORONTO Tel. 921-3924 Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v. Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS S. BROGOWSKY, O.D. 412 RONCESVALLES AVE. (prie Howard Park Ave.) Kabineto tel. LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadienis nuo 10 v. ryto iki 4 v. p.p. Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

MEDUS - reikalingas sveikatai Natūralus, nepasterizuotas Induose ar koriuose. Iš bityno: 30 Dewson St., Toronto 4, Ont. **Eagles Nest** Telefonas 534-0563

OKULISTĖS Br. BUKOWSKA-BEJNAR, R.O. WIKTORIA BUKOWSKA, R.O. 274 RONCESVALLES AVE. (prie Geoffrey St.) TEL. LE. 2-5493 Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadienis nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

INSURANCE Namų — Gyvybės — Automobilių — Komerčiniai 249-2067 WALTER DAUGINS 249-2883 35 Landron Cres., Weston, Ontario

Balio Maskeliūno DRAUDOS ĮSTAIGA Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814 2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS Ilgametė patirtis — įvairių draudus b-vių atstovybė

VITALITY • NATŪRALAUS MAISTO • KRAUTUVĖ 3288 LAKESHORE Blvd. West • Long Branch Plaza (5 blokas į vakarus nuo Kipling Ave.) • Tel. 259-8364 Importuoti šveicariški natūralūs vitaminai ir kosmetika, lietuviški sūriai, medus, riešutai, organinė duona ir t.t. R. STATULEVICIUS

Lietuviška maisto gaminių krautuvė **PARKSIDE MEAT MARKET** 335 Roncesvalles Ave., Tel. 535-1258 TORONTO, ONTARIO

- Įvairios mūsų gamybos rūkytos dešros ir salami
- Pirmos rūšies A. I šviežia mėsa • Lietuviški sūriai
- Silkės ir rūkyta žuvis • Švieži ir kepti paršukai
- Šviežia, šaldyta bei mūsų rūkyta įvairi paukštiena
- Importuoti maisto gaminiai

Taip pat priimame užsakymus ("Catering") vestuvėms ir mažesniems pobūviams nuo 5 iki 500 asmenų. Susitarus pristatome į namus bei salę šiltą arba šaltą maistą su aptarnavimu ar be jo.

- — UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU —
- — NEMOKAMAS PRISTATYMAS —

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas (1862 Mattawa Ave., Mississauga, tel. 279-4371) persikėlė į naujas patalpas. Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą. • Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu. Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priėmtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse. Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilii skaičius yra ribotas. Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 1974 svarų gryno svario. Turime parodomai įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame. **DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA.** Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro. LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** TORONTO 3, ONTARIO Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALOZA

Visų rūšių automobilių išorės (hoody) taisyimas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos **DUNDAS AUTO BODY MAX KANE AUTO BODY** Durbas sąžiningas ir garantuotas Lietuvių aptarnauja Jonas Jurėnas 430 BATHURST ST. Tel WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS BALDAI IR KT. Vežamas turas pilnai apdraustas Skambinti tel. LE 4-1403 30 DEWSON St., Toronto, Ont.

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave., telefonas 536-5936 Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

V Bačėnas All Seasons Travel, B.D. 2227 DUNDAS STREET W., TORONTO, ONTARIO M6R 1X6 Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti tel. 533-3531

TORONTO

Sv. Jono Kr. parapijos ir Anapilio žinios

Prisikėlimo parapijos žinios

— Svietai palaima teldy visus 1974 metais!

— Nuosirdi padėka visiems geradariams, pagelbėjusiems Anapilio statybai. Statybos fondui aukojo \$500: J. M. Uleckai; \$200: J. G. Račai; \$164 pervesti iš jaunimo choro sąskaitos; \$150: P. Vytė; po \$100: J. Dementavičius, J. Zenkevičius, J. Stalioraitis, O. Dabkuvienė, I. Reksienė, K. Lembertas; po \$50: S. Kryzevičius, K. Balčiūnas, po \$50: S. Teišerškiai; \$40: T. Trakimienė; \$20: E. Jonyrienė. Nuosirdi padėka visiems.

— Anapilio pagrindinė salė paruošta nuomojimui. Lietuviai, numatę salę nuomoti 1974 m., prašomi skambinti į parapijos kleboniją.

— Dėkojame Uršulei Palilūnienai už padovanojimą naujų vargonėlių. Jie jau naudojami Anapilio sodyboje sekmadienių pamaldose, kurių giedojimui vadovauja sol. V. Verikaitis.

— Dėkojame bramptoniškiams — Felicijai ir Vytautui Urbonams už gėles altorių papuošimui švenčių metu.

— Gruodžio 28 d. iš par. bažnyčios liet. kapinėse palaidota a.a. Marija Adams-Adamovičienė.

— Pirmosios laidotuvės liet. kapinėse 1974 m. buvo sausio 2 d. — palaidotas a.a. Stasys Kairys iš Delhi, Velionies artimiesiems gili užuojauta.

— Šis penktadienis yra sausio pirmasis. Pamaldos — 7.30 v. ryto ir 7.30 v. vakaro.

— Šį šeštadienį Mišios 8 v.r. už a.a. Silviją Demikienę; sekmadienį, 10 v.r., už a.a. Kazimierą Baliūną, 11 v. už a.a. Mariją ir Vladą Stungurius; Anapilyje: už a.a. Ona Narušienę.

— Pakrikštyta: Saulius Mikas Valadka, Audrė Kristina Paulionytė, Elena Stacy-Kanapkaitė.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojų parapijos žinios
— Sausio 6 d. pamaldos 9.30 v. ryto su sekmadienio mokykla.

— Konfirmandų pamoka — sausio 11 d., 6.30 v.v., bažnyčioje.

— Nuosirdžiai dėkojame parapijos valdybos nariui Petriui Sturmui už pamaldų atlaikymą gruodžio 30 d.

Daugiakultūrių Ontario taryba, sudaryta min. R. Welch, neįeina lietuvių atstovams. Per min. J. Yaremko "TZ" redakcija parapijos gauti kodėl taip padaryta. Šita šis min. R. Welch paaiškina:

Mes gavome visą eilę tokių sugestių iš daugelio įvairių etninių grupių, kurios šiuo metu neturi atstovų taryboje. Savo atsakymuose į tokius pasiteiravimus aš nurodžiau, kad neįmanoma tuo pačiu metu visoms provincijoms etninėms grupėms turėti savo atstovus šioje taryboje. Dabartiniai tarybos nariai yra paskirti išvairių arba dvejų metų laikotarpiui ir jie bus keičiami rotaciniu būdu sekantiems metais, kai ateis laikas. Be to, aš paaiškinau, kad dabartiniai tarybos nariai nebūtinai laikytis paskirti grupių atstovais. Jie buvo paskirti kaip specialūs ekspertai bei žinovai daugiakultūrių klausimų srityje, kurioje jie turi patarti vyriausybei.

"The Toronto Sun" dienraštis 1973. XII. 26 išspausdino Vitos Lapaitienės laišką, pasisakančią prieš Kanados vyriausybės LIP programą, kuri turėtų lešas Rochdale College, teroristų spaudai ir panašioms projektams. Kadangi tai mokesčių mokėtojų lešos, tai ne tik vyriausybės, bet ir gyventojai tampa anų kriminalinių projektų rėmėjais. Ešą darosi neįauku būti kanadiečių.

VIENINTELE KANADOS VALDZIOS REGISTRUOTA NATURALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKAI. Įvairūs natūralūs gydyimo būdai — masažai, gydymieji įduseliai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.P.I. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTŲ medžio darbus, statau naujus namus, patirpinu morkigčius ir darau įrengimus. Tel. 579-0309. **KAZYS CIBAS**, Oshawa, Ont.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 767-4737.

BARONESSA Beauty Salon
Savininkė Alė Kerberienė
2265 BLOOR ST. W., kansas Bloor-Darlie gatvių
Telefonas 762-4252
Ivairus stilius susukavimai, pumetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinama karnas.

— Nuosirdžiai sveikiname gruodžio 29 d. susituokiusius Jūrąte Baturaitę ir Vilių Lemkį.

— Gilią užuojautą reiškiami Viktorui Endzelui, mirus Lietuvoje jo seseriai. Taip pat nuosirdžiai užjaučiame Bronę Prakapienę, mirus jos tėveliui, ir S. Sakalienę, mirus jos broliui.

— Prašytos paskelbti Mišios: šeštadienį, 8.30 v. — už Emiliją Labanaušienę, užpr. Z. Girdušką; 10 v. — už Kazimierą ir Moniką Gapučius, užpr. K. Gapučio; 11.15 v. — už Antaną Bumbulį, užpr. K. Cepaičio; 12.30 v. — tretninkų intencija.

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis; Mišios — 7.30 ir 8 v. ryto bei 7.30 v. vakaro.

— Parapijos choro repetitijos prasidės sausio 10 d., 7.30 v. —

— Tretninkų susirinkimas — šį sekmadienį po 12.30 v. Mišiu.

— Religinis suaugusiųems kursas — sausio 9 d., 7.30 v.v., tema "Jėzus ir dvylika apaštalu".

— Visiems parapijiečiams esame išsiuntę rinkliavų vokelius; jei kurie dar nebūtų gavę, prašome pranešti par. raštinei.

— Parapijos bankas užprašė Mišias už visus 1973 m. mirusius narius.

Aleksas Dūdonis, buvęs torontietis ir Kanados karo aviacijos orkestro narys, išėjęs pensijon, su žmona Adele ir trim sūnumis įsikūrė Hamiltone. Kaip orkestrantas, jis dabar dalyvauja kiekvieną antradienį 10.30 v.v. Hamiltono CHCH televizijos stoties XI kanalo programoje "Ein Prosit!", kuri transliuojama iš "Germania Club". A. Dūdonienė, gyvendama Toronte, buvo veikli dramos sambūrio narė.

Valstybinio Kanados archyvo etninius skyrius, neseniai įsteigtas Otavoje, laukia medžiagos ir iš lietuvių organizacijų, institucijų ir pavienių asmenų. Priimama medžiaga, kuriuo nors požiūriu pavaizduojanti lietuvių imigraciją, jų įsikūrimą, gyvenimą Kanadoje ir jų įnašą bendrajai kanadiečių gyvenimui. Prie tokios medžiagos priklauso: laišškai, dienoraščiai, filmai, fotografijos, atvirukai, irekorduoti juostos, afišos, paveiksliai, protokolai, dokumentiniai dalykai ir t.t. Turintieji tinkamos medžiagos gali paskambinti įstaigai Toronte: Public Archives Record Centre, 220 Lesmill, tel. 966-6099. Iš ten gaus atitinkamą dėžę, kurią reikės grąžinti tai pačiai įstaigai. Mažus dalykus galima siųsti ir paštu į Otavą: National Ethnic Archives, 395 Wellington Street, Ottawa K1A 0N3. Regioninės archyvo įstaigos yra dar Montrealyje, Vinnipege, Vankuveryje.

"Baltijos" kvintetas, atvykęs iš V. Vokietijos, 1973 m. gruodžio 22 d. koncertavo Brocktono gimnazijos salėje. Gausi lietuvių auditorija gerėjosi jaunų vyrų melodingu dainavimu. Faktiškai šį kartą dainavo kvartetas, nes truko vieno nario — negalėjo laiku atvykti. Kvintetas buvo iškvietas skautu tėvų komiteto ryšium su kvinteto nario V. Lemkio sutuoktuvėmis su J. Baturaitė.

Tautos Fondo atstovybė Kanadoje, pirmininkaujama Aug. Kuolo, paskyrė "TZ" \$30 ir pridėtam laiške rašo: "Siunčiame čekį 30.00 dol. kaip kuklų atlyginimą už patarnavimus Tautos Fondui per 1973 metus."

A. a. Feliksas Gikis, miręs prieš vienerius metus, savo turėtą turtą testamentu paliko gimimėn, kultūrinėm bei religinėm lietuvių institucijom. "T. Ziburiams" jis paliko \$100. Velionis buvo senosios ateivių tautietis, ilgą laiką talkinęs "T. Z." ekspedicijai.

A. a. Stasys Kairys, kurį laiką gyvenęs Toronte, 1973 m. gruodžio 26 d. nuskendo Atlanto vandenyne prie Junco Beach, Floridoje, kur su šeima buvo išvykę atostogų praleisti. Pastaraisiais metais jis gyveno Delhi apylinkėse. Ten turėjo tabako ūkį. Velionis buvo veiklus visuomenės veikėjas, nekartą buvęs vietos Lietuvių Bendruomenės pirmininku, daug prisidėjęs prie jaunimo organizavimo, mokyklos ir parapijos darbų. Paliko liūdinčią žmoną Radauskaitę (poeto Radausko seserį), du sūnus ir artimus gimines Lietuvoje. Laidojamas 1974 m. sausio 2 d. Toronto lietuvių kapinėse iš Delhi lietuvių Sv. Kazimiero par. šventovės.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lohys. Tel. WA 2-7981, 261-0537

Medžiotojų ir žūklautojų klubo

"TAURAS" tradicinis balius

sausio 12,

šeštadienį,

7 valandų vakaro,

PRISIKĖLIMO AUDITORIJOJE

- Karšta žvėrienos vakarienė
- Turtinga loterija
- "Muzika" orkestras
- Numeruotus bilietus iš anksto platina J. Simkus, tel. 231-9425, ir S. Mackevičius, tel. 767-4516
- Įėjimas — \$3.00, studentams ir pensininkams — \$1.50

Po Kalėdų atostogų Toronto Maironio mokykloje pamokos bus pradėtos šeštadienį, sausio 5, įprastu laiku. Tą šeštadienį bus daromos visų klasių mokinių nuotraukos sukaktuviuiam mokyklos leidiniui. Todėl tėvai maloniai prašomi visus vaikus atsiųsti į mokyklą atitinkamai apirengusius. Bus daroma taip pat ir mokytojų nuotrauka.

Toronto Lietuvių Pensininkų Draugijos visuotinis susirinkimas šaukiamas sausio 12, šeštadienį, 3 v.p.p., L. Namų pensininkų sekcijoje. Bus laikinomis valdybos pranešimas, įstatų priėmimas ir naujos valdybos rinkimas. Visi pensininkai kviečiami dalyvauti.

Anapilio Moterų Būrelio ruošiamas kraivakaris įvyks sausio 27, sekmadienį, 5 v. p.p., Anapilio salėje. Bilietai gaunami Sv. Jono Kr. par. knygyne ir Anapilyje po pamaldų.

Metinis "TZ" spaudos balius — vasario 9, šeštadienį, trijose prisikėlimo salėse. Įėjimas vienam asmeniui — \$4.00, studentams — \$2.00. Stalai rezervuojami ir bilietai gaunami "TZ" administracijos nuo sausio 3 d. Visi stalai numeruoti. Ryšium su "TZ" spaudos baliu bus didžioji loterija. Didžioji loterija bus labai vertingų laimikių — spalvotos televizijos priimtuvai, magnetofonas, skulptūros, paveiksliai ir t.t. Bilietai platunami iš anksto. Turkimis įvyks spaudos baliuje. Mažoji loterija galės dalyvauti tik tie, kurie įėjimo bilietus. Maloniai kviečiame visus vienokiu ar kitokiu būdu dalyvauti spaudos baliuje ir savo įnašu prisidėti prie lietuviškos spaudos rėmimo.

Klevelando vyrų oktetas koncertuos Toronte 1974 m. kovo 31 d. Koncertą rengia Prisikėlimo parapijos Ausros sporto klubas. Oktetas su dideliu pasisekimu koncertavo daugelyje lietuvių kolonijū. Išleido savo antrąją plokštelę. Ją galima gauti pas Algį Nausėdą Prisikėlimo par. kavinėje po 10 v. Mišiu arba jo namuose tel. 743-9042.

Savaitraščiui "N. Lietuva" remti būrelio gegužės 4 d. Toronto L. Namuose rengia balių vakarą. Tuo būdu jis nori sutelkti lėšų Montrealyje išeinančiam laikraščiui.

Daugiakultūrių reikalų min. dr. St. Haidzas išsiuntinėjo pranešimą spaudai, kad Toronte lietuvių tautinių šokių grupei "Atžalynas" paskirta \$12.000 parama, kuri įgalins grupę tęsti veiklą 1974 m. Ji planuoja pasirodyti įvairiuose renginiuose Montrealyje, Hamiltone, St. Catharines, Londone ir Toronte.

Kanados Lietuvių Katalikų Centras išsiuntinėjo Kanados vyskupams "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką" (4 nr.) — slaptą leidinį, išverstą į anglų kalbą. Ten autentiškais faktais nušviesta tikinčiųjų būklė Lietuvoje. Atsiliepa vyskupai lietuviškoje dėjoja už atsiųstą leidinį. Pirmieji atsiliepa — Viktorijos, B.C., vyskupas Remi J. de Rov ir Nicolet, P.Q., vyskupas Albertus Madin. Taip pat gautas padėkos laiškas iš naujojo "The Catholic Register" redaktoriaus L. Henderson.

Torontiškas lenkų laikraštis "Zwiackowiec" 1973. XII. 11 plačiau aprašė trijų lietuvių nuteisimą mirties bausme Varšuvos apskrities teisme. Ešą jie buvo specialaus hitlerinio egzekucinio dalinio "Sonderkommando" pareigūnai, 1941-1944 m. dalyvavę masinėse egzekucijose Paneriuose prie Vilniaus. Ten tame laikotarpyje sušaudyta apie 100.000 įvairių tautybių žmonių, jų tarpe sovietinių karo belaisvių. Mirties sprendimas padarytas 1973 m. lapkričio 30 d. Be to, atimtos visos teisės ir konfiskuotas turtas. Nuteistųjų pavardės: Juozas Miakišius, Vladas Butkūnas, Jonas Barkauskas. Ar jie turėjo atvokatus, laikraštis nerašo. Ir kodėl šį bylą išliko po 30 metų, taip pat nerašė.

Du jaunuoliai — Jaunius Bakėvičius ir Kazys (Charles) Baltūnas išskrido Afrikon — į arabų ir kitus kraštus studijiniams tikslais.

Kalėdų ir N. Metų proga daugelis skaitytojų sveikino "T. Ziburius". Pastarieji, negalėdami padėkoti paskirai, reikią nuosirdžią padėką už malonų prisiminimą ir linki visiems darbingų ir sėkmingų naujų metų.

Vietoj kalėdinių sveikinimų aukojo "T. Ziburiams": \$20: K. ir B. Cepaičiai; \$15: Albinas, Janina Gačioniai ir dukterys; \$10: dr. Martynas ir Marija Anysai, Ada ir Balys Arūnai, Vanda Perminienė, Birutė ir Juozas Barysai, P. ir J. Barakauskai, inž. Petras ir Gražina Stauskai su šeima, Alvinas ir Vladas Ramanauskai, Ona ir Vytautas Juodišiai iš Stayner, Ont.; \$8: Mikas Zaliauskas; \$6.50: P. V. Kovelai iš Hamiltono; \$5: Emilija ir Paulius Vindašiai iš Delhi, Ont., Ig. Girdevičius iš Sault Ste. Marie, Ont., A. P. R. Kružikai, Balys Matulevičius, Ona ir Antanas Bugailiškiai iš Hamilton, Ont., P. J. Liaukevičiai iš Portage La Prairie, Man.

Daugelis "TZ" prenumeratorių jau pratęsė prenumeratą 1974 metams. Kviečiame neatsilikti ir kitus. Kaikurie tebesiuli tik \$7. Primename, kad metinė "TZ" prenumerata — \$8.50, naujiems — \$6.50. Esame ypač dėkingi tiems, kurie prideda auką spaudai paremti.

Jaunas lietuvis diplomatinėje tarnyboje
(Atkelta iš 1-mo psl.)

blemomis. Gerai nepažįstu P. Amerikos, nes buvau tik Amerikos kontinente centriniėje dalyje, bet galu pasakyti, kad gyvenimo sąlygos yra nepaprastai skirtingos tose šešiose centrinėse Amerikos valstybėse. Duosiu vieną pavyzdį. Costa Ricoy, kur dauguma yra baltosios rasės, 80% vaikų lanko mokyklas. Kraštas neturi savo kariuomenės, bet proporcingai didžiausia biudžetą pasaulyje skiria švietimui. Gretimai kita valstybė — Gvatemala. Apie 60% žmonių nėra buvę mokykloje ir yra visai atitrūkė nuo ekonominės bei politinės krašto veiklės. Jie gyvena užsidarę savo miesteliuose, neturi nei mokyklų, nei ligoninių, nei klinikų. Nemoka jie valstybinių mokesčių, bet taipgi visiškai nedalyvauja valstybės gyvenime. Mažos grupelės žmonių sositinė Tipi valdo kraštą ir beveik nesirūpina anų žmonių reikalais. Todėl, žinoma, K. Bendrijos sąlygos ir jos veikla Costa Ricoy ir Gvatemaloy yra labai skirtingos.

Turkijoje, kur praleidau dvejus metus, vėl visai kitoks gyvenimas. Mūsų darbas tenai buvo daugiau diplomatinis ta prasme, kad gyvenom mahometonų krašte, nors jis ir vadinas laicistiniu kraštu. Daugiausia turėjome gelbėti patį K. Bendrijos egzistavimą tame krašte. Turėjome stengtis, kiek galima, palengvinti jų mažų katalikų grupelių gyvenimą, o tai yra labai sunku, nes katalikai Turkijoje beveik visi priklauso tautinėm mažumom. Jie nėra tikri turkai. Tai armėnai, graikai ir kiti. Todėl darbas Turkijoje buvo daugiau nei religinis. Jis būdavo ir grynai diplomatinis: nuolatinės derybos su valdžia, kad išgelbėtume katalikų nuosavybes, jų šventoves nuo uždarymo, kad gautume vizą naujo kunigo įvažiavimui į kraštą, kai ten dirbantysis miršta ir pan. Iš kitos pusės, ten popiežiaus delegatas yra kartu ir visų lotynų apeigų katalikų vyskupas. Taigi, ten buvo dirbamas kartu ir tiesioginis pastoracinis darbas.

Nigerijoje vėl visai kitas vaizdas. Tame galbūt didžiausiame Afrikos krašte, kuris šandien turi daugiau kaip 60 milijonų gyventojų, K. Bendrija teturi 3.5 milijono narių. Tačiau tai tikrai klestinti Bendrija. Ten krikščionybė įsigalėjo visai neseniai — tik prieš 60 metų, šio šimtmečio pradžioje. Visdėlto gražūs rezultatai per trumpą laiką. Turime ne tikti daugiau kaip 3 milijonus katalikų, bet ir labai daug katechumėnų, kurie ruošiasi priimti Krikštą. Bendrijos sąlygos ten nelengvos, ypatinai po Biafros karo, kuris visais ypač žinomas. Biafra yra rytinė Nigerijos dalis. Toje dalyje gyvena daugiausia katali-

Prisikėlimo parapijos bankelis, norėdamas paremti lietuviškąją spaudą, "T. Ziburiams" paskyrė \$100 auką. Leidėjai už tai reikią nuosirdžią padėką.

Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Toronto skyriaus visuotinis susirinkimas įvyko Lietuvių Namų patalpose 1973 m. lapkričio 23 d. Susirinkime dalyvavusieji aptarė praėjusių metų skyriaus veiklą ir išrinko valdybą 1974 metams. Naujosios valdybos pirmajame posėdyje gruodžio 3 d. buvo apsarvstyta ateities veikla ir pasiskirstyta pareigomis: J. Stankus — skyriaus pirmininkas, A. Raudys — vicepirmininkas, C. Jony — sekretorius, A. Kiškis — išdinkimas.

Kanados p a š t a s laikraščius skaitytojams pristato labai lėtai. Ypač nuo to kenčia skaitytojai, gyveną toliau nuo Toronto miesto. Iki šiol visi skundai mažai ką padėjo. Greičiau "T. Ziburius" gautna tie, kurie užsisako juos oro arba pirmos klasės paštu. Pirmos klasės paštas metams — \$10, oro paštas į visus kraštus — \$14 (į JAV — \$12). Prie tos sumos reikia pridėti metinės prenumeratos kainą — \$8.50. Taigi, "TZ" I kl. paštu metams atsieina \$18.50, oro paštu — \$22.50 (JAV-se — \$20.50).

Kiek brangių atsiliepia vardu, kai į buvusius žiurimetus! Kiek alpalo ant lūpų maldų Pamylėtus apleidžiant kraštus. (Maironis)

1973/74-ieji mokslo metai Toronto lietuviškoje mokykloje prasidėjo kaip ir visada. Kibo į darbą ir mokiniai, ir mokytojai. Be reguliarių pamokų, posėdžiuojama, planuojama, ruošiamasi Kalėdų gegulėtei ir mokslo metų užbaigimo programai. Bet šiais metais to negana: Toronto Maironio šeštadieninė mokykla ruošiasi švesti didelę šventę—25-rių metų sukaktį!

Ketvirtis šimtmečio! Gana ilgas laiko tarpas. Daug jaunų žmonių, mažais žingsneliais atėjusių lietuviškon mokyklon, dabar jau dideliais žingsniais žengia lietuvių visuomenėje, lietuviškoje veikloje. . . . Daug Toronto mokyklą lankusių šandien jau savo atžalėles — vaikus atveža mokyklon, kad mokyktųsi skaityti ir rašyti, kad susipažintų su Lietuvos istorija, kad pamiltų lietuvišką dainą ir tautinius šokius.

25-rių metų laikotarpyje gana didelis skaičius mokinių lankė Toronto Maironio mokyklą, daug įvairiausių įvykių pergyveno. Visiems šiems įvykiams atžymėti yra planuojama išleisti leidinį.

Tuo reikalu 1973 m. gruodžio 4 d. Prisikėlimo parapijos posėdyje kambarje įvyko leidinio redakcinės komisijos posėdis, suauktas mokyklos vedėjo J. Andriulio. Posėdyje buvo pasiskirstyta darbas, svarstytas leidinio projektas: formatas, viršelis, turinys ir išlaidos. Leidinį redaguoja redakcinė komisija, leidžia — tėvų komitetas. Turinyje bus mokyklos apžvalga, nuotraukos, mokinių rašinėliai — rašyti dabar ir anksčiau, įvairūs pasisakymai, sveikinimai, anksčiau Toronte veikusių mokyklų aprašymai ir visų 25-rių metų laikotarpyje mokyklą baigusiuji sąrašai. Šis leidinys gana svarbus ir

greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISKAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBE • GYVYBE
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTURA TEL. 727-3120
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komerčinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:
Einamasis s-tas — 6.0% Asmenines — 9.0%
Tuo pačias s-tas — 6.5% Nekiln. turto — 9.0%
Term. ind. 1 m. — 7.5% Cekių kredito — 9.0%
Term. ind. 2 m. — 8.0%
Term. ind. 3 m. — 8.5% Investacijos nuo 9.5% iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventorius apdrauda. Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmdieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmdieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

ATLIEKU GRINDŲ atnaujinimo (sanding) poliravimo ir blizginimo darbus Toronte.
ALFONAS SODONIS
Telefonas LE6-2805

PARDUODAME LIETUVISKUS sūrius, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE Co.
1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

MONTREAL QUE

Sv. Kazimiero par. žinios

— 1974 m. gegužės 1 d. mūsų klebonas kun. dr. F. Jucevičius švęs 50-tąjį savo gimtadienį. Ta proga norėtusi priminti, jog jis baigia rašyti knygą apie meną, kuri galutinai bus paruošta spaudai ateinanaj pavasarj. Tai bus jo antroji knyga. Pirmąją knygą "Tauta tikrovės ir mito žaismė" buvo išspausdinta 1970 m.

— 1974 m. par. k-tą sudaro: M. Staniulis, A. Smitas, J. Asipavičius ir naujai išrinkti pr. Čečauskienė, J. Skučas, Kl. Strausas.

— St. J. Laimikiai ilgesni laiką atostogavo Barbados saloje.

— Parapijos komiteto pirmininkas taria nuosirdų aciu visiems par. komiteto nariams ir jų žmonoms, daug talkinusiems ruošiant vakarienes ir atliekant kitus darbus. Taip pat jis nuosirdžiai dėkoja visiems parapijiečiams, padėjusiems įvairiuose darbuose. Būkite visi tokie paslaugūs ir naujam pirmininkui.

— Šios Sv. Kazimiero parapijos žinios, mano paruoštos, yra paskutinės. Malonu man buvo bendradarbiauti per pastaruosius penkerius metus su "T. Ziburiais" ir jų skai-

tytojais. Deja, dėl laiko stokos ši darbą turiu baigti. Tikiuosi, tuo pasirūpins naujasis komitetas, nes tai jo pareiga. Linkiu visiems laimingų naujų metų! K. A.

Aušros Vartų par. žinios
— N. Metų sutikimą par. saleje suruošė Sv. Onos Dr-ja ir šauliai.

— Sv. Rašto N. Testamenta, naujaisiu vertimā, galima gauti klebonijoje.

— Visuotinis parapijos susirinkimas — sausio 13, sekmdienį, po 11 v. Mišiu, par. saleje. Visi parapijiečiai kviečiami dalyvauti, nes parapijos — religinės mūsų bendruomenės reikalai yra visų mūsų reikalai. Nuo aktyvaus parapijiečių dalyvavimo bendruose reikaluose priklauso parapijos ateitis.

Pr. Baltūnis, medžio šaknų skulptorius, yra sukūręs labai originalių kūrinių. Savo žmonos padedamas, jis surengė gana daug parodų JAV-se ir Kanadoje. Jų proga laikraščiu recenzentai gana palankiai įvertino mūsų tautiečio kūrybą. Prieš pat Kalėdas jo kūrinių paroda buvo surengta Lachine meno muzėje.

Toronto šeštadieninėje mokykloje

Kiek brangių atsiliepia vardu, kai į buvusius žiurimetus! Kiek alpalo ant lūpų maldų Pamylėtus apleidžiant kraštus. (Maironis)

1973/74-ieji mokslo metai Toronto lietuviškoje mokykloje prasidėjo kaip ir visada. Kibo į darbą ir mokiniai, ir mokytojai. Be reguliarių pamokų, posėdžiuojama, planuojama, ruošiamasi Kalėdų gegulėtei ir mokslo metų užbaigimo programai. Bet šiais metais to negana: Toronto Maironio šeštadieninė mokykla ruošiasi švesti didelę šventę—25-rių metų sukaktį!

Ketvirtis šimtmečio! Gana ilgas laiko tarpas. Daug jaunų žmonių, mažais žingsneliais atėjusių lietuviškon mokyklon, dabar jau dideliais žingsniais